

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.
Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadásért felelős: **Rubinek Gyula** az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: **Buday Barna.**

Szerkesztőség:
Budapest, IX., Köztelek-utca 8.
Kiadóhivatal:
Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Gazdasági tanulmányut Angliába.

Az angol királyi gazdasági egyesület szíves meghívása folytán az OMGE. a folyó évi jun. hó 15-étől július hó 2-ig mintegy három hétre tervezett gazdasági társas tanulmányi utazást fog rendezni.

Költségek.

A tanulmányut összes költségei Budapesttől Doverig első osztályú vasuti és hajójegyeket, Angliába pedig második és harmadik osztályú vasuti jegyeket véve számításba, legfeljebb mintegy 1300 kor.-ra fognak rugni. Budapesttől Doverig második osztályú vasuti és első osztályú hajójegyet, Angliában pedig második- és harmadik osztályú vasuti jegyeket véve számításba, legfeljebb mintegy 1100 koronát fognak kitenni.

A fenti összegben az összes vasuti és hajójegyek, Angliában a szállodák és ellátás, a vasutról a szállodába és vissza vivő kocsik fuvarja, Angliában járatos vezető díjazása, a szállodák és vasuti személyzet borraivalóinak költsége bennfoglaltatik.

A közösen fizetendő költségek fedezésére 900, illetve 1100 korona az OMGE. pénztárához a következő részletekben befizetendő:

Első részlet: 200 K. a jelentkezéskor;

Második részlet: 300 kor., illetve 400 K. május hó 15-ig;

Harmadik részlet: 400 K., illetve 500 kor. május hó 31-ig.

200 korona marad még az utazás folyamán esetről-esetre szükséges kocsifuvarok, étkezés költségeinek fedezésére.

Azon jelentkezők, akik az utazásban részt venni az utolsó időben akadályozva lennének s visszalépésüket folyó évi május hó 31-ig bejelentik, az általuk befizetett egész összeget 60 korona levonásával visszakapják. Ezen levont összeg az utazás előkészítésével járó előzetes költségek (ugymint nyomtatványok, jelvények, levelezés stb.) fedezésére fordítható.

Utirány.

Az utirány Budapest—Bécs—Linz—Passau—Frankfurt—Köln—Brüsszel—Ostende—Dover és vissza.

Azok azonban, akik nem ezen menetirányban óhajtanak visszajönni, tetszés szerinti irányt (esetleg Páris és Svájcra keresztül) választhatnak, a vasuti jegy különbözet megfizetésével.

A tanulmányut programja.

A tanulmányut részletes programját az angol földművelésügyi miniszterium, az angol királyi gazdasági egyesület és az OMGE. kiküldöttje a következőkben állapították meg:

Junius 13 (szombat). Indulás Budapestről.

” **14** (vasárnap). Utazás.

” **15** (hétfő). Érkezés délelőtt Londonba.

Délután tisztelgés Rt. Hon. Earl Carringtonnál a Board of Agriculture elnökénél. Látogatás az angol királyi gazdasági egyesület székházában.

Junius 16 (kedd). Reggel indulás vasuton Terringtonba, Sir Gilbert Greenall Hackney lótenyésztésének és gazdaságának megtekintése.

Este az angol parlament megtekintése.

Junius 17 (szerda). Érkezés vasuton Cambridge-be. A cambridge-i egyetem kísérleti állomásának megtekintése. Buzanemesítési kísérletek. A Histon gyümölcs-konzervgyár megtekintése.

Délben indulás kocsikon Holywelbe (St. Ives mellett) Mr. Spencer nagy fehér sertényésztésének megtekintésére.

Este visszatérés Cambridge-be.

Junius 18 (csütörtök). Érkezés motorkocsikon Mr. Adeane farmjára Babrahamba a Southdown juh- és tejelő Shorthorn marhatenyészet, valamint az egész birtok gazdálkodásának megtekintése.

Babrahamból motorkocsikon indulás Newmarketba az ottani lóversenyistálló, lehetőleg Mr. Richard Marsh telepének megtekintése, ahol az angol király ő felsége versenylovai idomítottak.

D. u. 6 órakor érkezés vasuton Londonba. Este a magyar kiállítás megtekintése Earl's Courtban.

Junius 19 (péntek). Reggel indulás vasuton Kelwedonba a vetőmagtenyésztő gazdaság megtekintésére.

Délben érkezés vasuton Chelmsfordba. Az essexi gazdák gondoskodnak a társaság szórakoztatásáról.

D. u. 6 órakor érkezés vasuton Londonba. Este a nemzetközi olimpiai lókiállítás megtekintése.

Junius 20 (szombat). Indulás Rothamstedbe Mr. Laws és Guilbert világhírű kísérleti telepének és a Manor House-nak megtekintésére.

Délben indulás motorkocsikon az angol királyi gazdasági egyesület kísérleti gazdaságának megtekintésére Woburn-be. A gazdaság megtekintése után a bedfordi herceg Ökegyelmessége rezidenciájának: a woburni apátságnak meglátogatása. Este érkezés vasuton Londonba.

Junius 21 (vasárnap). A St. Paul és a Westminster apátság katedrálisainak meglátogatása. Kew-Garden és Britisch-muzeum megtekintése. Körut kocsikon a város megtekintésére.

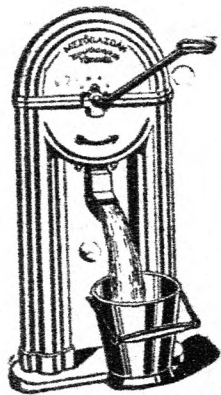
Junius 22 (hétfő). Reggel indulás vasuton Lord Rothschild birtokának megtekintésére Tring Parkba. A gazdaságban hirneves shire-lovak, shorthorn és red-pollé szarvasmarha- és juhtenyészet van. Este érkezés Londonba.

Este színház, hippodrom vagy kiállítás.

Junius 23 (kedd). Reggel indulás vasuton Windsorba. A királyi kastély és gazdaság megtekintése.

Délután indulás Readingbe Messrs Sutton & Sons magkereskedő cég vetőmagtenyésztő mintatelepeinek megtekintése. Az éjjeli szállás Readingben.

Junius 24 (szerda). Reggel indulás Farringdonba Mr. George Adams 500 fejős tehén-

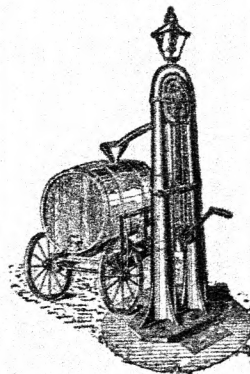

A legtökéletesebb vizemelő-szerkezet a

„MEZŐGAZDÁK ZUHATAGKUTJA”

Ajánlatot tesz a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Bp.

Számos elismerő levél.

ből álló tehenészetének és 4000 acres gazdaságának megtekintése. Este érkezés Birminghambe.

Junius 25 (csütörtök). Mr. Buchanan típusos középbirtokának Halesben (Market Drayton mellett) megtekintése. Éjjeli szállás Crewban.

Junius 26 (péntek). Reggel indulás Glasgowba, amelynek közelében Mr. Spier gazdaságának megtekintése. Éjjeli szállás Glasgowban.

Junius 27 (szombat). Reggel indulás azon gazdaságok megtekintésére, melyeket Mr. James Macdonald a Highland and Agricultural Society of Scotland titkára erre a célra kijelöl.

Délután utazás Trossachs-be Skócia egyik legszebb vidékén át.

Junius 28 (vasárnap). Szórakozás Trossachsben vagy Callanderben.

Junius 29 (hétfő). Indulás Edinburghba a Highland and Agricultural Society of Scotland meglátogatása és az addig még megállapítandó program szerint gazdaságok megtekintése.

Junius 30 (kedd). Reggel indulás Newcastle-upon-Tyne-ba az angol királyi gazdasági egyesület kiállításának megtekintésére. Fogadtatás az angol kir. gazd. egyesület elnöke, a Devonshire herceg Ökegyelmessége által.

Julius 1 (szerda). A newcastle-i kiállítás tanulmányozása. Este érkezés Londonba.

Julius 2 (csütörtök). Korán reggel Smithfield-i husvásár, utána a Covent-gardeni zöldség, gyümölcs- és virágvásár megtekintése. Délután kirándulás Swanley-be a női kertészeti iskola megtekintésére.

Julius 3 (péntek). Indulás hazafelé. Utközben a délkeleti mezőgazdasági iskola és Mr. Berry komlóültetvényeinek megtekintése.

Jelentkezés.

A tanulmányi utazáson az OMGE. tagjai sorából legfeljebb 50 ur vehet részt.

A tanulmányi uton résztvevők szíveskedjenek részvételi szándékukat az OMGE. titkári hivatalával legkésőbb április hó 20-ig tudatni és a jelentkezéssel együtt a költségek első részletét, 200 koronát az OMGE. pénztárához beküldeni. Ha a megszabott számnál többen jelentkeznek, úgy a jelentkezés sorrendje lesz irányadó. Budapest, 1908 április hó 14.

Igazgató.

Az irodalmi és tanügyi szakosztály ülése.

(1908. április 7.)

Kodolányi Antal elnöklete alatt jelen vannak Desseuffy Aurél gróf, az OMGE. elnöke, Bernát István szakosztályi alelnök, Décsy Mór, Deminger Imre, Dubravszky Róbert, Elek Emil, Forster Kálmán, Gyarmathy Gyula, Hermandinger Her-

man, Horusitzky Henrik, Kajdacsy Endre, Kovácsy Béla, Nagy György, de Pottere Bruno, Propper Samu, Sigmund Elek dr., Székely Dezső szakosztálytagok, a tisztviselőkar részéről Rubinek Gyula igazgató, Jeszenszky Pál ügyvezető-titkár, Mutschbacher Emil dr. s-titkár, Fabricius Endre és Kovácsy János fogalmazó gyakornokok és Buday Barna szerkesztő titkár, mint előadó.

Kodolányi Antal a szakosztály elnöke üdvözlővén a megjelent szakosztályi tagokat, az ülést megnyitja. Felkéri előadót a napirendre tűzött tárgyak előterjesztésére.

A Fényes Elek-féle geográfiai szótár új kiadása.

Buday Barna előadó előterjeszti, hogy Förster Lajos igazgató-választmányi tag javaslatot nyújtott be a szakosztályhoz, de ő személyesen az ülésre el nem jöhetett, hogy indítványát megokolhassa. Arról van a javaslatban szó, hogy a Fényes Elek által a múlt század második felében szerkesztett Geográfiai Szótár egy olyan mű, melyben megtalálható a szorosán vett anyaország minden városa, falva és pusztája, betűsoros rendben felsorolva. Erdélyre és Horvát-Szlavonországra „Fényes” nem terjeszkedhetett ki. A munka 4 kötetes és szerzője rendkívüli szorgalommal és kitartással gyűjtötte össze adatait, ami az akkori időben rendkívül fáradságos és hosszadalmas munka lehetett. Minden egyes felsorolt helyiségnél elmondja a szerző, hány lakosa van, hogy oszlanak meg azok hitefelekezetei szerint, mily nagy a határa, hány az urbères telke. Kiterjeszkedik a határ termőképességére, a főbb termények leírására, a lakosság foglalkozásának, vagyonságának ismertetésére. Felsorolja névszerint a földesurakat. Igaz, hogy ezen adatok nem minden egyes helyiségnél kimerítőek, de ott, ahol a kellő adatok birtokába juthatott, ott igazán rövid és velős leírást adja a helyiség az időbeni gazdasági viszonyainak. Rendkívül érdekes az egyes helyiségekre vonatkozó történelmi visszapillantás is. Mindezeket Fényes érdekesen tarkítja és az ő jellemző magvas rövidségével mondja el, úgy, hogy a 4 kötet mint olvasmány is kellemesen szórakoztatja, de egyúttal oktatja is az olvasót. A munkát egyáltalán az alaposság jellemzi, mely különösen a mezőgazdasági vonatkozásokban nyilvánul meg és mindig találóan mutatja be a határ termőképességét. Ezért „Fényes Elek”-et még most is haszonnal lapozhatja az, ki az országot járva, előzetes tájékozást óhajt annak egyes tájai felől. De rendkívül fontos adatokat tartalmaz minden más tekintetben is, úgy, hogy gazdag tárházát képezi hazánkra vonatkozó földrajzi, korrajzi és népesedési adatoknak. Nélkülözhetetlen kézikönyv azonban főleg annak, aki a magyar földbirtokpolitikával, a birtokviszonyok fejlődésével foglalkozni óhajt.

Fényes adatai azonban ma már nagyrészt elavultak és ezért rendkívül szükséges és fontos, hogy ezen kiváló munka a változott viszonyok alapján felújítsák. Főleg áll ez a lakosság és birtokmegosztás számbeli adataira nézve,

melyeknél ha párhuzamba állítatnának az újabb statisztikai adatok a régi statisztikai adatokkal, ezáltal igen becses következtetésekre nyújthatnának alapot.

Javaslatát tehát röviden az, hogy készíttessék a „Fényes” által adott reális alapon egy „újabb” „Fényes” és kéressék ki erre nézve a földmívelésügyi kormány és ha szükséges, a Magyar Tudományos Akadémia segítségével, hogy ezáltal mindazoknak, akik mezőgazdaságunk, közigazdaságunk, de főleg a vidék viszonyainak tanulmányozásával foglalkoznak, egy minden tekintetben megfelelő forrásmunka álljon rendelkezésre.

Előadónak az a nézete, hogy az OMGE. egy-maga nem vállalkozhatik ily lexikonszerű munka kiadására, de ha az OMGE. nem is képes ily nagy irodalmi vállalat megindítására, Förster indítványát annyiban hasznosítani lehetne, hogy a Földrajzi Társaságnak, a Magyar Tudományos Akadémiának a figyelmét felhívjuk egy ily irányban kiadandó mű gyakorlati értékére.

Forster Kálmán szintén nem látja gyakorlati értékét a mai viszonyok között a munka kiadásának, mert az egyes adatok a különböző statisztikai munkákban főtálálhatók.

Buday Barna előadó utal még a kiadni javasolt munka abbéli jelentőségére, hogy ha a munka új kiadását a mezőgazdaság számára hasznossá akarnók tenni, ebből egy országos mezőgazdasági árjegyzéket, azaz az ország egész mezőgazdaságának, tehát a gazdaságoknak községek szerint való megosztását, nagyságát, termelő képességét kellene feltüntetni s ekként kereskedelmi szempontból is megbecsülhetetlen munka volna.

Décsy Mór, mint a Földrajzi Társaság alelnöke szólal fel. Nagy érdeklődéssel hallgatta az előterjesztett indítványt, melyet bővebb megfontolás tárgyává kér tenni, éppen ezért javasolja, hogy egy szűkebb bizottság küldessék ki, amely karöltve a tudományos testületekkel, venné tárgyalás alá ezt a nagyfontosságú javaslatot.

Rubinek Gyula szerint elsősorban azzal kellene tisztába jönni, hogy mily költségekkel járna egy ily munka kiadása, ugyszintén azzal is, vajjon a tudományos testületek hajlandók-e a megindítandó vállalat anyagi támogatására. Indítványozza tehát, hogy az egyesület kérje fel az illetékes társulatokat, Magyar Tudományos Akadémiát, Földrajzi Társaságot és a földmívelésügyi minisztert is, hogy a kérdés megvitatására kiküldendő bizottságba a maguk részéről egy-két tagot kiküldeni méltóztassanak.

A szakosztály ez értelemben határozott.

Mezőgazdasági oktatás a hadseregben.

Buday Barna előadó: A hadseregben úgy számbelileg, mint minőségileg is a legértékesebb emberanyaggal van képviselve a mezőgazdaság, valamint a mezőgazdaság állítja elő a hadsereg felszerelésének természeti szükségleteit s ugyancsak a mezőgazdaság biztosítja a hadsereg élelmezését is. A mezőgazdasági termelés jövedelmezősége szorosán összefügg az ország teherviselési képességével, mert a

Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNY TÁRSULAT
BUDAPEST

ugyszintén **MAGANJARÓK** (utimozdonyok) cséplési, vontatási és szántási czélokra, (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével.) Referenciák az ország minden vidékéről.

Legtökéletesebb rendszerű
Gőzcséplő-készletek

hadsereg-
gyobb m
Ebből fo
érdeke, i
zivitását,
gitse. A h
hogy a h
sitó s a
nákát vá
tásuktól e
minden a
mezőgazd
lalkozásuk
adatot mu
majdnem
gium, Né
landia és
kevesebb
lyeknek c
szolgáltató
mezőgazd
Egyesüle
ezirányban
évből felt
miniszter
tőitől jeler
irányban e
sülettel kö
be is kér
jékozást s
államokban
sával mily
menyeket
közül legé
miniszteri
beszámoló
arra hívja
a porosz
teket a ka
ahol a vad
ros összefü
képezik s
képzesük s
egyének. U
teket a bel
tanfolyamok
sági foglalk
Mindazon
olasz hads
oktatás inté
gesen más
katonaságun
gálatra bel
Rendkívül
oktatás, a
neki a katon
lési tevéken
iskolák kapc
a legénysége
és egyéb ism
a községi el
elmulasztotta
ból az ezred
azonban az e
kérdés iránt,
sági oktatás
akkor már ez
talajra talált
országban ar

BORO

Kedvez

hadsereg fenntartásával járó költségek legnagyobb mértékben a mezőgazdaságot terhelik. Ebből folyólag tehat a hadseregnek elsőrendű érdeke, hogy a mezőgazdasági termelés intenzívását, fejlődését és megerősödését elősegítse. A hadseregnek nem lehet az a hivatása, hogy a hároméves tényleges szolgálatot teljesítő s a mezőgazdaságtól ezidőre elvont katonákat városi élethez szoktassa, eredeti hivatásuktól elidegenítse, hanem meg kell ragadnia minden alkalmat arra, hogy a falu fiait, a mezőgazdasággal foglalkozó ifjakat régi foglalkozásuk szeretetében megtartsa. Ezt a feladatot munkába vették már a külföldi államok majdnem összes haderői, így Olaszország, Belgium, Németország, Oroszország, Dánia, Hollandia és Franciaország. Mindenütt többé-kevésbé bevált intézkedéseket találunk, melyeknek célja az, hogy a tényleges katonai szolgálatot teljesítő legénységet rendszeres mezőgazdasági oktatásban részesítse.

Egyesületünk tudomást véve a külföldnek ezirányban megindult kísérleteiről, már a múlt évben felterjesztést intézett a földművelésügyi miniszterhez s kérte, hogy külföldi szaktudósaitól jelentéseket kérjen be a külföldön ezirányban elért eredményekről s ezeket az egyesülettel közölje. A földművelésügyi miniszter be is kérte e jelentéseket, melyek alapján tájékozást szerezhetünk arról, hogy a külföldi államokban a katonaság mezőgazdasági oktatásával mily módon és eszközökkel milyen eredményeket értek el. A beérkezett jelentések közül legérdekesebb Malcomes Jeromos báró miniszteri tanácsosnak az olasz viszonyokról beszámoló jelentése. Malcomes jelentésében arra hívja fel a figyelmet, hogy tulajdonképpen a porosz állam az, amely elsőbb tett kísérleteket a katonaság mezőgazdasági oktatásával, ahol a vadászcsapatok és erdészeti között szoros összefüggés van, a katonaságot továbbképezik az erdészeti szakban és elméleti képzésük szerint nyernek állást a katonaviselt egyének. Ugyancsak megelőzte az olasz kísérleteket a belga hadseregben történt kísérlet, hol tanfolyamokon képezik ki a haderőt mezőgazdasági foglalkozásra.

Mindazonáltal kétségtelen, hogy ma mégis az olasz hadseregben legkifejtettebb a katonai oktatás intézménye. Az olasz hadsereg lényegesen más viszonyok között él, mint a mi katonaságunk. Olaszországban ugyanis a szolgálatra belépő legénység 40% a analfabéta. Rendkívül tökéletesen lévén az olasz népközlői oktatás, a katonai vezetés belátta azt, hogy neki a katonák elemi oktatása körül népnevelési tevékenységet kell kifejtenie; az ezrediskolák kapcsolatában gondoskodott arról, hogy a legénységet megtanítsák írni, olvasni, földrajzi és egyéb ismereteket igyekeznek pótolni, melyeket a községi elemi iskolában a katonák megtanulni elmulasztottak. Később takarékoság szempontjából az ezrediskolákat beszüntették, megmaradt azonban az ezred tisztikarában a fogékonyság a kérdés iránt, úgy, hogy mikor a katonák gazdasági oktatását Olaszországban kezdeményezték, akkor már ez a gondolat a tisztikarban fogékony talajra talált. Ennek köszönhető, hogy Olaszországban aránylag rövid idő alatt óriási siker-

eket értek el a mezőgazdasági oktatásnak a hadseregben való szervezésénél; azt tapasztaljuk azonban, hogy bár Olaszországban szintén a társadalom kezdeményezte a kísérleteket, bár igen jeles férfiak igyekeztek a kérdést dűlőre vinni s az első nápolyi tanfolyamon maga a mai olasz király is részt vett, mégis igazában véve csak akkor tudott a mezőgazdasági szakoktatásnak intézménye sikereket felmutatni, midőn azt maga a hadügyi kormány vette kezébe. Első komoly kezdeményezés Zambrano nápolyi tanár részéről történt 1897-ben, mely tisztán a nápolyi helyőrség oktatására szorított. 1898-ban Rómában egy földművelésügyi miniszteri főtisztviselő rendezett tanfolyamot, amelyen nem kevesebb mint 2900 katonára jelentkezett részvételre, úgy, hogy nem volt elegendő helyiség és arra a megoldásra jutottak, hogy tisztán csak a harmadik évet szolgáló legénységből szervezték a tanfolyamot és ez a mai napig is szokásban van Olaszországban.

1896. évben 215 helyen rendeztek előadásokat, melyeken 595 szakelőadó vett részt 5070 előadással.

Ma már a nagyobb helyőrségekben tartózkodó egyes csapattesteknek rendszeres tanfolyamai vannak. Valamennyi tanfolyamot a királyi mezőgazdasági intézmények látják el szakérővel és a szükséges költségeket, tanzsereket, kísérleti telepek fenntartását, a földművelésügyi kormány viselte. Ujabbán már a hadsereg költségvetésébe 10,000 koronát vettek e célra fel. Az előadások a kaszárnyákban tartatnak meg és hetenként 3-4 órát foglalnak a legénységgel, ezenkívül gyakorlatokat is tartanak, melyek oly helyen történnek, ahol a katonák gyakorlati mezőgazdasággal foglalkozhatnak, ahol kiváló mintagazdaságokat figyelemmel kísérhetnek és a mezőgazdasági munkálatokat a helyszínen tanulmányozhatják. Ezenkívül a kaszárnyaudvaron s annak tartozékaiban s a városok által átengedett területeken kísérleti telepeket létesítenek, melyeken bemutatják a különböző földművelési és termelési eljárásokat, a trágyák hatását, a különböző gépeket és mindazt, ami a földművelési technikát szemléltetővé teszi. Malcomes szerint a társadalomnak és államnak lelkes összeműködése érthette el Olaszországban ezen nagy eredményeket.

Mint említettem, az olasz mezőgazdasági oktatásnak rendszere, szervezetsége és kiterjedése akkor indult meg nagy arányokban, mikor a hadügyi miniszter a belügyminiszterhez intézett iratában nemcsak megengedte a tanfolyamok tartását, de egyúttal az összes hadtestparancsnokságoknak köteletségévé tette, hogy ily tanfolyamok tartása ügyében a magántevékenységet támogassák, a kaszárnyahelyiségeket mindenütt rendelkezésre bocsájtsák és egyáltalában a polgári hatóságoknak ez akciónál minden tekintetben kezükre járjanak.

A másik kísérletező állam Németország. Dél-Németországból Leitgeb Imre és Észak-Németországból Krisztinkovich Ede min. tan. tett jelentést, melyből kitűnik, hogy Németországban még távolról sincs a fejlődés azon a fokán, mint Olaszországban. Most inkább Bajor-

országban történik kísérletezés. Dél-Németországban s elsősorban Bajorországban a lovasági és tüzérségi ezredek legénysége lesz kiképezve, illetve oktattatik a mezőgazdaságban s miután ott a katonai szolgálat két évi időtartam, a gyalogságnál a legénységnek mezőgazdasági oktatásban való részesítésére nincs idő. Ott is önkéntes jelentkezőkből állítják össze a tanfolyamokat.

A belga kísérleteknél, éppugy mint Olaszországban, a legénység mezőgazdasági oktatása november közepétől április közepéig tart s az elért eredmények oly szembetűnők, hogy ezek nyomán Észak-Németországban is kezdeményezések történtek és meglehetősen elő van készítve a talaj a mezőgazdasági szakoktatás számára, mindazonáltal a katonai körök nem viseltek nagyobb optimizmussal az elérhető eredmény iránt.

Még Dániában és Hollandiában történtek szintén társadalmi kezdeményezés alakjában egyes kísérletek, melyek szintén nem nagy terjedelműek s így az eredményről befejezett tényeket a szaktudósitoknak nem volt módjukban közölni.

Francia- és Oroszországban sokkal előrehaladottabb stádiumban van a katonák gazdasági kiképzése, mint Németországban, de ezen két államból részletesebb adatokat beszerezni idáig nem sikerült.

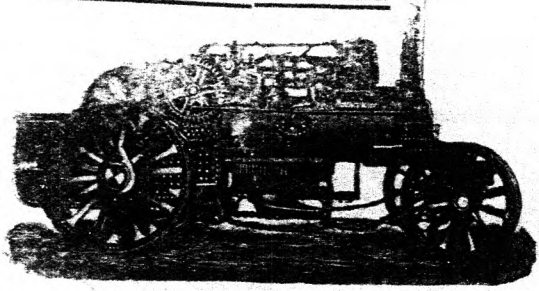
A külföldi államok, különösen pedig az olasz hadsereg példája után azt a benyomást szerezhettük, hogy a katonák mezőgazdasági oktatása oly hasznos és üdvös intézkedésnek bizonyult, amely az összes nyugati államokban a hadvezetőségeket ezen kérdéssel való foglalkozásra készíti. Foglalkozott e kérdéssel a közös hadvezetőség is s mint méltóztatnak tudni a múlt hónapban oly megállapodásra jutott, hogy egyelőre Bécsben és a Bécshez közel eső helyőrségekben a jövő év novemberétől kezdve elrendeli, miszerint a mezőgazdasági oktatás bevezetése és rendszeresítése érdekében a kísérleteket tegyék meg. Egyébként már kísérletekkel is találkozunk, amennyiben 1906-ban Csikszeredán a földművelésügyi miniszter rendelete értelmében az ottani földmivessiskola tanári kara részesítette a legénységet rendszeres gazdasági oktatásban és ennek eredményéről Szigeti Varga László igazgató igen kedvezően számolt be.

Megemlítem még, hogy az illető vármegyei gazdasági egyesületek kezdeményezésére eddig Esztergomban, Sopronban, Nógrád vármegyében és Veszprémben tettek kísérleteket. Igyekeztünk e kísérletekre vonatkozó adatokat beszerezni, sőt a Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület titkára, Kajdacs Endre az ülésen megjelenve, szíves lesz a szakosztálynak beszámolni ezirányban kifejtett tevékenységéről.

Tekintetbe véve azt, hogy a külföldi államokban a társadalmi kezdeményezés tulajdonképpen azon szempontból vált jelentőssé, hogy ösztönözte a hadvezetőséget arra, hogy később átlátva a kísérletek eredményeit, ön maga vette kezébe az ügyet az összes helyőrségekben s igyekezett rendszeresíteni az intézményt, s hivatott fel az ezredeket, hadtestparancsnokságokat, hogy a társadalomnak ezirányban megkezdett mozgalmait teljes mértékben magukévé tegyék: nálunk is csak az esetben várok kellő eredményt,

BOROSZLÓ ■ ■ ■ BUDAPEST

Kedvezményes árak és üzletési feltételek.

— Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák. —

Teljes gőzeke-készleteket
és gőz-utihengereket

legtökéletesebb kivitelben szállit:

KEMNA J. gőzeke- és Magyarországi igazgatósága
gépgyár ■ BUDAPEST, IV., Kossuth-Lajos-utca 8.

ha ötletszerű kísérletezések helyett igyekezzünk bevonni az illetékes tényezőket, a földművelésügyi miniszteriumot, a hadügyminiszteriumot és a társadalom minden rétegét, mely hajlandó e kérdésben munkát vállalni s minden tényezőt összehozva egyesült erővel indítunk mozgalmat. Ezután előadó részletesen ismerteti javaslatát, melyet a „Köztelek” folyó évi 27. számában közöltünk.

Kajlacsy Endre előterjeszti, hogy a Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület foglalkozott újabb időben a honvédség gazdasági oktatásával, szülő tartott előadásokat. Elsőben a gimnáziumi tanári kart kérte fel előadások tartására, ezt az előadásokat azonban nem igen látogatta a honvédség, dacára annak, hogy csak az önkényt jelentkező altiszteket vették fel a tanfolyamra. Szülő egyesülete ártírt a honvédpárancsnoksághoz s felhívta a figyelmét arra, hogy az előadásokkal a honvédség mezőgazdasági szakképzettségét kellene fejleszteni s ajánkozott az egyesület az ezirányú oktatás végzésére. Az eredmény nem is maradt el, mert az első előadáson 20—30, a másodiknál 80 hallgató volt. A szülő eddig 11 előadást tartott a gazdaság különböző ágaiból és nagy figyelemmel hallgatták azokat. Gyakorlatilag is tartott előadásokat, amennyiben a tenyészbikavásáron megmutatta a hallgatóknak a legszebb és legsilányabb példányokat, ugyszinte a különböző gépek használatát is. Szülő véleménye szerint az ilyen előadásokat a katonai foglalkozási tervezet keretén belül kellene tartani, hogy a katonaság szabad ideje el ne vonassék.

Deininger Imre szintén vázolja az olasz hadsereg oktatási rendszerét, melynek nagy előnye, hogy ott a tisztikar oktatja a legénységet s ez a tisztikarban valóságos nemes sporttá fejlődött. Miután hadseregünkben sok a földbirtokos, azt hiszi a szülő, hogy a tisztikar vállalkozni is fognak erre. Az előadó előterjesztéséhez azt fűzi, hogy a felterjesztésben a hadvezetőség figyelmé az olasz példára irányittassék s ne annyira az elméleti, mint inkább a gyakorlati oktatásra helyeztessék fő súly.

Forster Kálmán annál könnyebben keresztülvihetőnek tartja előadó javaslatát, mert 23 szaktanárunk és 20 földművelési iskolánk van s ezek mind rendelkezésre állanak s mind oly helyen vannak, ahol helyőrség is van.

A szakosztály az előadó javaslatához egyhangulag hozzájárul s ily irányban tesz előterjesztést a választmányának.

Agrárpolitika és tőzsdereform.

(Zselénski Róbert grófnak az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület közgyűlésén tartott megnyitó beszéde.)

Két gazdasági áramlat küzd egymással évek óta nemesak hazánkban, de máshol is.

Az egyik áramlat, a káprázatosabb, az iparnak, a kereskedelemnek a külföldi tőkék beözönlésének végnélküli dédelgetésével akarja előmozdítani az emberi nem haladását.

A másik áramlat, a szerényebb, a fősulyt a földre, a belföldi munkának védelmére, a belföldi vagyonnak gyarapítására fekteti.

Az egyik áramlat, melyet merkantilizmusnak hívnak, szegényebb országokban nagyobbára hitelből él és a külföldi kölcsönöknek jó vagy rossz felhasználásához mérten jobban vagy kevésbé gyarapszik az ország jóléte, vagyonnossága.

A másik áramlat, melyet agrarizmusnak ne-

veznek a belföldi munkára és vagyona fekteti a fősulyt. Az ezen irány következtében fejlődés nem olyan rohamos ugyan, mint mikor merkantilista elvek uralkodnak, de sokkal egészségesebb és végeredményben üdvösebb a nemzetre.

Merkantilista irányú közgazdasági politika átmenetileg indokolható olyan országban, mely hosszantartó agrár irányzat következtében sok tőkét gyűjtött, mint pl. Angliában, hol a múlt század közepéig majdnem kizárólag agrárpolitikát üztek. Ilyen körülmények között annyival indokolhatóbb a merkantilista politika, mert ez irányzathoz szükséges nagy forgatóke az ország vagyonából kerül ki.

De az angol birodalomban is kártékonyan kezd hatni a merkantilista irányzat túltengése és az agrárpolitika egyre több hívet toboroz magának. Ott azonban, hol merkantilista politika üzésének kedvéért egyre a külföldhöz kell folyamodni pénzért, ott az ilyen közgazdasági rendszernek végeredménye igen problematikus.

Még a tőkegazdag Németország is mindjebbiban tér el a merkantilista irányzattól. Ugyanis vagy tizenöt év óta egyre nagyobb befolyásra tesz ott szert az agrarizmus. Az idézte elő a most létező, igazságos és méltányos német vámpolitikai rendszert, az vitte keresztül, hogy az agrár vámvédelem a szükséghez mérten három ízben hatékonyabbá tétessék, hogy a szövetségetek ügyén minden téren nagyot lendítsenek, hogy szigorú törvényeket szavazzanak meg az uzsorások és hamisítók ellen, annak köszönhető, hogy meghiusult egy kalandos természetű hajózható csatornapolitika, hogy megtiltatták 1897-ben a fedezetlen határidőüzleti játék, hogy jelenleg pedig az 1897-ik évi törvény lényegesen megszigorítottatik, miután arról tárgyalnak a német parlamentben, hogy a fedezetlen határidőüzleti játék tilalma súlyos pönális szankezióval láttassék el. A múlt évi nagymérvű válság, mely annyi ekszisztenciát tett tönkre az Egyesült-Államokban és mely anyagilag Európát is megkárosította, nem volt egyéb, mint következménye egy eszeveszett merkantilista irányzatnak.

Ilyen körülmények közt fölötté fontos, hogy mi is minél előbb szakítsunk azzal a merkantilista közgazdasági politikával, melyet 1867 óta követünk, de mely soha se lett olyan mérvben üzve, mint jelenleg.

Már óriási összegekkel tartozunk a külföldnek, tartozásaink nagy része pedig fényűzési, tehát nem, vagy alig jövedelmező objektumokba van befektetve.

Olyan mérvben fogunk hozzá jelenleg az ipar mesterséges fejlesztéséhez, akarunk hozzálátni még kereskedelmileg sem indokolt hajózható csatornák létesítéséhez stb., hogy legközelebb, mint mondják, másfél milliárd koronára rugó kölcsönre lesz szükségünk, hogy elvállalt köteleseinknek eleget tehessünk.

Hogy a magyar föld, a magyar munka adója képes lesz-e a rengeteg kölcsönöknek kamat-

jait és az egyre növekedő állami szükségleteknek összegét előteremteni, ez egy olyan kérdés, melylyel jó volna, ha merkantilista közgazdáink komolyan foglalkoznának.

Részemről alig hiszem. Azért tartom fölötté szükségesnek, hogy mielőbb áttérjünk egy egészséges agrárpolitikára, megelégedve egy olyan fejlődéssel, mely lassabb ugyan, de annál biztosabb, miután nagyobbára belföldön megtakarított tőkéinkre és belföldi munkaerőnkre támaszkodnánk.

Már említettem a német agráriusokat, kik miután 1897-ben megtiltották a fedezetlen határidőüzleti játék üzését gabonában, örleményekben és egy pár egyéb értékben e pillanatban szigorítják az 1897-ik évi törvényt.

Évek óta küzdök hathatós támogatásban részesítve a gazdaközség részéről, a fedezetlen határidőüzleti játék ellen, mely a merkantilista nemzetgazdasági politikának leghathatósabb emeltyűje, de egyszersmind rákfenéje is a jelenlegi társadalmi szervezetünknek.

Aki a létező társadalmi rendszert az összeomlástól meg akarja óvni, annak kötelessége odahatni, hogy a fedezetlen határidőüzleti játék lehetőleg lehetetlenné tétessék.

A fedezetlen határidőüzleti játéknak köszönhetjük nagyrészt az egymást egyre sűrűbben és intenzívebb alakban követő pénz, ipar és mezőgazdasági kríziseket, például mint már említettem, a múlt évi északamerikai krachot, a kereskedelemnek elfajulását, azt az eddig alig ismert pénzhajászatot, mely a társadalomnak minden rétegét megmételjezi, a hipertrófikusan összehalmozódó óriási vagyonoknak keletkezését párhuzamosan azon egyének számának szaporodásával, kik kereset hiányában szenvednek és így tovább.

Mult évben a képviselőház nagy szótöbbséggel meghagyta a kormánynak, hogy még az 1907-ik év folyamán nyújtson be egy törvényjavaslatot a gabonában fedezetlen határidőüzletek eltörlése tárgyában. Nem történt semmi.

Az 1907-ben Ausztriával kötött vám- és kereskedelmi szerződésben Ausztria kiköti, hogy Magyarország léptessen életbe minél előbb egy, a fedezetlen határidőüzleteket tiltó törvényt. Tudvalevő dolog, hogy az 1903-ban megszavazott osztrák törvény értelmében Ausztriában szigoruan tilos a határidőüzleti játék gabonában és örleményekben. Dacára a nemzetközi szerződésnek, ez ügyben részünkről nem történt semmi lépés.

A múlt évi pécsi VIII-ik országos gazdakongresszus majdnem egyhangulag kimondotta, miszerint elvárja a kormánytól, hogy még az 1907-ik év folyamán terjeszzen be egy a tőzsdéjáték korlátozása tárgyában szerkesztett törvényt. Elmúlt az év és nem hallottam e tárgyban semmiről.

Hogy könnyítsek a helyzetet, a pécsi kongresszus alkalmából benyújtottam egy kész tőzsdetörvényjavaslatot.

Ezt behatóan ismertették a külföldi agrár-

Fennáll 1873. óta

Istállót Magtárt
és mindenmemű
Gazdasági épületefödémét
legolcsóbban

Tűzbiztos
és örökké tartó
Vasbetonból
építünk.
Tervet, költségvetést
ingyen készit:

RELLA N. és
unokabácsos
Budapest, IX. Utóút 25.
Telefon 69-77.

Üveggel bélelt vasbeton
személyhajók és tartó-
nyok, vasbeton
placcok.

apok, jele
lapok, sőt
hogy a ma
tettem a t
deményeze
Bár ne té
Egész K
lag igen ke
amennyi
vannak az
sülyedő i
következm
időüzleti je
gabonaárja
Mindny
összegekr
lyok veszt
zetlen ha
összegeket
egy Brunn
mezővásár
gazdák.
Ilyen el
férfi meg
végre-va
időüzleti je
gabonane
használtan
sürgetésér
Befejezé
herczeg r
8-iki besz
„A kormá
hogy a n
előmozdít
a gazda
kodni ősi
uralkodni
lesz képe
között elt
A legto
magát az
osztály jó
nem lesz
át nem ha
nak kizáró
A merk
irányban v
Az agrár
nyeket tap
Es most
ért, tovább
közgyűlésü
tőzattak e
gebben üd
nyilvánító

in
sem
M

apok, jelesen az osztrák, német és francia lapok, sőt tájékoztatásukban többen azt írták, hogy a magyar kormány megbízásából szerkesztettem a törvényjavaslatot és a megfelelő kezdeményezésért dícsérték a magyar kormányt. Bár ne tévedtek volna!

Egész Közép- és Kelet-Magyarországban aránylag igen kevés buza termett az idén, nincsen annyi amennyi kell a fogyasztásnak, az árak távol vannak az import paritástól és mégis ősz óta súlyos irányszólamot követnek a buzaárak. Ez következménye nagy részben a fedezetlen határidősüzleti játéknak kis részben pedig az egyoldalú gabonaárjegyzési rendszerünknek.

Mindnyájan tudomással birunk azon óriási összegekről, melyeket a vagyonos és középosztályok veszítettek a tőzsdéken, mióta ezeken a fedezetlen határidősüzleti játékokat üzik. De tetemes összegeket veszítettek a gabonatőzsdén 1902-ben, egy Brunner Adolf nevű egyén csábítására hőmezővásárlási helyi gazdák is, az idén pedig makói gazdák.

Ilyen előzmények után minden agrár érzésű férfi meg fogja érteni, mennyire sürgős, hogy végre valahára megtiltassék a fedezetlen határidősüzleti játékok üzése Magyarországon, legalább gabonaművekben és őrléményekben és miért használtam föl jelen alkalmat ezen kérdés újbóli sürgetésére.

Befejezés előtt szabad legyen nekem Bülow herceg német kancellárnak, 1906. február 8-iki beszédének következő mondatát idézni: „A kormány első kötelességének fogja tartani, hogy a német gazdaosztály jólétét mindenképp előmozdítsa... mert mindaddig, míg a birtokos, a gazda helyzete megfelelő, van oka ragaszkodni ősi birtokához, addig hiába fog akarni uralkodni a szociáldemokrácia, erre nem lesz képes az Északi-tenger és az Alpések között elterülő földön.”

A legtöbb magyar gazdasági egyesület töri magát azon czélból, hogy a magyar gazdasági jólétét előmozdítsa, de az eredmény nem lesz megfelelő, míg egész kormányunkat át nem hatja az az érzés, hogy Magyarországnak kizárólag agrárpolitikára van szüksége.

A merkantilizmust is lehet talán nemzeti irányban vezetni.

Az agrarizmus azonban csakis nemzeti ösvényeket tapos.

És most, elnézést kérve ezen elmékedésekért, továbbá örömmel adva kifejezést, hogy közgyűlésünkre olyan számosan megjelenni méltóztattak és önöket, tisztelt uraim, a legmelegebben üdvözölve, a közgyűlést megnyitottam nyilvánítom.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

Rovatvezető: Paikert Alajos.

* Az angol komlótermesztés jelenleg erősen megérzi a külföld versenyét. Bármennyire a szabad kereskedelem hívei is az angolok, e téren mégis erős vámmal óhajtják sújtani a külföldi komlókat, hogy ezáltal virágzó termelésüket és ezzel kapcsolatban számos tisztességes egzisztenciát a végpusztulástól megmentsék. Az angol kormány által a komlótermesztők érdekében összehívott értekezlet most tartja ülését, ahol az észlelt bajokról és azok orvoslásáról tárgyalnak. A külföldi verseny, mely a vámmal hiányánál fogva védtelenül sújtja az angol termelőket, oly türethetlenné vált, hogy ma Angliában a komlótermesztés már csak egyes esetekben fizet, a komlóval beültetett terület pedig feltűnően csökken és a bajon csak védvámmal vélnek segíteni.

Különösen az amerikai komló az, melynek versenye legsúlyosabban érezhető Angliában, ahol most 40 shillinges védvámmal proponálnak. Mily magasak a termelési költségek Angliában, mutatja, hogy jobb komlótermesztők átlagosan több mint 1200 koronát költenek acerenként, azaz kis magyar holdanként (51 font 18 shilling és 1 penny). Csak a napszámbérek kitesznek kis holdanként 750-800 koronát. Több javaslattevő 40 shillinges védvámmal, melyből az angol kolóniáknak 25 százalékot engednének, a külföldről és a kolóniákból eredő komlóknak megbélyegzését, illetve feltűnő jelzését és új sörtörvényt ajánlanak, melyben a komlót pótló ingredienciák kizárva volnának. Az ankét még tart. Érdekes, hogy Amerikában igen nagy komlókészletek felhalmozódtak és nem tudnak vevőkre találni, egyrészt az ottani általános pénzügyi depresszió következtében, de azért is, mert az alkoholelles mozgalom most Amerikában rendkívüli módon terjed.

* Tojástermelő-szövetkezet. A Framlingham Cooperative Society Angliában ez évben kétszerannyi tojást gyűjtött össze értékesítés végett tagjaitól, mint a múlt évben, azaz másfél milliót. Tagjainak 16 százalékot osztalékot fizetett és több mint 24,000 koronával többet osztott szét az összeszedett tojásokért, mint amennyit termelő tagjai rendes piacon elértek volna. Tudunkkal ilyenmő termelőszövetkezetek még nálunk Magyarországon nincsenek, de kívánatos volna ilyeneket létesíteni, miáltal a tojásközvetítők sokszor indokolatlan magas és a közéletet drágító haszna a termelőknél jutna. Rendkívül sikeres és egészséges alapon nyugvó termelőszövetkezetek tulajdonképpen a bolgár kertésztelepek is és eléggé nem ajánlhatjuk ezzel foglalkozó köreinknek, hogy ehhez hasonló, de a modern magyar viszonyoknak megfelelő termelőszövetkezet megalakulását és fejlesztését elősegítsék. Erre különösen a háziiparfejlesztés, háziiparfejlesztés, kertészkedés stb. igen alkalmas.

* Magyar foglyok angol vadászterületeken. Tudott dolog, hogy Angliában a nagy vadaskertek és vadászterületekké átalakított birtokrészek száma és területe rendkívül nagy. Nincs ország a világon, ahol gazdag főurak vagy meggazdagodott iparosok és kereskedők oly nagy

összegeket áldoznának évente vadászati czélokra, mint az örökzöld Anglia. Az angol vadászterületek urai állandóan felfrissítik és pótolják elgyengült vagy megesáppant vadállományukat a világ minden részéből. Magyarországnak vadászati szempontokból is igen jó híre van Angliában és innen többször importálják saját vadaskertjeikbe a magyar szarvasokat, őzeket, nyulakat, fácánokat és különösen foglyokat élve, utóbbiakból pedig nagy mennyiségben tojásokat. E tojások szállítása nagy gondot okoz, mert amint szállítás közben a hőmérséklet egy bizonyos fokon alulra süllyed, a fogolytojás elitépessége megszűnik. Angol szaklapok, így most a „Shooting Times” igen ajánlja kellő kautelákkal mellett a magyar fogolytojások importját és megjegyzi, hogy keltetőgépekkel vagy koltók segítségével az Angliában legkorábban keltő foglyokkal egyidőben lehet ily módon kitűnő magyar foglyokra szert tenni.

* A zab és buza egy újabb ellensége. Az amerikai szaklapok részletesen foglalkoznak az ugynevezett „zöldbogár” (green bug Toxoptera graminum Rondani) pusztításaival. Az említett rovar utóbbi időben az Egyesült-Államoknak különösen déli államaiban megtizedelte a zab- és buzatermést.

E veszedelmes rovar halványzöld feketeszemű apró kis, a répatetűhöz hasonló állat. Minthogy egyik alakja szárnyas, könnyen terjed el tábláról-táblára.

Az amerikai kísérleti állomások most tanulmányozzák fejlődési menetét és kísérleteznek több irtási módszerrel.

* A méz hamisítása ellen is az új amerikai élelmiszertörvény igen hathatósan bizonyult. A „Gleanings in Bee Culture” szerint az amerikai hatóságok mindazon nem tiszta mézmennyiségeket, melyekről bebizonyítható, hogy egészen idegen anyagokból állanak, vagy csak más anyagok hozzáadásával hamisítottak, konfiskálnak. Amerikában a mézet különösen glukoze-vel hamisítják, miután pedig e név már igen ismertté és a vevőközönség erre figyelmessé lett, a glukoze-gyárak új nevet adtak terméküknek: „corn syrup”, azaz tengeri szörp. De az új törvény nem tekintet e az új név vagy nem, hanem kellehetetlenül megbünteti a vele visszaélőket.

△ A német gazdasági egyesület ideai tanulmányutjai. A Deutsche Landwirtschafts-Gesellschaft tudvalevőleg már évek óta rendszeresítette azt a nagyon helyes elhatározást, hogy évenként egy-egy bel- és külföldi tanulmányutat rendez tagjai részére s ezek a mindig kiváló gonddal előkészített, aránylag igen jutányos társas kirándulások nagy népszerűségnek örvendenek a német gazdák körében. A belföldi tanulmányut az idén május 19-től június 5-ig terjed és Nyugat-Poroszország, valamint Posen mezőgazdasági viszonyaival van hivatva megismertetni a résztvevőket, akiknek száma legfeljebb harminczban van megállapítva. A most közzétett utiterv sok igen érdekes részletet tartalmaz, de mégsem mondható túlterheltnék. A D. L. G. folyó évi külföldi tanulmányutja a stuttgarti vándorkiállítás megtekintéséhez kapcsolódik és a június 29, július 10 közötti időre van tervbe véve, czélja Szász több kiváló

A selektált (kiválogatott) anyarépákról nyert és impregnált takarmányrépamagnak manapság sem párja, sem konkurrencziája nincs. **Kapható:**

Mauthner Ödön cs. és kir. udvari **Budapesten.** magkereskedésében

➡ Árjegyzék ingyen és bérmentve. ➡

gazdaságának, egyes gazdasági intézeteinek, kísérleti állomásainak, valamint több virágzó szövetkezetének beható megismerése, de e mellett a természeti szépségekben való gyönyörködésre is bőven nyújt alkalmat az ügyesen megszerkesztett tervezet. A D. L. G. jól bevált példáját követi most az OMGE. is a külföldi tanulmányutak rendszeresítésével s mint köz-tudomása, a favalyi németországi társasutazás fényesen sikerült, valaminthogy az ideai angol tanulmányut is szép sikerűnek ígérkezik az előjelekből következőre.

Franciaország a mezőgazdasági munkásbirtokokért. A napokban vált törvénynyé — nem jelentéktelen nehézségek elhárítása után — Ribot volt miniszternek olyértelmű javaslata, mely többféle intézkedéssel igyekszik a mezőgazdasági munkások részére föld vagy általában ingatlan szerzését megkönnyíteni és így őket a városba tódulástól visszatartani. Az új francia törvény ugyanis kiterjeszti az 1906 április 12-iki törvényben engedélyezett kedvezményeket minden mezei munkásnak legfeljebb egy hektári területű kertjére vagy földcsékjére és hogy az ilyen kis földtulajdonnak végleges megszerzése megkönnyítessék az érdekelteknek, az állam ezen birtokforgalom közvetítésére alakult jelzálog-hitelszövetkezetekkel 2%-os kamatozású kölcsönt bocsát rendelkezésükre, aminek kétségkívül üdvös hatása lesz a francia mezőgazdaságra és az ottani, szintén nem rózsás munkásviszonyokra egyaránt, elősegítvén fokozatos megvalósulását *Méline J.* jelszavának: *vissza a faluba!*

Németország a madárvédelemért. Magyarország példáján indulva a németbirodalmi törvényhozás legközelebb fog foglalkozni egy madárvédelmi törvényjavaslattal. A javaslat előkészítésével egy bizottság bízott meg, amely a javaslatot el is készítette. A javaslat lényegesebb pontjai a következők: 1. §. Tilos a madárfészkek, tojások és madárfiókák elpusztítása, bántalmazása. Tilos az európai hasznos madarak adása, verése, közvetítése, valamint ezek fészkekének és tojásainak adásvétele és közvetítése is. Kivételesen megengedtetik az egyes birtokosoknak, hogy a ház faláról vagy az udvar egyes helyeiről a madárfészkeket eltávolítsák. Ezen tilalmak nem vonatkoznak a sirály és bibiczfélékre. 2. §. Tilos a madaraknak törrel, hurokkal, hálóval, enyveszesszővel, csapdával, mérgezett gabonafélével való fogdosása vagy pusztítása vagy éjszaka idején fegyverrel és hálóval való pusztítása, illetőleg fogása. 3. §. E tilalmi szabályok alá nem tartoznak a magántulajdont képező baromfiak, a vadászati törvényben megállapított vadászható madarak, továbbá a nappali orvmadarak, a baglyok, a töviszűrő gébicsek, verebek, varjúfélék, vadgalambok, vizityukok, kócsagok, valamennyi buvármadár, sirály, amelyek nem a belföldön költenek.

Nemzetközi vadászati kiállítást terveznek 1910-re Bécsben máj. 15. okt. 15. között. A kiállítás felölelné a vadászat körébe vágó mindazon eszközöket, gépeket stb., amelyeket a mezőgazdaságban, erdészetben vadászati célokra használnak. A kiállítást a Praterben 500.000 m² területen tervezik és pedig oly mó-

don, hogy minden állam saját pavillonjában mutatná be vadászati kiállítását. Különös érdekességet nyújt majd ezen önálló pavillonok csoportja, mivel azok az illető államok egy-egy hiresebb vadászkiállítását mutatják be egyszersmind. A kiállítással kapcsolatban vadászati kongresszus, galamblovászat, czéllövészet, vadásztropheum-verseny, automobil-verseny stb. is tartatnék. A kiállítás bővebbi és közelebbi programja később fog közzétettni.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Rovatvezető: Fabricius Endre.

A Barsvármegyei Gazdasági Egyesület f. évi márczius hó 22-én Léván tartotta igazgató-választmányi gyűlést Dombay Vilmos egyesületi elnök elnöklété alatt számos ig.-választmányi tag s Levatic László titkár, mint előadó részvételével. Titkár előterjesztésére, hogy a tejszövetkezetek a vett kölcsönöknek ez év végén való esedékességük kitolását kérelmezik, a közgyűlés megadta a meghosszabbítást 1908. év december 31-ig, mint végső terminusig s erről a vámosladányi, barsendréd, garamdamási és garamlöki tejszövetkezeteket értesíteni határozta. Hosszabb beható eszmecsere alapján, amelyben a jelenlegi állattenyésztési felügyelői kirendeltség bikavásárlásai is bírálat tárgyát képezték, ezen kérdéssel kapcsolatban, miután a bizottság által tenyésztésre alkalmasnak talált bikákra, daczára, hogy a községek azokat megvásárolták, kedvezményt iránt folyamodtak, nem adott kedvezményt, tehát az államsegélytől eltekint, nem tartja a választmány a kirendeltség működését homogénnek; reméli, hogy ilyen esetek felmerülni ezután már nem fognak, mert így illuzóriussá válnék az apaállatokat vizsgáló bizottságok engedélyezési joga, ha engedélyt el nem adtak a kirendeltség a kedvezményt kért községeket államsegélyben nem részesíti. Elhatározta a választmány, hogy a bikavásár Nagykanizsán tartandó meg, csupán köztenyésztésre alkalmas engedélyt el nem adtak a kirendeltség által tenyésztésből származó fajtaegyedekre. Az OMGE. átirata értelmében elhatározta a választmány, hogy sürgőnyileg felír a kormányhoz a szerbiai husbehozatal ellen és felkéri a megyebeli képviselőket, hogy a szerb kereskedelmi szerződés tárgyalása alkalmával a javaslatot ne tegyék magukévá. Bejelentette titkár, hogy 500 koronát folyósított a garamvölgyi cukorgyár a barsi kisgazdák cukorrépjának ellenőrzésére a mérlegelésnél. Örvendetes tudomásul szolgál. Elhatározta a választmány, hogy a felvidékre túltul vándor gazd. szaktanári állás szervezéséhez 1600 korona állami segélyt kér. Előadó indítványára elhatározta a választmány egy havonként megjelenő gazdasági lap kiadását „Bari Gazda” czímmel, melynek gyakorlati kivételének előmunkálataira *Bence Imre* s. titkár bízott meg.

A Fejérmegyei Gazdasági Egyesület f. hó 8-án Székesfehérvárott igazgató-választmányi és rendes közgyűlést tartott *Esterházy László* gróf elnöklété alatt. Az igazgató-választmány elhatározta, hogy a mezőgazdasági szeszgyárak ellenőrzése, valamint a jövedéki bíráskodás megváltoztatása tárgyában apénzügyminiszterhez fel-

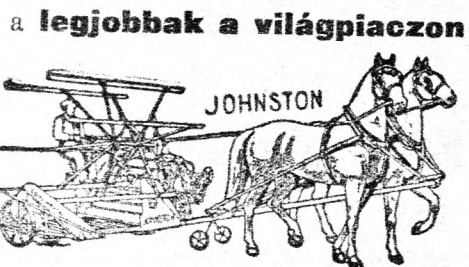
terjesztést intéz; május hó 9-én Czeezén, május 18-án pedig Csóron tenyészszarvasmarhadíjazást tart; Darányi Ignác dr. m. kir. földmiv. ügyi minisztert pedig földmiv. ügyi miniszter-ségének tizedik éve alkalmából távirati uton üdvözi. A közgyűlés elfogadta a számvizsgáló-bizottság jelentését az 1907. évi számadásokról és a felmentvényt az elnökségnek, valamint a pénztárnoknak megadta. Tudomásul vette az egyesületi titkár jelentését az egyesület 1907. évi működéséről és az elnökségnek a kifejtett munkásságért és a szép eredményért elismerést és köszönetet szavazott. Közgyűlés után a *Fejérmegyei és Székesfehérvár Városi Szövetkezetek Szövetségének* intéző-bizottsága tartott ülést dr. *Mannsdorff Géza* báró elnöklété alatt. Az intéző-bizottság elhatározta, hogy a pálinkásboltok és *korcsmák vasárnapi zárva tartása* tárgyában szabályrendelet készítésére kéri fel a vármegye törvényhatóságát; községi gazdakörök és állatbiztosító szövetkezetek létesítése czéljából pedig széleskörű mozgalmat indít.

A Sopronvármegyei Gazdasági Egyesület folyó hó 10-én ig.-választmányi, majd ezt követően rendkívüli közgyűlést tartott *Rupprecht Olivér* elnök elnöklété alatt. Az ig.-választmány hozzájárult a sopronmegyei alispán átiratához a *sértésorbáncz elleni kötelező védőoltásról*, az OMGE. átirata értelmében elhatározta, hogy felír a szerb kereskedelmi szerződésben engedélyezett vágott hus behozatala ellen; elhatározta, hogy felír a földmiv. miniszterhez, hogy a mezőgazdasági és mezőrendőrségi törvény revíziója alkalmával a *közlegetők ellenőrzése* utaltassék az állategészségügyi hatóságok felülvizsgálati ügykörébe s álltassék minden megyébe állategészségügyi felügyelő vagy legalább segédfelügyelő. *Seligmann Kelemen* indítványára kimondta a választmány, hogy a mezőg. járási bizottságok a bikavizsgálat alkalmával ellenőrizzék a közlegetők állapotát is. A Temesmegyei G. E. átirata értelmében a választmány javasolta, hogy tétessenek aziránt lépések, hogy a vasuti igazgatóságok a szállított marháknak esett kárért felelősséget vállaljanak. A tejszövetkezetek kongresszus előkészítő bizottságának átirata értelmében a nemzetközi tejszövetkezetek kongresszuson való részvételre a választmány kijelölte *Sós Géza* elnököt és *Kubinyi Mihály* tejszövetkezet szaktanárt. *Eber Ernő* dr. titkár számolt be ezután az egyesület tagjai részére beszerzett porosz szén kiosztásáról. Ifj. *Hacker Lipót* indítványára elhatározta a választmány, hogy felír a miniszterhez, miszerint a gümőkörös szarvasmarha levágásánál ne koboztassék el az egész állat, hanem a német törvények mintájára csupán az állat gümőkörös része. Tudomásul vette a választmány az egyesület I. évnegyedi működéséről szóló jelentést és *Eber Ernő* dr. titkárnak buzgóságáért köszönetet szavazott.

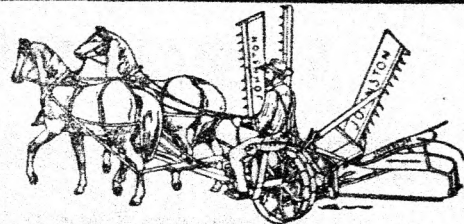
A közgyűlés elhatározta, hogy kéri fogja a földmiv. minisztert a költségtérítésben mutatkozó 2662 korona költéséghány fedezésére, amely kérelmet indokolja az egyesület azon tevékenysége, amelyet a gazdakörökben a gazdálkodás modern irányban való fejlesztése érdekében kifejt. Több belügyi tárgy letárgyalása után a közgyűlés véget ért.

JOHNSTON

mélyvágású fűkaszalógépei
marokrakó aratógépei
és kéveköto szénaforgató és szénagyűjtőgépei

a legjobbak a világpiacon és kiválóan alkalmasak a magyar viszonyokra. - A Johnstons gépek ölt, kavardott gabonában is jó munkát végeznek s feltűnően

csekély vonóerőt igényelnek.

A gépek szerkezetének tökéletességéért s anyaguk elsőrendű voltáért készséggel szavatolunk.

Vezérképviselet és főraktár: **Bächer Rudolf Melichar Ferencz** cégnél
BUDAPEST, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Tessék ismertető leírást kérni. ————— Tessék ismertető leírást kérni

A sopronmegyei hidegvérű lötenyésztés érdekében. A sopronmegyei lötenyészbizottság f. hó 10-én tartott ülést Bauer Ottó elnöke alatt. Baán Endre dr. főispán és több tag részvételével. Az elnök mindenekelőtt jelentést tett a múlt évben tartott lódiázásokról és bemutatta a bizottság számadásait, melyek tudomásul vétettek és elfogadtattak. Elhatározta a bizottság, hogy a folyó évben a földművelésügyi miniszter támogatásával Csornán nemesvérű lovak és a vármegye támogatásával Csepregen hidegvérű lovak részére díjazást rendez. Seligmann Kelemen indítványára elhatározta a bizottság, hogy a sopronmegyei hidegvérű lötenyész-töket a gazdasági egyesület szakosztályaként szövetségben tömöríti, amely szövetségnek célja lesz a jó tenyészanyag kiválasztása és kanczák törzkönyvezése egy sopronmegyei hidegvérű lófajtája kialakítása céljából. Ugyanannak indítványára elhatározta a bizottság, hogy a sopronmegyei kisczudák hidegvérű lötenyészésének céljából azok körében szövetkezeteket fog létesíteni és ezen célból új vármegyei szabályrendelet alkotását fogja kezdeményezni.

A Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület f. hó 10-én tartotta évi rendes közgyűlését Hunkár Dénes főispán elnöke alatt. Az elnök indítványára táviratilag üdvözölte Darányi földművelésügyi minisztert miniszterségének 10 éves évfordulója alkalmával. Az elnök főispán vázolta az egyesület múlt évi működését és a részletes ismertetésre ügyvezető-titkárát kérte fel. Kajlaczy Endre titkár elsősorban az állattenyésztés során elért eredményekről számolt be. A szarvasmarha fejlesztése érdekében az egyesület 279 drb tenyészűzöt osztott ki a kisczudáknak kedvezményes fizetési feltételek mellett. Devecserben és Várpalotán tenyész-szarvasmarha állatdíjazást, Pápán pedig lötenyészjutalomdíj-kiosztást rendezett s fenti célból 3700 kor. jutalmat osztott ki a lötenyészűzök között. A baromfitenyésztés érdekében fajtiszta törzseket adott ki tenyészésre.

A gazdaközönségnek kedvezményes áron műtrágyát és vetőmagot közvetített és a vármegyeinek 10 községében műtrágyázási kísérletezéseket végzett. A járkárosult kisczudáknak 8500 kor. vetőmagsegélyt eszközölt ki visszafizetés kötelezettsége nélkül. A vármegye 15 községében rendezett népies gazdasági előadást, 6 községben pedig kosárfonó háziipari tanfolyamot szervezett. A múlt évben 2 gazdakört és 2 háziipari szövetkezetet létesített az egyesület.

Elvállalta a Gazdák Biztosító Szövetkezete vezérképviseletét, a kisczudáknak pedig hosszú lejáratú kölcsönöket közvetített.

Ügyvezető-titkár bemutatja a számvizsgáló-bizottság által jóváhagyott 1907. évi zárszámadást és vagyommérleget, melyre a közgyűlés a számadóknak a felmentést megadta.

Bikavásár és kiállítás. A Csikmegyei Gazdasági Egyesület által rendezett ez évi huszadik bikavásár április 8-án Csikszereván folyt le szép eredménnyel. A vásárra és kiállításra 86 darab tenyészbika hajtatott fel, melyek közül a vármegyei községek részére 10%-os árkedvezményrel 32 darab bika szereztetett meg. A legmagasabb bikáért 800 korona, a legkisebb 360

korona volt. A kiállított bikák közül a magántenyésztők első díját Jakab Ferencz szentimrei lakos nyerte el. A községi bikák közt az első díjat Csikszentkirály község, a másodikikat Csicsó község, a harmadikat Tapoleza község kapta. A vásár ügyét az állattenyésztési kerületi felügyelő közreműködésével a gazdasági egyesület állattenyésztési szakosztálya Nagy Imre elnöke mellett intézte, melynek tagjai közül Keresztész Antal kir. állatorvos mint előadó, Bara János, Balázs Dénes, Csicsér József, Kovács János, Sándor Gergely, Tompos János szakosztályi tagok, továbbá Révész Gyula törvényhatósági kir. áll. torvos és Imre Béla, a szomszéd háromszékvármegyei mezőgazdasági előadó működtek közre. 21 darab tenyészizolvánnyal nem bírő és felülvizsgálatra állított bika közül 15-nek adatott ki tenyészizolvány.

Köz- és mezőgazdasági kiállítás Balassagyarmaton. A Nógrádvármegyei G. E. serényen folytatja a f. évben június hó 3-8-ig tenyészállatkiállítás és vásárral egybekötött köz- és mezőgazdasági kiállítás előkészítő munkálatait; kibocsátotta már a részvételen való bejelentési ivateket úgy a tenyészállat-, mint a közgazdasági kiállítás részére. A bejelentési ivatek május hó 1-ig küldendők a Nógrádvármegyei G. E. címére Balassagyarmatra. A gép-, műtrágya- és vetőmagosztálya a kiállításnak országos jellegű, a többi osztály, valamint a tenyészállatkiállítás azonban szorosan megyei jellegű. Aki a kiállításra részt óhajtana venni, mindennemű felvilágosítás végett forduljanak a Nógrádvármegyei G. E. titkári hivatalához.

IRODALOM.

Ujdonságok a könyvpiacra. Magyarországi iradalmak és gazdatisztek címűtára 1908. 9. évre, 15 K. Kövy József: Az okszerű baromfitenyésztés. 137 ábrával. Fűzve 3.60 K., vászonkötésben, 5 K. Dörner Béla: A sertés Magyarországon. II. kiadás. 74 ábrával. 7.20 K. Maurer János: A szőlő helyes metszése. Új kiadás. 2.50 K. Légrády Károly: A spárgatermesztés kézikönyve. Új kiadás, 40 fillér. Acworth W. M.: A vasut-gazdaságtan elemei, ford. Szaboosy Andor dr., 3 K. Giddings Fr. H.: A szociológia elvei, 7 K. Kunz Jenő dr.: A jog, 2.40 K. Barna Balázs dr.: A gyümölcsfák fontosabb ellenségei és betegségei. 50 képpel, 2 K. Tájékoztató vidéki állat- és madárvédő egyesületek alapításában. Ingyen. Zimmermann Agoston dr.: A pártá gyuladásáról. Különlenyomat az „Állatorvosi Lapok”-ból. — K. Ifj. Tejfaluzy Ferencz: A gyümölcsfa. Népies gyümölcstermesztési könyv. 42 ábrával, 1.60 K. Nádaszky Béla dr. Schwenszky Armin: Patkolástani kézikönyv. 329 ábrával, 6 K. Miként ünnepeljék a madarak és fák napját. Az Orsz. Állatvédő Egyesület által kiirt iradalmi pályázaton díjat nyert munkák. Ingyen. Naszályi József: A stabil gőzgépek gyakorlati tankönyve. 149 ábrával, 5 K.

Línckh G.: Der Anbau der Handelsgewächse, K. 1.20. Clodi Ed.: Anleitung zur künstl. Fischzucht, K. 1.80. Haberland F.: Die Krühenvertilgung, K. —.40. Unser Hausgeflügel. Ausführlisches Handbuch üb. Zucht, Haltung und Pflege unse-res Hausgeflügels. In 25—30 Lieferungen, á K. —.60. Helm Wilh.: Wegweiser zu hoher Milchverwertung und gesunder Milchversorgung, K. 3.—. Herbst G.: Leitfaden zum Molkeriewesen,

K. 2.—. Schoenbeck Rich.: Reit — Abc, K. 1.80. Strauch R.: Die Rinderwage in der Tasche, K. —.75. Taurke Fritz: Die Fischzucht u. Fischhaltung in gewässern aller Art, K. 4.80. Vacherot I.: Le parc et jardins an commencement du XXc. siècle, K. 18.—.

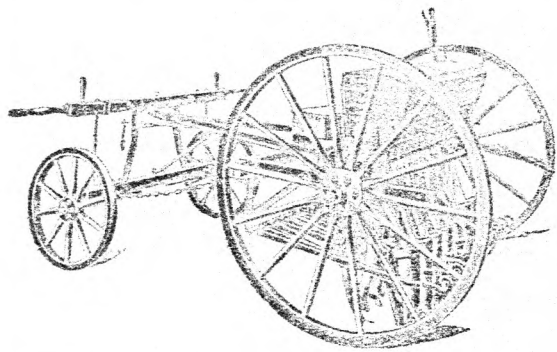
Az ezen rovatban ismertetett könyvek megrendelhetők: Pátria r.-t. gazd. szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Argentina buzaversenye.

Aki lapunknak nemzetközi piaczi gabonaárjegyzését figyelemmel kíséri, annak feltűnhetett már az a különös jelenség, hogy a prágai gabonaárjegyzés állandóan alacsonyabb a budapestinél vagy legfeljebb ugyanolyan magas. Miután Csehország fogyasztása idegen behozatalra s így elsősorban a magyar gabonabehozatalra volna ráutalva, ez a jelenség érthetetlen. Mert ha Budapesten a buza ára 24 korona, ugy ez a buza Prágába szállítva legalább 26 koronába kell, hogy kerüljön métermázsánként. A helyzet azonban az, hogyha minálunk 24 korona a buza, akkor Prágában is 24 korona körül van a jegyzés. Ha ennek a különös jelenségnek az okait kutatjuk, akkor megtaláljuk azt a Németország által életbeléptetett kivitel utalványok rendszerében. Ezen rendszernek lényege az, hogy a német vámhatáron át külföldre szállított gabona vagy őrlemények után a kivívó bárczát kap azon vámösszeg erejéig, amely vámösszeg a kivitt gabona vagy őrlemények beviteli vámjával egyenlő. Ezen vám-bárczák azután beviteli vámok fizetésére használhatók fel gabona és őrlemények behozatalánál, sőt bizonyos pénzügyi vámmal terhelt fogyasztási cikkek behozatala alkalmával is. Amely német gabonakereskedő tehát a német vámhatáron át Csehországba, mondjuk 100 métermázsza buzát visz ki, az a német vámhatóságtól 660 korona értékű vimbárczát fog kapni, amelyet orosz vagy tengerentuli gabonabehozatalnál ezen 660 korona érték erejéig fizetési eszközül használhat fel.

Ennek a rendszernek a német gabonakereskedelemre nézve két előnye és ránk nézve két hátránya van. Az egyik az, hogy a német kereskedelem a velünk határos Szilézia és Pozen rozs- vagy buzafeleslegét hozzánk behozhatja s így megtakarítja a nagyobb szállítási költségeket, másrészt meg, ha minden 100 métermázsza után 660 korona értékű bárczát nyer, ugy ezen mennyiség után nálunk csak 630 korona vámot kell fizetnie minden 100 métermázsza behozatalánál, tehát a német kereskedelemnek 30 korona nyeresége van. A rozsnál e nyereség 100 mm.-ként 20 korona, a zabnál, ha ebből egyáltalán kivitelük lehetne, 120 korona. Igaz, hogy eddig a német vámhatáron át a gabonabehozatal igen csekély volt, de már magában véve annak a lehetőség, hogy a német piacról a cseh s általában a közös vámterület nyugati részére meg, van a kivitel lehetősége, feltétlenül árkalkító befolyással van s kizárólag ennek tudható be, hogy a cseh piacokon a gabona ára ily abnormálisan alakult.

Ami azonban eddig többé-kevésbbé teoretikus

LOSONCZI DRILL

tolókeres SORVETOGÉP, alul- és felülvető szerkezettel.
Első losonczi mezőgazdasági gépgyár
BASCH ÉS TARJÁN mérnökök LOSONCZ.
Kizárólagos vetőgépgyár. Tessék árjegyzéket kérni,

Kitüntette:

1906. Kolozsvár: Aranyérem.
1906. Nagyvárad: Elismerő oklevél.
1906. Nagyvárad: Elismerő oklevél újításokért.

1907. Sepalszentgyörgy: Aranyérem.
1907. Pécs: Állami ezüstérem.

értékkel bír, az a jelen viszonyok között a gyakorlatban igen veszélyes következményekkel járhat. Köztudomású ugyanis, hogy Argentiniának a folyó évben igen nagy termése volt s az eddigi tudósítások szerint nem kevesebb mint 15 millió mm. uszik a tengeren Európa felé. Ennek az invázióknak az előszele máris érezhető a buzaárak csökkenésében. Még érezhetőbbé lesz ez akkor, ha ez a nagy buzamennyiség Anglia és Németország tengeri kikötőiben fog megjelenni. Ami tengeri kikötőket az argentiniai buza közvetlenül nem fogja felkeresni, még pedig két okból. Először azért nem, mert Argentiniával jóformán semmiféle forgalmunk nincs, hisz kereskedelmi szerződés sem kötöttünk ezzel az állammal s így a buzával megrakott hajók vízteher nélkül volnának kénytelenek a mi kikötőinket elhagyni vagy vízteher szerzése céljából a nyugati kikötőket felkeresni. A második ok, hogy miután argentiniai kereskedelmi szerződésünk nincs, az argentiniai buza a közvetlen behozatalnál maximális vámot kell fizetni, azaz 7 korona 50 fillért.

Közvetlenül tehát minket nem fenyeget az argentiniai buzabehozatal, de igenis közvetve. Közvetve egyrészt annyiban, amennyiben a nagy buzamennyiségnek Európában való megjelenése az árnyvót csökkenteni fogja, másrészt annyiban, hogy ki vagyunk annak téve, hogy az argentiniai buza Németországon át, tehát közvetve fogja megközelíteni a mi vámterületünket. Mi akadályt sem ismerünk annak ugyanis, hogy a Hamburgba érkező argentiniai buzaküldemények az Elbán át igen olcsó fuvar mellett Csehországba jussanak anélkül, hogy ezen argentiniai buza a maximális 7 korona 50 fillér buzavámmal volna megterhelhető. A német kereskedő ugyanis nem tesz egyebet, minthogy az elbai hajókra raktározott argentiniai buza után megfizeti a német buza vámját, azaz 100 mm.-ként 660 koronát, sőt még esetleg ezt sem teszi, mert miután vámhivatalt élvez, elég, ha a behozandó buzamennyiséget előjegyzés céljából egyszerűen bejelenti, az Elbán át Csehországba behozza, hozzánk való kivitelnél minden 100 mm. buza után a 660 korona értékű vámbárczát kiállíttatja és a mi vámhatárunkon ugyancsak a 100 mm.-kénti 660 korona vámot lefizeti.

A Németországgal kötött kereskedelmi szerződés értelmében az ilyen természetű argentiniai buzákat nem mőködünkben a maximális vámtétellel terhelni, hanem kénytelenek vagyunk a Németországnak engedélyezett minimális vámot engedélyezni. Az argentiniai buza ilyen módon való beözönlése ellen a maximális 7 korona 50 filléres vámtétel védelmet nyújtana, ennek alkalmaztatása tehát a mi gabonaáralkulásunkra elhatározó befolyással bírna. Szerencsére a Németországgal kötött kereskedelmi szerződés módot nyújt arra, hogy amennyiben a mi termelési vagy kereskedelmi érdekeink ilyen idegen termények behozatala folytán veszélyeztetve volnának, származási bizonyítványt követelhetünk, amely esetben a minimális vámtételt csakis olyan minimális terményekre alkalmazzuk, amelyek származási bizonyítványa kétségtelenül igazolja azoknak német eredetét. A német kereskedelmi szerződés első cikkelye ugyanis világosan úgy intézkedik, hogy a kereskedelmi szerződésben biztosított vámmentességeket s illetőleg kedvezményes vámokat csakis német mezőgazdasági és ipari termények vehetik igénybe. Az 5-ik cikkely 1. pontjának második bekezdése pedig arról intézkedik, hogy

a beviteli a kiviteli államtól csak akkor követhet származási bizonyítványt, ha ezt sürgős, vagy helyesebben mondva nyomatékos kereskedelmi érdekek indokolják, amely származási bizonyítványok még akkor is kötelezők a kivívó államra, ha ezen kivitelhez a kiviteli államok nagyobb közgazdasági érdeke fűződik is. Miután Németországnak semmiféle nagyobb közgazdasági érdeke nem fűződik ahhoz, hogy az argentiniai buzákat behozza s miután ránk nézve pedig igen nagy fontosságú kérdés, hogy mi az argentiniai buzákat a német buzáktól megkülönböztethessük és ilyenképp maximális buzavámmal terhelhessük, Németország nem zárkozhatik el azon jogos kívánságunk elöl, hogy a német buzabehozatalnál származási bizonyítványok mellékelését követeljük.

Nem tartunk attól, hogy a német kereskedelem ezen vámpolitikai intézkedést akként fogja kijátszani, hogy az argentiniai buzákat saját fogyasztásával hozza be s hozzánk pedig a német eredetű importálja. A cseh malomok a német buzákat szerencsére nem használhatják, mert olyan puha minőségű buzájuk, mint a német, maguknak is terem. Nekik vagy magyar, vagy argentiniai kemény buzára van szükségük, hogy a saját puha buzájukkal megfelelő lisztet tudjanak előállítani. Tudvalevő, hogy e tekintetben a cseh fogyasztás meglehetősen igényes is s hozzá van szokva a legfinomabb magyar lisztfajtákhoz.

Az a veszedelem tehát, hogy a német gabonakereskedelem az argentiniai buza behozatalának megállítását célzó vámpolitikai intézkedéseket kijátszsa, kizártnak tekinthető s éppen azért ezen egyedül célhoz vezető gabonaár-alkulásunkra nagy fontossággal bíró intézkedésre azzal hívjuk fel a kormány figyelmét, hogy amint az első argentiniai buzarakományt jelzik a vámbatáron, rögtön tegye meg a német kormánynál az erre vonatkozó szükséges intézkedéseket, hogy a Németországból behozott, csakis azon buzaküldemények legyenek elváromolhatók a 6-30 korona buzavámmal, amelyek származási igazolvánnyal felszerelve érkeznek a vámhatárra. R. Gy.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
Az OMGE. közleményei	833
Agrárpolitika és tőzsdereform	838
Argentína buzaversenye	841
Külföldi szemle	839
Gazdátársadalmi mozgalmak	840
Irodalom	841
Vegyesek	842
Személyi hir. — Angolországi tanulmányut programja. — Gyászhir. — A Magyar Szesztermelők Országos Egyesülete. — A kísérletügyi központi bizottság tagjai. — Központi tejcsernők szövetségét Kolozsváron. — Faválság. — A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete. — A miniszterelnök kezelőgazdájának kitüntetés. — Köz- és mezőgazdasági kiállítás Balassagyarmaton. — Tejeskannák új zárkészléke. — Gazdasági szakelődások Erdélyben. — Kimutatás az állami ménék elhelyezéséről 1908. évben. — Méhészeti tanfolyam Gödöllőn. — A magyar gardák szemléje. — Eleimicizikkek kivitele és értékesítése. — Ifjúsági mozgalom. — Gőzhajózási hir. — A halászat védelme. — Állatvásár-naptár	844
Kereskedelem, tőzsde	845
Szerkesztői üzenetek	848

Személyi hir. *Mezőssy* Béla földmivélsügyi államtitkár két heti szabadságra a fővárosból elutazott.

Angolországi tanulmányut programja. Lapunk mai számának hivatalos részében közöljük az OMGE. által Angliába rendezendő tanulmányut programját. Ez a program sokoldalúságával és érdekességével valóban kitünő alkalmat fog nyújtani az angol mezőgazdaság tanulmányozására. A programot a Londonba kiküldött Szilassy Zoltán szövetségi titkár az ottani illetékes körök képviselőivel egyetemben állította össze. A bizottságban képviselve volt a földmivélsügyi miniszter J. W. *Middleton* tanárral, a közoktatásügyi osztály T. S. *Dymond*, az angol királyi gazdasági egyesület Th. Mc. *Row* titkár és P. G. *Craigie* őrnagy szerkesztővel. Az angol illetékes tényezők tagjaink utazását a legnagyobb rokonszenvvel fogadták és mindent el fognak követni, hogy annak sikere minél nagyobb legyen.

Gyászhir. Ifj. *Meczner* Gyula, a „Zemplén” főszerkesztője április hó 9-én 32 éves korában Budapesten meghalt. Holttestét f. hó 11-én helyezték S.-A.-Ujhelyen örök nyugalomra.

A Magyar Szesztermelők Országos Egyesülete szokásos évi közgyűlését *Széchényi* Géza gróf elnöklésével vasárnap tartotta meg. A közgyűlést megelőzőleg igazgató-választmányi ülés volt, amelyen *Zórád* István egyesületi titkár jelentette, hogy a szesztermelői tanfolyam kormánysegítése tárgyában a szakminiszterhez kérvény intézendő, hogy a m. kir. pénzügyminiszter a fogyasztási adó szaktanácsába *Bujanovics* Gyulát, az egyesület alelnökét, póttagul pedig *Lonkai* Ármint küldötté ki. *Bujanovics* Gyula alelnök jelentette, hogy *Darányi* Ignác földmivélsügyi minisztert jubileuma alkalmából az egyesület nevében üdvözölte. Kedvezőtlenül intézte el a pénzügyminiszter a szesz szállítási apadások tárgyában beadott kérvényt. Ebben a tárgyban *Molnár* Imre dr., a pénzügyminiszter jelenlevő kiküldöttje kimerítő és szaksterü fölvilágosítást adott. Ezzel kapcsolatban elhatározatott, hogy a vasuti szállítás közben keletkező hiányok orvoslását egy fölterjesztésben a kereskedelemügyi minisztertől kérelmezni fogják. Az igazgató-választmányi ülés után az évi közgyűlés megtartására került a sor. *Goldfinger* Gabor, a számvizsgáló-bizottság elnöke előterjesztette az egyesület 1907. évi zárószámadatait, amelyet a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vett. Az alapszabályok némely pontjának módosításához a közgyűlés jóváhagyólag járult hozzá. Végül *Bujanovics* Gyula kijelentette, hogy az e hó 9 és 10-én tartott szeszankéten az egyesület kiküldöttjei résztvettek és azon a mezőgazdasági szesztermelés érdekeit minden irányban képviselni törekedtek.

A kísérletügyi központi bizottság tagjai. A hivatalos lap f. hó 10-iki számának közlése szerint a földmivélsügyi miniszter a kísérletügyi központi bizottság tagjaivá három év tartamára kinevezte: *Aujesky* Aladár dr.-t, az állatorvosi főiskola tanárát; *Cserháti* Sándor nyugalmazott gazdasági akadémiai tanárt, a növénytermesztési kísérleti állomás vezetőjét; *Degen* Árpád dr. egyetemi magántanárt, a budapesti vetőmagvizsgáló állomás vezetőjét; *Drucker* Jenő dr. egyesületi igazgatót, a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete képviselőjében; *Dubravszky* Róbert miniszteri osztálytanácsost; *Forster* Kálmán miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri osztálytanácsost; *Issemann* Keresztély egyesületi főtítkárt, az Országos Kertészeti Egye-

HEUCKE A. Hausnoldorff gőzeke-gyár **gőzeke-készleteit** kítő rendszerű

szállítja a magyarországi vezérképviselőt:

Komárom-vidéki takarékpénztár r.-t., Komáromban

sület
temi t
állomá
Jablón
tőjét;
igazga
vezető
állomá
ország
udvari
egyetem
egyetem
gazdas
körtani
dor dr.
Károly
gazdas
vegykís
dr. es.
igazgat
igazgat
tanárt;
a Gazd
titkárat
sület
niszteri
egyetem
tani és
tőjét;
tanárt,
viseleté
tanárt,
Jenő fő
az erd.
Zalka Z
gazdasá
Közp
váron.
kezdem
tejcsern
csarnok
megalap
közönsé
bővebbé
részbény
Favál
legutóbb
bükkfa
kezett,
kettek
jelenség
intézet
pénzt a
erdőirtás
megállap
résznél
Ezen az
földmivé
delte, ho
turnusok
kell ár
reméli, h
pályázó
A Ma
Országos
tanácsos
tartotta
melegen

LOKÓ
TALA

A MA

sület képviselőiben; *Istvánfi Gyula* dr. egyetemi tanárt, a középponti szőlészeti kísérleti állomás és ampelológiai intézet igazgatóját; *Jablonski József*et, a rovarani állomás vezetőjét; *Kerpely Kálmán* gazdasági akadémiai igazgatót, a dohánytermesztési kísérleti állomás vezetőjét; *Korbuly Mihály* dr.-t, a halélettani állomás vezetőjét; *Kosutány Tamás* dr.-t, az országos kémiai intézet igazgatóját; *Lázár Pál* udvari tanácsost, országgyűlési képviselőt, műegyetemi rendes tanárt; *Liebermann Leó* dr. egyetemi ny. rendes tanárt; *Linhart György* gazdasági akadémiai tanárt, a növényét- és kórtani állomás vezetőjét; *Mágoosy-Dietz Sándor* dr. egyetemi nyilvános rendes tanárt; *Nagy Károly* főerdőtanácsost; *Nuricsán József* dr. gazdasági akadémiai tanárt, a magyaróvári vegykísérleti állomás vezetőjét; *Rodiczky Jenő* dr. cs. és kir. asztalnok, gazdasági akadémiai igazgatót, az országos gyapjuminósító intézet igazgatóját; ifj. *Sporzon Pál* gazdasági akadémiai tanárt; *Szilassy Zoltán* országgyűlési képviselőt, a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége titkárait, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület képviselőiben; *Szomjas Lajos* dr. miniszteri osztálytanácsost; *Tanul Ferencz* dr. egyetemi nyilvános rendes tanárt, az állatléttani és takarmányozási kísérleti állomás vezetőjét; *Tuzson János* dr. műegyetemi magántanárt, az Országos Erdészeti Egyesület képviselőiben; *Ujhelyi Imre* gazdasági akadémiai tanárt, a tejkísérleti állomás vezetőjét; *Vadas Jenő* főerdőtanácsost, erdészeti főiskolai tanárt, az erd. közp. kísérleti állomás vezetőjét; végül *Zalka Zsigmond* igazgatói teendővel megbízott gazdasági akadémiai nyilvános rendes tanárt.

Központi tejcserneközvetkező Kolozsváron. *Béldy Akos* gróf nyugalmazott főispán kezdeményezésére Kolozsváron egy központi tejcsernek létesül „Első kolozsvári központi tejcserneközvetkező” czímen. A szövetkezet megalapítói részvények jegyzésére hívják fel a közönséget s egy e czélra kiadott füzetben bővebben ismertetik a szövetkezet czélját s a részvényjegyzéssel járó előnyöket.

Faválság. A földmivelésügyi minisztérium által legutóbb hirdetett háthegységi erdők tölgy- és bükkfaárverésére egyetlen vevő sem jelentkezett, holott eddig fakereskedőink tömegesen vettek részt az erdőárveréseken. E szomorú jelenség egyik okát abban látjuk, hogy pénzintézeteink újabb erdőüzletekre nem hajlandók pénzt adni. A másik baj pedig az, hogy az erdőirtás igen rövid idejű turnusokban van megállapítva. Főleg a horvátországi erdőárveréseknél hozták fel azt okul fakereskedőink. Ezen az állapotban akart változtatni most a földmivelésügyi minisztérium, amidőn elrendelte, hogy az erdőket az eddigi hat esztendői turnusok helyett tizenöt esztendői turnusokban kell árverés alá boesítani. A minisztérium reméli, hogy ez az intézkedés kedvezőbbé fogja tenni helyzetét s hogy így már inkább lesz pályázó a kincstári erdőkre.

A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete *Bujanovics Sándor* udv. tanácsos elnöklésével a Közteleken vasárnap tartotta meg évi rendes közgyűlését. Az elnök melegen üdvözölte a közgyűlés tagjait, azután

Jeszenszky Pál bemutatta az ügyvezetői jelentést az 1907. évről. A jelentés kiterjeszkedik a gazdatiszti jogviszony szabályozására, a nyugdíjügy rendezésére és a gazdatiszti internátusra. Az egyesületnek most 1005 tagja van, a vagyoni helyzete teljesen kiégítő, 21 esztendő óta több mint negyvenezer korona segítséget osztott ki. Az egyesület vagyona megközelíti a százezer koronát. Az állást keresők száma folyton emelkedik. *Landesz Béla*, *Máday Izidor*, *Darányi Béla* és *Pivonkay Béla* felszólalása és az elnök felvilágosítása után a közgyűlés a jelentést tudomásul vette és elhatározta, hogy a taggyűlésre széleskörű akciót indít. A közgyűlés azután *Jeszenszky Pál* ügyvezetőt az igazgatói czímmel ruházta fel. Bemutatták a számvizsgáló bizottság jelentését az 1907. év zárószámadásáról és az egyesület vagyoni állapotáról. A közgyűlés elfogadta a jelentést, a felmentvényt minden irányban megadta és megállapította az egyesület alapszabályai értelmében kilépett tagokat a választmányba és újra megválasztotta a számvizsgáló-bizottság tagjait, jegyzőkönyvi köszönetet mondva nekik. A közgyűlés azután a betervezett indítványokat tárgyalta. Köszönetet mondott *Máday Izidornak*, aki a gazdatiszti szervezkedés kiégyesítését javasolta. *Kodolányi Antal* indítványára a közgyűlés a nagyváradi káptalannak köszönetet és elismerést szavazott a gazdasági üzemben behozott perzentuális rendszerrel a gazdatiszti osztály erősítésére szolgáló intézkedésért, ami egyuttal a mezőgazdaság emelése is. Ezzel kimerítve lévén a napirend, *Bujanovics Sándor* a közgyűlést berekesztette. Azután a mezőgazdasággal és erdészettel foglalkozó nyugdíjintézet tartotta meg közgyűlését.

A miniszterelnök kezelőgazdájának kitüntetésére. *Wekerle Sándor* miniszterelnök dånosi gazdaságában negyedszázad óta odaadóan és hűségesen szolgál *Kemenczey András* kezelőgazda. A király *Darányi Ignác* földmivelésügyi miniszter kezdeményezésére ezüst érdemkereszttel tüntette ki a hűséges cselédet és hivatalosan megkérte *Gulner Gyulát*, Pest vármegye főispánját, hogy *Kemenczey Andrásnak* mellére tűzze fel az ezüst érdemkeresztet. A király által kitüntetett magyar ünnepeletésére, a kereszt átadása napjára nagyban készülnek a pusztavécsi birtokon.

Köz- és mezőgazdasági kiállítás Balassagyarmaton. A Nógrádvarmegyei Gazdasági Egyesület 25 éves fennállásának megünneplése alkalmából *Balassagyarmaton 1908 jun. 3-8-ig* az egész vármegyére kiterjedő köz- és mezőgazdasági kiállítást rendez. Különösen a mezőgazdaságra oly igen fontos talajmivelő eszközök s gépek, továbbá a „nógrádi tájfajta” szarvasmarhának kiállítására hívja fel a fenti egyesület az érdeklődők figyelmét, bár a mezőgazdaság és ipar minden Nógrád megyében művelt ágára ki fog a kiállítás terjeszkedni. Erdőkölődőknek bővebb felvilágosítást nyújt a Nógrádvarmegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatala, Balassa-Gyarmaton.

Tejeskannák új zárókészüléke. A tej izére és eltarthatóságára tudvalevőleg nagy befolyással van a tejesedény tisztasága vagy tisztátalansága. Gyakran azonban a legjobb akarat mellett sem lehet kívánatos módon megtöltésre

alkalmassá tenni az edényeket a zárókészüléken alkalmazott gummigyűrű miatt, amelyet elvégre nem lehet mindennap cserélni. Hosszas használat után pedig — a legnagyobb vizsgálat és tisztaság mellett is — megrozsdásodik, gyakori főzéstől megpuhul, piszok befogadására alkalmassá lesz, minek következménye, a tej az edényben megsavanyodik. Nem alkalmas tudvalevőleg a posztó zárógyűrű sem, amennyiben ezt még gyakrabban kell cserélni, tehát drága s rendkívül nagy terhet ró az amugy sem nagy jövedelmet adó tehenészetekre. Külföldön már évek óta kísérleteznek papírgyűrű zárókészülékkel s teljesen bevált. Erről nyilatkozik *Winkler dr. a gödöllői felső tejjgazdasági iskola tanára*, még pedig elismerőleg, amennyiben az igényeket kielégíti s amellett olcsó annak dacára, hogy csak egyszeri használatra alkalmas. Olcsóság mellett ez utóbbi körülmény nagy előny a tiszta kezelhetőség szempontjából. Ily edényelzáró papírost *Weinberger papírkereskedő* árusít *Goeding* ben (Mähren).

Gazdasági szakelőadások Erdélyben. Az Erdélyi Gazdasági Egylet által a vidéki intelligens gazdaközönség részére egyes vidéki központokon megkezdett gazdasági szakelőadások sorozatában f. hó 6-án Csíkszeredában tartott ilyen szakelőadást, amelyen *Kállay Ubul* vármegyei főispán elnökölt. *Seifried Károly* dr. gazdasági akadémiai tanár tartott szakelőadást a mezőgazdasági hitelről s a hitel kielégítését szolgáló intézményekről, kit a hallgató közönség előadása végeztével hosszasan megjelenezett. *Kállay Ubul* elnök köszönetét fejezte ki úgy az *E. G. E.-nek*, mint az előadónak. Előadás közben érkezett *Szabó Döme* akad. tanár sürgönye, melyben vasuti késedelem miatt az előadásról való lekésését jelenti be, mi miatt ez alkalommal előadását meg nem tarthatja. Az *E. G. E.-et Cséner Lajos* képviselte.

Kimutatás az állami ménék elhelyezéséről 1908. évben. Most jelent meg Magyarország területén az 1908. évben állami ménekkel létesített fedezett állomások, továbbá az egyes tenyésztők által kibérelt állami ménék, valamint a m. kir. állami ménesekben felállított törzsménék kimutatása a földmivelésügyi miniszter kiadásában. A négy méntelep fedeztetési állomásain 3047 mén van elhelyezve. A négy törzsménessel együtt 3270 a fedeztetésre szolgáló állami ménanyag. A fajtak szerint osztva: angol telivér 270, angol fajta 1546, arab telivér 66, arab fajta 320, Nonius 574, Gidran 211, Lipiczai 168, Nori és rokonfajta 115 darab. A 3270 darab végösszegeben a bérmenék is benne foglaltatnak.

Méhészeti tanfolyamok Gödöllőn. A gödöllői állami méhészeti gazdaságban az 1908-ik év folyamán hat időszaki tanfolyam fog tartatni a következő beosztás mellett: május hó 4-24. földmives kiscsapatok, június hó 1-14. erdőőrök, június hó 16-23. lelkészek, július hó 2-22. és július hó 25-től augusztus 15-ig néptanítók, végre augusztus 18-31-ig nők számára. Céljuk ezen tanfolyamoknak, hogy az azokon résztvevők a méhészeti elméleti és gyakorlati ismereteket elsajátítsák, valamint hogy a méhkapitárok és méhészeti segédeszközöknek házilag való elkészítését is megtanulják. Minden tanfolyam hallgatói annak tartama alatt teljes ellátásban dija-

LOKOMOBILOK, GÖZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK, TALAJMIVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

lanul részesülnek és ezenkívül azok részére, kik pályázati kérvényükben szorult anyagi helyzetüket igazolják s a m. kir. államvasutaknak a távol-sági forgalom 7-16. vonalszakaszai között lévő valamelyik állomásáról jönnek, a személy- és vegyesvonatok III-ik kocsiosztályában érvényes féláru menetjegyváltásra jogosító igazolvány ki-látják, melynek ára, a visszautazás költségeivel együtt, a tanfolyamról való elutazáskor fog meg-teríteni. Minden egyes tanfolyamra 20-20 hall-gató vétetik fel. A pályázni szándékozók fel-hívhatnak, hogy egy koronás bélyegjeggyel ellá-tott folyamodványukat, melyben a foglalkozásuk-nak megfelelő tanfolyamra való felvételüket ké-relmezik, a m. kir. földmivelésügyi miniszterhez czimezve, fölttes hatóságuk útján, a földmivesek és más foglalkozásuk pedig községük előljáró-ságának ajánlásával ellátva az illető tanfolyam kezdete előtt legalább egy hónappal előbb nyuj-ták be.

A magyar gazdák szemléje. A Magyar Gazda-szövetség *Bernát István* szerkesztésében meg-jelenő folyóiratának márciusi füzetét most hagyta el a sajtót. Vezető cikke márciusi aktualitások alatt foglalja a jelent össze. *Bernát István* a földbirtok megosztásáról szóló cikksorozatának befejező közleménye is megjelent. *Takács Sán-dor* a magyar marhakereskedelem a multban tárgyalt cikksorozatának folytatását találja az olvasó. *Emőd József* az Alföld mezőgazdasági reformjáról ír. A különféle rovata ezuttal is változtat: Németország állatfaját. A föld-jévedelmet. A földjárdékot. Állami telepíté-seket. A munkakérdést. A Board of Agriculture and Fisheries Agricultural Statistics közleménye-ket foglalja magában. A magyar Gazdák Szem-léje a Magyar Gazdaszövetség tagjainak tag-illetmény fejében jár.

Élelmiszerek kivitele és értékesítése. Az „Élelmiszerszállító” ismételtén rámutat azon sajnálatos tényre, hogy élelmiszereink, különö-sen pedig gyümölcs- és zöldségtermékeink külföldi nagy piacokon azért nem versenyképesek, mert ex-portőrjeink nem fektetnek kellő súlyt a csoma-golásra, kiindulva azon felfogásból, mely szerint ha ez áru a vasuton van, megrendelő részé-ről felszólalásnak helye nincs. E téves felfogás-nak aztán rendes következménye, hogy szak-szerűtlen csomagolás esetén a vevő megszakítja az összekötést. Nem elég tehát a kiváló minő-ség, de ezzel egyenrangú követelmény a szak-szerű csomagolás. Nemkülönböztetve igen lényeges s a termelő kötelessége megállapítani azt a leg-alkalmasabb időpontot, mely a szedésre, illetőleg csomagolásra a legalkalmasabb. Például nedves időben szedett szőlő vagy főzelék, legyen az a leggondosabban csomagolva, nem fog kivánt alakban a piacra kerülni, míg helyes kezelés és csomagolás mellett termékeink a legtávo-labbi európai piacra is elvezhető alakban fognak kerülni, mely esetben — tekintettel termelvé-nyeink elsődrendű minőségére — bizonyára versenyképeseknek fogunk bizonyulni, ami pedig sok millió koronát jelent. Főzelék- és gyümölcs-exportkereskedelmünk azonban csak akkor fog kellő formában mutatkozni, ha ez teljesen szer-vezve és rendezve lesz, amire már a közel jövőben reményünk lehet.

Ifjusági mozgalom. A magyaróvári gazdasz-ifjuság f. hó 4-én szombaton este 8 órakor az egész ifjuság élénk érdeklődése mellett ifjusági nagygyűlést tartott és azon az iparvédelem nemes eszméjéért szállt szikra. *Torday László* II. éves hallgató korelnök vezetése mellett pon-tokba foglalta az ifjuság határozatait s azokat jóváhagyás végett felettes hatóságainak be-mutatta. A tanári kar számos tagja volt jelen e nagygyűlésen. A nagygyűlés után a gazda-sági egyesület Molnár Bálint elnöke mellett tar-totta meg V. szakgyűlését. A gyűlésen *Packy Nándor* II. éves hallgató tartott felolvasást „Alovak mestersejtes megtermékenyítéséről”. Részletesen s kimerítően ismertette az ez-irányu tapasztalatait s az ebből származó elő-nyöket a magyar lötenyésztés szempontjából. Élénk vita s *Cselkó István* tanár s *Nyáray Andor* asszisztens szakszerű hozzászólásai után

Packy Nándor dolgozatát nyilvános dícséretre s az „*Allatorvosi közlemények*”-ben való köz-lésre méltatta a szakgyűlés. Ezután *Hekli* István II. éves hallgató igen aktuális vitát ve-zetett be „Nős vagy nőtlen cselédeket alkalmazzunk-e inkább, tekintettel az új cseléd-törvényre?” Majdnem egy óráig tartó vita fejlődött ki s sok s igen érdekes megfigyelések tettek tanúságot az ország minden részét képviselő gazdászok megfigyelő képessége. Evvel a gyűlés komoly része véget ért, de még sokáig együtt tartotta az egész ifjuság az akadémia zene-kara, mely ez estén magyar s kurucz dalokkal gyönyörködtette a hallgatóságot.

Gőzhajózási hír. A magyar kir. folyam- és ten-gerhajózási r.-t. igazgatósága közölni teszi, hogy — tekintettel a kedvező vízállásra — *Dubrovicza* állomást f. évi április hó 13-tól kezdve az össz-forgalom számára újlag megnyitja.

A halászat védelme. Az orvhalászásnak egyik sikeres módja az is, hogy az orvhalász a mederben mélyedést váj, azt időnként el-rekeszti s így ejti zsákmányul a halat. Az ilyen az anyamederbe vájt rekeszeket, halfogókat a törvény szigorúan tiltja s a hatóság üldözi az orvhalászkokat. A törvény azonban megengedi a haltenyésztő gazdáknak azt, hogy amennyi-ben nem sértenek jogos érdekeket, alkalmaz-hassanak ilyen elzárásokat a hullámrévben. Halászati szempontból az elzárásnak olyannak kell lennie, hogy már a kivitel módja biztosít-ékul szolgáljon a közvizi halászat rovására elkövethető netáni visszaélés ellen. Vizjogi szempontból pedig megkövetelendő, hogy azok ne akadályozzák a víz természetes lefolyását és éppen ezért eféle elzárások csak előleges hatósági engedély nyeresése után eszközölhetők. A hullámtéri halgazdaságoknak a jövőben *Darányi Ignác* földmivelésügyi miniszternek a vármegyék alispánjaihoz és a törvényhatósági városok polgármestereihez most leküldött ren-delete szerint a főntebb jelzett módon hal-rekeszeket csak akkor szabad foganatosítani, ha a hatósági engedelmet megkapták. Ilyen engedelem nélkül fölállított rekeszeket a jövő-ben tilalmasnak fogják tekinteni.

Állatvásár naptár. Nevezetesebb állatvásárok május hónapban:

Beregszász, május 27-29. Szarvasmarha ma-gyar, tarka (3014-782), 16 (1221-140), sertés (312-98).

Bánffy-Hunyad, június 2. Szarvasmarha magyar (6313-1692), 16 (400-76), juh (4540-1126), ser-tés (300-97).

Beszterce (Naszód m.), május 14-16. Szarvas-marha magyar, tarka (5761-2786) 16 (686-247), juh (460-300), sertés (156-42).

Érsekújvár, június 3. Szarvasmarha tarka, ma-gyar (858-373), 16 (470-340).

Erzsébetváros, május 29-31. Szarvasmarha ma-gyar, tarka (6224-1272), 16 (980-154).

Eperjes, május 3. Szarvasmarha tarka, magyar (1068-463), 16 (330-81), sertés (675-531).

B-Gyula, május 27-től június 1-ig. Szarvas-marha magyar, tarka (4698-2812), 16 (9800-3100), juh (2700-1250), sertés (2550-2125).

Homonna, május 20-21. Szarvasmarha tarka (1132-515), 16 (367-133).

Karánsebes, május 8-10. ?

Karczag, május 3-tól június 1-ig. Szarvasmarha, magyar tarka (863-395), 16 (900-317), juh (2000-723), sertés (700-305).

Kassa, május 6. Szarvasmarha tarka, magyar (1271-525), 16 (215-145), juh (286-182), ser-tés (65-51).

Korpona, május 29. Szarvasmarha tarka (1110-389), juh (2318-1600).

Körmend, május 10. Szarvasmarha tarka (1386-614), 16 (331-128).

Lippa, május 1. Szarvasmarha magyar, tarka (682-574), 16 (100-70), juh (2100-2000), ser-tés (260-120).

Lugos, május 9. Szarvasmarha tarka (3026-1758), 16 (520-220), juh (1280-650), sertés (680-392).

Magyar-Lápos, május 12-13. Szarvasmarha magyar (3595-1567), 16 (600-162), juh (5000-2000), sertés (1000-193).

Medgyes, május 21.

Nagyenyed, május 5-7. Szarvasmarha magyar, tarka (3884-963), 16 (344-76), juh (6000-4981), sertés (500-179).

Nagykanizsa, június 1. Szarvasmarha tarka, ma-gyar (1543-1002), 16 (379-163).

Nagyszében, április 26-tól május 2-ig. Szarvas-marha magyar, tarka (5450-2591), 16 (3500-665), juh (5000-4251).

Nyíregyháza, június 1-2. Szarvasmarha magyar, tarka (1892-1018), 16 (723-414), juh (226-74), sertés (1337-772).

Rimaszombat, május 14. Szarvasmarha magyar, tarka (2407-745), 16 (1279-244), juh (6047-950), sertés (651-520).

Sopron, május 4. Szarvasmarha tarka (803-550), 16 (1920-918), sertés (1758-1461).

Szabadka, május 10-13. Szarvasmarha magyar, tarka (5213-2083), 16 (1170-467), juh (1200-561), sertés (1040-630).

Szászrégen, május 4-12. Szarvasmarha magyar, tarka (6890-2676), 16 (1200-312), juh (10000-2301), sertés (412-254).

Szamosújvár, április 29-30, május 1. Szarvas-marha magyar (2987-1104), 16 (245-38), juh (12000-6901), sertés (450-67).

Szászsebes, április 24-től június 1-ig. Szarvas-marha magyar, tarka (3640-741), sertés (400-256).

Szeged, május 1-3. Szarvasmarha magyar, tarka (2587-731), 16 (4361-613), juh (1796-888), sertés (642-486).

Székelgyudvarhely, június 23. Magyar szarvas-marha (4060-674), 16 (275-39).

Temerin, május 3-4. Szarvasmarha magyar, tarka (1418-207), 16 (750-117), juh (920-533), sertés (960-336).

Temesvár, június 4-8. Szarvasmarha magyar, tarka (3764-1742), 16 (8200-1709), juh (950-650), sertés (3000-1496).

Ujvidék, május 19. Szarvasmarha magyar, tarka (316-85), 16 (2842-71), sertés (868-422).

Ungvár, május 25-26. Szarvasmarha magyar, tarka (2933-1527), 16 (1800-231).

A vásárok megtartásának idejét, egyéb adat hiján, a közigazgatási naptárból irtuk ki. Ezek a dátumok azonban nem teljesen megbízhatók, mert a naptár adatain bajos eligazodni, a változó idő-szaki sátoros ünnepek (husvét, pünkösöd) is erő-sen zavarják a hivatalos dátumok betartását, végül pedig az esetleges állati járványok, ked-vezőtlen időjárás stb. körülmények is változások-at idézhetnek elő. Hogy e tévedéseknek lehe-tőleg elejét vegyük, a nevezetes vásártartó köz-ségek illetékes hivatalaitól minden közlésünk előtt közvetlen értesítést fogunk kérni a vásár-tartás idejéről és a beérkező hiteles adatokat csil-lagjeggyel fogjuk megjelölni. Mindennek dacára azt ajánljuk, hogy mielőtt valaki vásárra megy, magánúton szerezzen biztos értesítést a vásár meg-tartásának idejéről. A mi jelzésünk inkább csak annak nyilvántartására való, hogy bizonyos idő-szakokban hol tartanak nevezetesebb állatvásá-rok. Ennél többre nem vállalkozhatunk.

A zárjelbe foglalt számok a tavalyi megfelelő vásár forgalmát jelzik és pedig az első a felhaj-tott, a második pedig az eladott állatok számát. Legközelebbi helyesbített kimutatásunkat a május havi vásárlásokról, lapunk április 29-én megjelenő 34. számában fogjuk közzétenni.

Ki akar kölcsönt? Aki birtokára jelzálogköl-csönt akar fölvenni, forduljon bizalommal a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetéhez, Budapest, V., Géza-utca 2. szám (saját ház). Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főczélja azonban, hogy a közép-és kisbirtokosokon segítsen, ezért kölcsönöket már 300 K.-tól kezdve ad. Aki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó törlesztéses kölcsönével segíthet terhén. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden a kölcsön körül teendőket ellát. Kölcsö-nök a földbirtok fele értékéig engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a köl-csönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben bár-mikor visszafizetheti. Parcellázásoknál az inté-zet minden tekintetben segédkezik. Az intézet egy zérü levélre bárkinek szívesen ad felvilá-gosítást.

A Bór-
Sa
kötő sika
báratlan
emés
Kapható
Salvator-

Jól ta
HU
PÉTE
Székely
Gizány
Világ me
Péte
Czim: PÉTE

KEP

B

(A Magyar
osztályának

Bekövetkez
melegebb idő
fejlődése ren
illetleg jelen
további lany
felmerült jav
kináltra voit

Oroszország
sznyok válto
hogy hátrány
szok, hogy a
károkat okoz

Az angol p
han kedvező
kedett, az ára
tűntetnek fel
tések az üzle
Ami a ma
jelentésünk t
áprilisi felm
tételekben je
felmondott té
kerülő cselek
helyezésre tal
málisabb és a
között mozog

*) E rovat
előlésséget.

Ne

Buza

Rozs

Zab

Tengeri

Árpa

NYILTTÉR.*)

A Bőr- és Lúthion-tartalmú, természetes és vegyesítésű
Salvator-forrás
 kitűnő sikerrel használtatik vesesebajoknál, a hógyhólyag bántalmáinál és kőszívénél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.
 Kapható ásványvízkereskedésekben vagy a Szinye-Lipóci Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudoifrakpart 8.

Jól tanuló gyermekeknek
HUSVÉTRA legszebb és legjobb ajándék a
PÉTERFY bácsi MESÉI.
 Székely mesék, 50 képpel Szines kötésben, darabja 1 korona.
 Virág mesék, 32 képpel Megrendelhető postai vályonon.
 Pétőfi regék, 4 képpel
 Cím: **PÉTERFY TAMÁS, Bpest, IX., Köztelek.**

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának tudósítása a „Köztelek” részére.)

Bekövetkezett végre az olyannyira kívánatos tavaszi melegebb időjárás, amitől a vetések további kedvező fejlődése remélhető. A világgiazz üzleti viszonyait illetőleg jelenthetjük, hogy legutóbbi jelentésünk óta további lanyhulások következtek be. A szórványosan felmerült javult árfolyamok a csökkent argentinai kínálatra voltak visszavezethetők.

Oroszországból érkező hírek szerint az időjárás viszonyok változóak. A vetésekre azonban nem mondhatni, hogy hátrányos volna. Helyenkint hallatszanak panaszok, hogy a legutóbbi napokban előfordult fagy itt-ott károkat okozott. Az üzlet irányzata lanyhábbra változott.

Az angol piacokon az árak tartottak. Franciaországban kedvezőek az időjárás viszonyok, a kínálat emelkedett, az árak azonban lényegesebb változásokat nem tüntetnek fel. Németországban a kedvező vetési jelentések az üzlet irányzatában lanyhulást idéztek elő.

Ami a magyar és osztrák piacokat illeti, legutóbbi jelentésünk óta árcsökkenésről számolhatunk be. Az áprilisi felmondások, melyek a hó első napjaiban nagy tételekben jelentkeztek, redukálódtak, a mennyiben a felmondott tételek mind átvevőkre találtak. A piacra kerülő csekély mennyiségek a malmoknál könnyen elhelyezésre találtak, a kínálat ugyanis a lehető legminimálisabb és a forgalom készáruiban igen szűk korlátok között mozog.

*) E rovat alatt közölttekért nem vállal a szerkesztőség e'elősséget.

Rozsban is gyenge a forgalom, az árak szintén csökkentek.

Árpában alig néhány vagonrakomány kerül eladásra, jobbra hízalók vásárolják.

Tengeriben jobb irányzat s emellett némileg magasabb árak jutottak érvényre.

Zab iránt csekély az érdeklődés, az árak 5-10 fillérrel olcsóbbodtak.

Napijelentés a gabonátözsdeiről.

1908 április 14.

Az időjárás most már erősen befolyásolja még a folyó határidős árakat is. Főleg a kielégítő tudósításokra az összes gabonák értékei nagymértékben csökkentek. E hét két első napján buza 70-80 fillérrel olcsóbbodott.

Rozs egy korona és 40 fillért vesztett multheti jegyzéséből. Ma mérsékelt javulást észlelünk. Budapest paritásában 18-20 fillért fizetnek.

Árpa etetési célokra Budapest távolságban 13-20-13-40 K. árban értékesítették, kielégítő kereslet mutatkozik.

Tengeri változatlan, 12-30 K. Budapesti paritás árérték.

Zabban bőséges kínálat, esökkenő árak mellett néhány ezer mázsa kelt el. 14-40-15 K. érhető el ab budapesti raktárak.

Bladatott:

Buza. Tiszavidéki: 400 mm. 80 k. 22 K. 30 f., 100 mm. 79 k. 22 K. 30 f., 300 mm. 77 k. 22 K. 65 f., 100 mm. 77 k. 22 K. — f., 4300 mm. 76-3 k. 21 K. 90 f., 8000 mm. 76 k. 21 K. 90 f., 100 mm. 75-5 k. 21 K. 20 f., 100 mm. 76-5 k. 21 K. 50 f., 100 mm. 76 k. 21 K. 90 f.

H.-M.-Vásárhelyi: 1000 mm. 76 k. 22 K. — f. Pestvidéki: 200 mm. 77 k. 21 K. 80 f., 150 mm. 76 k. 21 K. 90 f.

Fejérmegyei: 500 mm. 77 k. 21 K. 70 f. Dunaföldvári: 800 mm. 77 k. 21 K. 60 f.

T.-Kanizsai: 1000 mm. 76-3 k. 21 K. 90 f. Ó-Kanizsai: 2500 mm. 76-3 k. 21 K. 90 f.

Bácskai: 1500 mm. 76-3 k. 21 K. 90 f., 100 mm. 76 k. 21 K. 70 f.

Raktárból: 1000 mm. 76-7 k. 21 K. 65 f., 1000 mm. 76-5 k. 21 K. 60 f., 1000 mm. 76-6 k. 21 K. 69 f.

Rozs: 200 mm. 18 K. 40 f., 100 mm. 18 K. 30 f., 200 mm. 18 K. 20 f. kpf. paritás.

Zab: 100 mm. 14 K. 90 f., 100 mm. 14 K. 70 f., 100 mm. 14 K. 60 f. kpf.

Tengeri: 400 mm. 12 K. 50 f. kpf.

Határidősárak.

(Déli zariát.)

Buza áprilisra	21 24 K.
" májusra	21 30 "
" októberre	18 40 "
Rozs áprilisra	18 60 "
" októberre	15 84 "
Zab áprilisra	14 10 "
" októberre	13 — "
Tengeri májusra	12 50 "
" júliusra	12 70 "
Repece aug.—szept.	33 — "

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca. 1908. április hó 14-én. A székesfővárosi vásár-igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 165 szekér réti széna, 31 szekér muhar, 17 szekér zsupszalma, 17 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 3 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, — zabosbüköny, köles stb.), 400 zsák szecska.

A forgalom igen élénk.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 720-820, muhar 840-900, zsupszalma 600-640, alomszalma 400-560, takarmányszalma —, — kéve tengeriszár —, —, egyéb takarmány 500-600, zabosbüköny 760-800, lóhere —, zöld luczerna —, köles —, sarju 700-740, szalmaszecska 600-640. Összes koccsiszám 247. Összes súly 296,400 kg.

Szeszűzlet.

A szeszűzletben e hét elején szilárd irányzat uralkodott és a szeszárak drágábban zárnak. Elkelt finomított szesz adózva nagyban 163 K., adózatlanul 63-50-64 K.

Élesztőszesz adózva 162 K., adózatlanul 63 K. azonnali és későbbi szállításra.

Denaturált szesz nagyban hordóval együtt 54 K. kelt el kötésre.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz azonnali és későbbi szállításra 58-58-50 K. kelt el élénk vételkedv mellett.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 59-60 K. Bécsi jegyzés 61-40-62 K. kontingens nyersszeszért igen szilárd irányzat mellett.

Budapesti jegyzés

	nagyban	koronákban
Kontingens nyersszesz	59	60
Finomított szesz adózva	163	163 50
" " adózatlan	64	64 50
Élesztőszesz adózva	162	162 50
" " adózatlan	63	63 50
Nyersszesz adózva	161	161 50
Denaturált szesz	54	54 50

Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasutállomáshoz szállítva, készpénzfizetés mellett értendők.

Gazdasági áruszükségleti cikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete árusztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Féműzlet. Az ünnepi hangulat már a lefolyt héten mutatkozott a londoni féműzsdén. Az üzlet a fogyasztók tartózkodása folytán rendkívül csendes volt. A spekuláció nagyobb eladásokat teljesített. Onarak változatlanul zártak. Horganyárak szilárdak.

Chilialdrom. Az árak az élénk kereslet és a csekély készlet folytán megszilárdultak. Azonnal való szállításra áru nincs, a jövő héten történő szállításra 10-18 mázsa az ár. Az uralkodó nagy keleti szél az egész vitorlás flottát visszatarja és nincs kizárva, hogy az ár e hónapban még lényegesen emelkedni fog.

Nemzetközi gabonapiacz 1908 április 11-től 1908 április 15-ig.

	Kelet	Effektiv árak										Határidő	Határidős árak				
		Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chicago	Buenos-Ayres	Odesza		Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	Chicago
Buza	14	22 35	19 50	21 —	18 60	25 35	21 44	18 54	—	16 13	18 71	Április	21 08	18 64 ³	24 30 ³	21 08 ^{1a}	15 80 ³
	10	22 00	19 50	14 60	23 60	25 35	21 34	17 88	16 24	16 13	18 71	Május	18 28 ¹	18 37	24 10	21 14	16 83
Rozs	14	19 35	—	20 50	20 60	23 30	15 72	—	—	—	16 23	Április	22 18	18 49 ³	24 26 ³	21 18 ^{1a}	15 40 ³
	10	20 15	—	21 20	20 60	23 30	15 72	—	—	—	16 33	Május	18 90 ¹	18 29	24 04	21 24	16 52
Zab	Április	14	15 60	—	16 40	15 60	20 84	—	—	—	—	Április	14 42	—	18 94 ³	—	—
		10	15 60	—	16 50	15 60	20 84	—	—	—	—	Május	14 24	—	18 54	—	—
Tengeri	Április	14	12 65	14 50	13 70	15 39	19 47	—	15 22 ¹	—	10 59	Április	12 50	—	16 61 ³	—	—
		10	12 95	11 50	13 80	15 30	19 47	—	15 06 ¹	13 10	10 59	Május	12 76	14 46	17 26	—	13 44
Árpa	Április	14	13 60	—	16 60	17 50	26 25	—	—	—	—	Április	12 83 ³	—	16 53 ³	—	—
		10	8 60	—	16 80	17 50	26 25	—	—	—	—	Május	12 60	14 46	17 40	—	13 26

Jegyzet: ¹) május. ^{1a} május—aug. ²) június. ³) július. ⁴) október.

A mi főkülönlegességeink:

Cséplőgépek

kézi-, járgány- és gőze:őre

Ros-
ták

Lokomobilok

gazdasági és ipari célokra

Kerekeken
12 HP.-ig
Fekvők
200 HP.-ig

UMRATH és TSA Budapest, V. ker.,
Váci-körút 60. szám.

Párisi világkiállítás 1900. „GRAND PRIX“

Kwizda-féle SERTÉSPOR

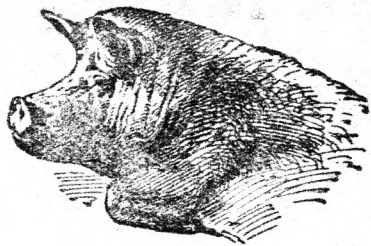
Étrendi szer a hizás el segítésére.

Kis doboz K 1'20, nagy doboz K 2'40

Kwizda-féle SERTÉSPOR

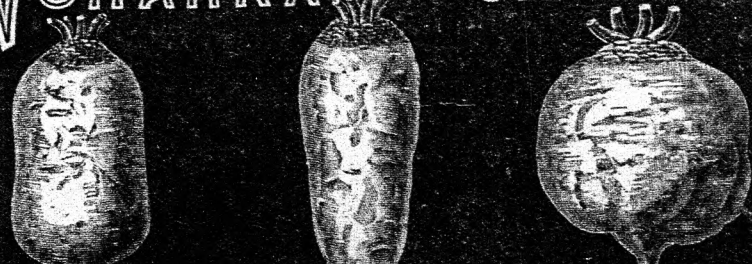
csak a mellékelt védjeggyel valódi. — Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Főraktár: Török József gyógyszer-tára, Budapest, Király-utca 12. szám és Andrássy-ut 26. s a 6365/III

TAKARMÁNYRÉPAMAGOK

UJ IRÁNYELVEK SZERINT TENYÉSZTVE.

WOHANKA-FÉLE JAVÍTOTT

ECKENDORFI, MAM MUTH, OBERNDORFI

TENYÉSZTÉSE VEGYI FAJVÁLASZTÁS ALAPJÁN.
NAGY TÁPANYAG-TARTALOM és TÖMEGTERMEELÉS
SZAVATOLÁS MELLETT

WOHANKA és TÁRS BUDAPEST,
V. VÁCI-KÖRÚT 76.
HELLER MÓR BPEST.

A baromfiak hizlalása és a hírtott baromfiak értékesítése. Írta: Hirtotlay Emil, 50 képpel. 170 K előleges beküldése ellenében bérmentve szállítja a "Pátria" r.-t. gazd. szakönyvkereskedése. Budapest, IX., Üllői-ut 25.

A juhtenyésztés mult és jelen irányairól. Írta: Dr. Roditsky Jenő, 320 K előleges beküldése ellenében bérmentve szállítja a "Pátria" r.-t. gazdasági szakönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Tetőfedésre rendkívül alkalmas, szép

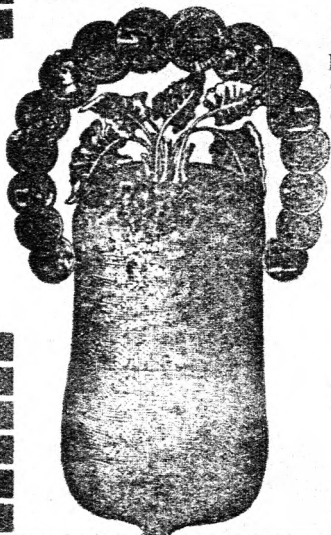
Balatontavi nád

bármely vasutállomásra szállítva
jutányos árban kapható

Bettlheim W. Sam. és Fiai cégénel,
Nagykanizsán.

Eredeti Kirsche-féle

„IDEAL“ takarmányrépamag

a Deutsche Landwirtschaftliche Gesellschaft által rendezett takarmányrépa-termesztési versenyen „ezüst érem“-mel lett kitüntetve. Előnyei:

legnagyobb terméshozam,
legmagasabb tápérték-tartalom,
nagy tartósság, legkönnyebb kiszedés.

Vegyi vizsgálat cukor- és szárazanyag-tartalomra saját laboratóriumában
1905—14,000
1906—18,000, elit anyaréparól.
1907—24,000

Vezérképviselőség és főraktár Magyarország és társországi részére:

DUKES és HERZOG Galgóc és Budapest,
Váci-körút 74.

műtrágya-erőtakarmány és magvak irodája.

„Ideal“ takarmányrépamag megrende kétő még:

Mühle Vilmos, Temesvár. Kontsek Géza, Debreczen.

A legjobb

KAPTÁRAK

Meister Testvérek

kaptárgyárában

Budapest, VII., Dongó-u. 3—5.

Árjegyzéket kívánatra mindenkor küld és minden szükséges felvilágosításal szívesen szolgál a

MEISTER TESTVÉREK faárgyára.

491

Zeta

Fontos minden gazdászra

tudni, mire használjuk a világ legjobb fertőtlenítő szerét a

Desoderol-Zetát.

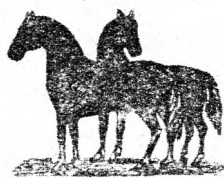
Törv. bej. védjegy.

Desoderol-Zeta azonnal és biztosan elpusztítja minden a fákát és növényeket hántalmazó rovar, hernyót, levéltetűt stb. azok petéit. Ki istállóját vagy baromfióllát Desoderol-Zetával fertőtleníti, megóvja állati állományát mindenemű fertőző betegségtől (lépfene, sertésvész, száj- és körömfájás, rüh, cholera stb.) meggátolja a betegség tovaterjedését, a meglévő betegséget pedig elfojtja.

Állati sebek Desoderol-Zetával kezelve bűmulatos gyorsan elmúlnak. A Desoderol-Zetával befecskendezett állatra légy, szunyog stb. rá nem száll. Bővebb felvilágosítást nyújt a

DESODEROL-ZETA vegyiformék magyarországi gyári lerakata Budapest, V., Akadémia-utca 15. szám. Telefon 35—75.

NAGY LÓ-ELADÁS!

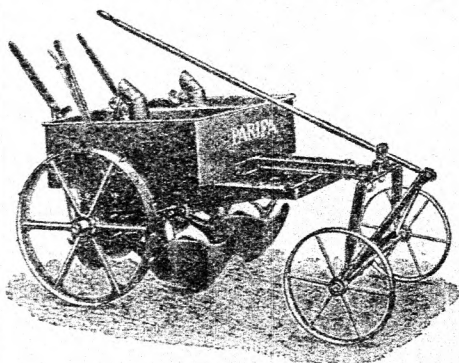
A herceg Schaumburg Lippe-féle uradalom Spišic-Bukovicai pusztáján április hó 26-án d. e. 10 órakor szabadkézből nyilvános árverésen eladásra kerül

30 db. ang. félvér anyakacsa esikajával,

kocsi és igáslovak ugyiszintén különböző kóru ménes-csikók. Spišic-Bukovica vasutállomás, hova a vasut 1/210 órakor d. e. érkezik meg. A venni szándékozók az állomáson kocsik várják.

Kitünő burgonyatermést

Ér el, ha burgonyáit a mi híres s minden burgonyatermesztő gazdának legmelegebben ajánlható

„PARIFA“

burgonyaültető és takarógépünkkel ülteti.

Elsőrendű bizonyítványok. Kérjen árjegyzéket ingyen és bérmentve. 464

Deutsche Metall-Fräs- und Stanzwerke Maschinenfabrik, HERMANN FIEDLER, G. m. b. H. Dresden-N.

Eladó tenyészkosok.

Juhászat felosztása folytán, fésűs-gyapjas (Merino Precoce), különböző koru, nagytetű, igen szépen fejlett

tenyészkosok

eladók. Pajzs Gyula gazdasága, Heves. 640

ELADÓ.

A nagymélt. gróf **Wenckheim Frigyes** ur pósteleki uradalmában több kiválóan szép és sertésvészen átment 15 hónapos **mangalicza tenyészkan.** Pósta, vasut **Békéscsaba.** 541

Eladó birtokok.

Pest megye 2170 hold, sík homokgazdaság szeszgyárral, szőlőtermelés, megfelelő épületekkel, saját kezelés alatt 320,000 forint jó fizetési feltételek mellett.

Veszprém megyében, közel a Balatonhoz, vasut mentén 475 magyar hold gazdaság, saját kezelés alatt, megfelelő épületekkel, csinos urilakkal, felszerelés és vetéssel 147,000 frt,

Beyer Károly

Budapest, V., Báthory-u. 5. sz.

Telefon 12-85.

Telefon 12-85.

GŐZEKE Acetylen-lámpák.

Éjjeli szántásoknál gőzekre különösen alkalmasak, mert napali fényt adnak.

Automobil-lámpák.

Kézi-, kocsí-, spritzbogen-, pózna-, asztali-, udvari-, kerti-, istálló-

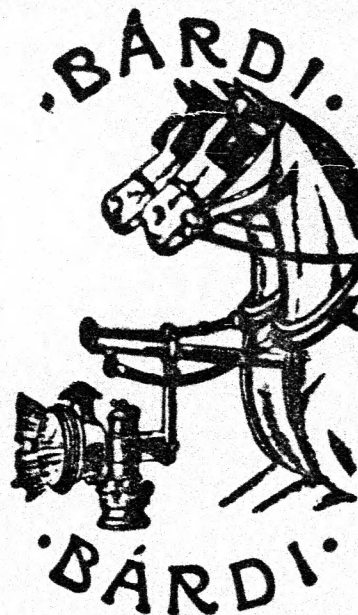
Acetylen-lámpák.

BÁRDI JÓZSEF

Budapest, VI., Mozsár-utca 9. sz., Fővárosi Orfeum mellett.

Telefon 4100. Sürgőnyezim: Pneumatik.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

HIRDETMÉNY.

Eladásra kerül nagy mennyiségben első osztályu **sima és gyökeres Riparia Portalis, Vitis Solonis és Rupestris Monticola alanyvessző.** Továbbá ily alanyokon készült első osztályu **gyökeres fásoltvány** a legkitünőbb csemege- és borfajokban; ugyszintén **sima és gyökeres hazai szőlővessző.** Fajtisztaságért kezességet vállalunk.

Badacsony - szentgyörgyhegyi szőlőoltványtelep, Tapolca, Zala megye. 228

Gazdasági könyvviteli

nyomtatványokat

levélpapírokat

borítékokat és egyéb

nyomdai munkákat

jutányosan és csinos kivitelben készít

“PÁTRIA” IROD. VÁLLALAT ÉS NYOMDAI R.-T.

BUDAPEST IX., ÜLLŐI-UT 25. SZ.

Költségvetéssel készséggel szolgálunk.

hosszu k
Különös
ezre 18
kezelési

Del
Nagy

T
ban.
dődö

p
b

adat
Ne

3/4-ed
Já

539

M

A

és

ii

az

gaz

a r

por

tisz

kat

tud

Á

Me

Sza

Szőlőültvények dus gyökerű erős példányok, hiányok pótlására vagy újültetésekhez. Készlet még 80,000 drb. **Borfa**ajok Erdei, Olasz Rizling, piros Bakar, Kövidinka, Nemes Kadarka, Oportó, Mézesfehér és bőtermő borfaajok vegyesen **Csemege**faajok Passatutti, Ezeréves, Pirosgyöngy, Fehérgyöngy, Muscat Ottonel, Génuai zamatos és csemegekülönlegességek vegyesen.

Arjegyzékek ingyen küldetnek.

Gleditschia Koronátövös, Krisztustövös vagy Tüskéslepényfa. Előszövénynek legáthatatlanabb óriástövösű, rajta sem ember, sem állat, még apró malacok sem hatolhatnak át. Ezer csemete elég 50 méter hosszú kerítés örökítéséhez. Kétéves erős csemete ára ezenként 12 korona. Különösen válogatott földfeletti része méternél magasabb, nagy kifejtett tövisű ezre 18 korona. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott, nyomatott ültetési és kezelési utasítás mellékeltek ingyen. Magva 5 kg. 6 kor., 10 kg. 10 korona.

Delaware borból egy üveg kóstoló csomagolva egy korona. Czim:

Nagy Gábor Nagykágya, u. posta Kóly.

482

Tarna-Örs község határában, a **Miske-majorban**, április hó 20-án, hétfőn reggel 9 órakor kezdődő magánárverésen

piros és zsemlyetarka fiastehenek, másfél éves bika és üszöborjúk, azután 3 éves fajcsikók

adatnak. el. Mindenik állat kiváló példány.

Nevezett major a vámosgyörki vasúti állomástól 3/4-ed órányira fekszik.

Jász-Árokszállás, 1908 április 9.

539

Márkus József.

Megjelent! Megjelent!

A Magyarországi Uradalmak és Gazdatisztek Czimtára

1908/9.

az eddiginél sokkal bővebb terjedelemben és gazdagabb tartalommal. E czimtár tartalmazza a magyarországi uradalmak, gazdaságok, bérlok pontos czimjegyzékét, az ott alkalmazott gazdatisztek czim- és lakjegyzékét, valamint a gazdákat és a gazdatisztek érdeklő fontosabb tudnivalókat, törvényeket, rendeleteket stb.

Becses tartalmánál fogva gazdáknak és gazdatiszteknek nélkülözhetetlen kézikönyv.

Ára vászonkötésben 15 kor.

Megrendelhető a "PÁTRIA" részv.-társ. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Az OMGE. mezőgazdasági üzemi osztálya

főfeladatául tűzi ki a belterjesebb és az eddiginél hasznosabb **gazdálkodás előmozdítását** a gyakorlati szaktanácsadás útján.

Kidolgozza az okszerű gazdasági bereendezés alapjául szolgáló **üzemtervet**. Elvállalja a **gazdaságok állandó felügyeletét** és ezek **üzemének ellenőrzését**. **Tanácsot** ad a gazdasági számviteli **könyvek bereendezésénél**, vezetésénél és azok lezárásánál. **Elvállalja** a gazdaság **számvitelének felülvizsgálását** vagy állandó **ellenőrzését**. Elvégzi a gazdaság számadatainak elkönyvelését, időszaki jelentések alapján. Kévi zárlatokat és jövedelmezőségi számításokat elkészít. **Tanácsot ad birtokberbeadásnál**, valamint **mezőgazdasági pénz- és hitelügyi kérdésekben**. Gazdasági **ügyekben jogi tanácsot** szolgál és **vitás ügyekben** a választott szakbírói tisztelet elvállalja. Birtok és mindenemű mezőgazdasági **értékbecsléseket** végeztet. A bejelentett **eladó és bérbeadó birtokokat törzkönyvileg nyilvántartja**.

Gazdatisztek és egyéb **képzettebb gazd. személyzetet** erősöketk nyilvántart.

Adóügyekben szakvéleményeket ad, az **adókönyvek alapján felülvizsgálja az adó helyes kivetését és tulfizetés esetén az összeg visszaterítését** kieszközli. **Adóelengedések ügyében utbaigazítással szolgál.**

Nyilvántartásra bejelentetett:

Eladó birtok:

- 643 m. hold** Zalában, vasútállomás a birtokon szeszgyárral, léglávetéssel, cseméntáruházzal, iparvágány s mérleggel, urilakkal. Barmikor átvehető. Esetleg bérbeadó. Tulajdonos: Zathureszky, Túrje. 1598
- 197 m. hold** pilléssabai vonalon, fővárostól 39 km.-re, 4 község között, orvos, gyógytár Nyergesújfalun, Dunától 10 p. Tejgazdasággal, sertésenyésztéssel, 8 h. szőlővel, csürökkel magtárakkal, 2 nagy pincczel, 5 szobás lakással, zárt verandával. 455
- 200 m. hold** sík fekvésű l. o. szántó, fővonal mentén fekvő város határában, megfelelő g. épületekkel. 389
- 370 m. hold** Sáros m. gyében, melyből 310 hold erdő, urilakkal és 5 hold disztertel, köves ut mentén. 3743
- 100 kat. hold** körülí l. o. bacska föld, 15 percznyire a vasútállomástól, jó utakkal, a Ferenczcsatornától 8 percznyire, urilak és gyümölcsösökkel. 3851
- 500 m. hold** Szatmár megyében, vasútállomástól 2 km.-re, kényelmes urilakkal. 4129
- 1015 kat. hold** Torontálban a Tisza és vasút mentén, köves utal, egészben avagy csakis egy körülbelül 500 holdas része, gazdasági épületekkel. 4130
- 606 kat. hold** Ermelléken, vasutól 7 kilométerre, épülő vasút helyben, 40 kat. hold dohányengedéllyel, kellő lak- és gazdasági épületekkel. 4261
- Tomauvár határában**, a várostól 2 kilométernyire, 211 m. h. kiterjedésű birtok, szép kertben fekvő 10 szobás lakással, cselédházakkal, 150 darab marhára való istállóval, nagy kukoricza-görvével, eladó. A birtok a legjobbn minőségű föld, az egész **plimissima klasszissau körül talaj**, egy a legintenzívebb művelésre, mint tejgazdaságra kiválóan alkalmas. A vételt megkönnyíti a birtokon levő nagyobb összegű, igen olcsó és előnyös förtéztéses kölcsön. 4601
- 280 m. hold** Budapesttől fővonalon gyorsral 1/4 óra, vasútállomástól miuton 4 km.-re, megfelelő gazdasági épületekkel, vízvezetékkel, csinos kis parkban urilakkal, 60 m. h. erdőilletőséggel. 4756
- 400 m. hold** J.-N.-K.-Szolnok megyében, várostól 5 km. kellő gazdasági épületekkel és lakóházzal, 150 h. szőlővel, 650 vetéssel, 230 drb. rambonillet és fésűs keresztetésű törzshnyájjal és 200 drb. bérányjnyal. Nagymennyiségű szén, takarmány és szalma. 4701
- 588 hold** Nógrád m.-ben, miből 400 h. szántó, 54 h. rét, 5 h. kert, 1 1/2 h. szőlő, 20 h. legelő, 90 h. erdő, a többi rész major, udvar és ut. Vasútállomástól 5 km.-re. Teljes felszereléssel 400,000 korona. Esetleg bérbe is kivehető. 5640
- 384 hold** szőlőnek való, egyenes felületű, vasut közelében fekvő homokbirtok, melyből 41 hold már szőlővel beültetett, egészben vagy kisebb részletekben is eladó. 5477
- 1000 m. hold** Hont megyében, ebből kb. 800 m. hold szántó, 10 hold rét, 80 hold erdő és 100 hold legelő, 8 hold falat, nemes gyümölcsösök. A birtok egy darabban fekszik, jó és elegendő épülettel felszerelve, tehermentes, saját kezelés alatt áll. Esetleg bérbeadó. 5620
- 2488 hold**, 50 hold termőgyümölcsösökkel Erdélyben, saját kezelés alatt levő birtok, megfelelő számú kitéző kőből épült épületekkel, 10 szobás kastélyal, szeszgyár és finomító, 10 munkáviszonyok. Ára felszerelés nélkül 560,000 K. Amortizációs teher 200,000 K. Esetleg bérbe adó. 602
- 290 hold** Szilágy megyében, vasútállomástól 7 km. Fele részben szántó, fele részben legelő és kaszáló. Dohányengedély engedéllyel. Kereskedelmi növények termesztésére és tenésztetere alkalmas. Kedvező fizetési feltételek. 54
- 200 hold**, vasútállomástól 2 km. Szőlőművelésre különösen alkalmas. 2 holdas parcellákban vagy együtt az egész terület eladó. 1061
- 555 hold** Budapesttől 1 órára, 31 h. termő szőlővel, 6 h. gyümölcsösökkel. Parkban 5 szobás urilak. 40 h. dohányengedély. Jókárban levő kellő számú gazdasági épülettel. Ára teljes felszereléssel és vetéssel 305,000 K. 1335
- Emeletes kastély** 25 hold földdel a Balaton mellett szép park. Ára 75,000 K. 1198

Birtokvétel:

megvételre kerestetik:

- 200 m. hold** birtok 30-40 km.-nyire a fővárostól. 455
- 400-800 m. holdas** jó minőségű birtok, jó ut mentén, vasutól nem távol, családnak való tágas és egészséges lakással, árnyas kerttel. 7
- Kiseb birtok**, szép és tágas lakóházzal, parkkal, vasutállomáshoz közel, lehetőségg fővonalon. 8
- 400-1000 h.** birtok, melynek nagyrésze vágható erdő. 2916
- 1000 holdig** cserébe fővárosi házért, egy tulajdonon erdőből álló, Hont, Nógrád, Gömör, Heves vagy Borsod megyékben fekvő birtok. 567
- 2-300 hold** birtok, jó lakással és gazdasági épületekkel, város és vasut közelében. 3950
- 200 holdas** birtok urilakkal, lehetőségg Kecskemét vidékén. 3982
- 10-15000 hold** erdőbirtok az ország északnyugati részén. 9
- 2000 hold** elsőrendű talajú birtok, czukorrépa vidéken, vasutállomás közelében, szép kastélyal és parkkal, Décestől legfeljebb 6 órányira. 5215
- 800-1200 m. hold birtok**, kellő gazdasági épületekkel felszerelve, megfelelő lakóházzal. 456
- 2000 hold** jó talajú birtok, részben erdővel, kastély és parkkal, közel a vasuthoz. 5216
- 250-300 m. hold** főváros vagy vidéki nagyobb városhoz közel épületekkel, jó lakóházzal, tehermentes vagy olcsó amortizációs kölcsömmel. 12/1
- 3-400 hold** egytagban legalább 5 szobás lakással, vasutól legfeljebb 1 1/2 órányira jó uton. 12
- Lehet az egész birtok erdő. 9
- 800-1000 holdig** jó földek és épületekkel, instrukcióval. A lakóház faluban vagy város közelében legyen. 79

Bérbeadó birtok:

490 m. hold Abauj megyében 7 km. a vasutól, országot mellett, 7 szobás udvarházzal, kellő gazdasági épületekkel. 5003

Birtokbérlet kerestetik:

180-200 m. h., amely kereskedelmi növények termesztésére alkalmas és rajta tejgazdaság üzhető. 2530

800-1500 h. Erdélyben vasuthoz közel, jó urilakkal és gazdasági épületekkel. 496

Ezekon kívül nyilvántartjuk a **visszavándorlók** letelepítésére alkalmas birtokokat és **bérlőszövetkezetek** alakításánál közbenjárunk a Magyar Gazdaszöveteógnél.

Csakis közvetlenül a tulajdonosoktól fogad el bejelentéseket

AZ OMGE. ÜZEMOSZTALYA.

**Préselt
buzaszalmát
és
zabszalmát**

szállít elsőrendű minőségben és legolcsóbban

Ehrenreich Béla
Bajmok (Bácska). 6808

**Magyar nők
szakácskönyve**

Saját tapasztalatai után összegyűjtötte és szerkesztette

Szopori Nagy Jolán

Ára 4 kor.

Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

**GAZDÁK
FIGYELMÉBE!**

A szőlőbetegségek: peronoszpora, lisztharmat, rakkfenésedés, sár- és szürkés és fekete rothadás leküzdésére, valamint a károsító állati élősködők: a szőlőmolyok, szőlőgöncz, kendermagbőr, levéltetvek, bohák, padocok és hernyók kártételeinek megakadályozására a legmegelőzőbb ajánlatok a

**SCHLOESING
THEOFIL,**

Franciaország hírneves és tudós gazdasági vegyész utasításai szerint a marsillei Schloesing gyárban előállított, az egész világon elterjedt és használt kiváló hatású és egyedül álló védekezési szer, u. m.:
Schloesing bordóli pora, Fyralinja, lecsapott kénpor és annak elegyei.
Figyelem! A burgonya gyűrűsbetegsége elleni védekezésre, talajfertőtlenítésre, hernyó és más gazdasági növényeket pusztító élősködők irtására a leghatékonyabb, legbiztonságosabb és leolcsóbb szer:
Schloesing lecsapott nikotinos kénpor.
Vezérképviselet a magyar birodalom területére:

Frankl Adolf

bankháza Budapest,
VI., Eötvös-u. 19.
(Saját ház):
Telefon: 25-40.

Áránálattal és kimerítő felvilágosítással készséggel szolgálunk. Árjegyzék és prospectus ingyen és bérmentve! 457

A ló és tenyésztése. 600
14 műmelléklettel. képpel. Írták Koyácsy Béla és Monostori Károly. Ára füzve 12 kor., tartós diszkótesben 15 kor. Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Tojás kivitel

Április 13-ig szükségem van **300 láda** a

délmagyarországi tojásra

Ajánlatok „Tojás-kivitel” jeligére **Trieszt**, postafiók 519 czimzendeők. 457

Most jelent meg!

Andrássovich Géza:

Házinyultenyésztés és értékesítés

harmadik, tetemesen bővített kiadása.

Számos művészi képpel és egy műmelléklettel.

Ára bérmentes küldéssel 2 kor. 20 f.

Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Világhírű szabdalom 18 államban.

Stádel-Torkos földmérő-taliga

kapható Stádel gépgyárban, Győrött.

Gazdasági munkás- és cseledilakások.

Osszeállította a m. kir. földművelésügyi miniszterium gazdasági hivatala az OMGE. közreműködésével. Tartalmaz 50 építtervet, költségvetéseket és építőanyag előírányzatot. Ára 10 K. Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Bérlet

Bérbeadó azonnal 400 holdas igen jó minőségű nemzeti birtok Bars megyében, szép urulakkal, jutányosan és igen kedvező feltételek mellett. Bővebbet Gianone József Budapest, Zingló, Hajcsár-ut 135. sz. Válaszbélyeg. 3845

FARAGÓ BÉLA
cs. és kir. udvari szállító Zalaegerszegen.

Ajánl
diszfenyőket

100 legérdekesebb, a sötétzöldtől ezüstösökéig és aransárgáig változó színű fajtákban darabonként 40 fillértől 40 koronáig. Ugyiszint minden fajta edelt tűlevelű facsemetéket, lombfacsémetéket, díszbabérokat, rózsákat, gyümölcsfa-vadonczokat, élő sövényeket és erdei és gazdasági magvakat és fajburgonyát

Legjobb vetési idő április—május. Árjegyzék kívánatra.

Buza-, rozs-, zab- és árpa-szalmát, valamint szénát

préselt állapotban bármely állomásra legolcsóbban szállít: —

Drechsler Alajos, Érsekujvár
:: széna- és szalmakivitel. ::

Étkezési burgonya-mageladás.

Paulsen Juli 1000 kg. 60 K, 10,000 kg. 500 K, King Eduard 1000 kg. 70 K, 10,000 kg. 600 K, Topor 1000 kg. 60, 10,000 500 K, Kifli 1000 kg. 60 K, 10,000 kg. 500 K, Ambudanze 1000 kg. 100 korona, Centenary 1000 kg. 100 korona, Solanum Comersony Violet 100 kg. 80 korona, Eldorado Findley 80 korona. Topinamburgonya 1000 kgr. 60 korona, 10,000 kgr. 500 korona.

Zeman János bérlő
Nádszeg, Pozsony m. 507

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete
BUDAPEST (Központi vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda:
Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.
Nagy köpinczéi: BUDAFOKON.

Birtok-eladás.

Bereg megye déli részén, Csonkapapi községhez tartozó 1800 magyar holdas, teljesen sík, fekete, buzatermő, szikmentes talaju, urulakkal és 2 majjossal ellátott birtok, akár egészben, akár nagyobb részletekben eladó igen jutányos áron.

A birtok legelőnek is kiválóan alkalmas. Közelebbi felvilágosítást ad **Geréby Pál** földbirtokos, Debreczenben. 542

Tanulmány a berni szarvasmarháról.
Hazai berni tenyészetek ismertetése.

Írta: Sacci dr. Kukuljevič József m. k. állatorvos.

Előszóval ellátta: Monostori Károly.

39 ábrával. Ára: 2 korona. (Bérmentes küldéssel 2 korona 10 fill.)

Ezen fontos forrásmunka, a hazánkban lévő berni tenyészeteket ismerteti s így vásárló gazdáknak a legjobb útmutatással szolgál. Összesen 19 tenyésztő berni tenyészetét ismerteti és 39 képen mutatja be azok érdekességeit és szebb egyedeit. A könyv négy fejezetre oszlik a következő tartalommal: I. Tanulmány a berni szarvasmarháról. II. Történeti áttekintés. III. A tenyészetek ismertetése. IV. Viszapillantás és vezérelvek a berniek tenyésztése terén a jövőre nézve.

Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

CSODÁS!

A Bonodor folyadék a legbiztosabb árnyékszék szagát hosszabb időre rögtön eltávolítja. **Elegysulyu 5 kg. csomag bérmentve 7-50 K.** (Elegendő 1 évre.) 1 kg. próbacsomag **2-50 K. csomagolással, szállítás nélkül.** A Bonodor por vizeldék azonnali szagtalanítására kitűnő szer. 5 kilós postacsomag **bérmentve 7 K.**, 1 kilós próbacsomag **2 K.** csomagolással, szállítás nélkül. Szétküldés készpénzért vagy utánvéttel. Számos elismerőlevél. Vezérképviselet:

FODOR FERENCZ
Budapest, VIII., Kisfaiud-utca 40/H.

Értékesít húsfeleket, baromfit, vadfeleket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és MINDENMÉ ELEMICZIKKET. Hordóbor-értékesítő osztály. Égetett aszesszék értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselet.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek. Mindenmely értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

Eladó birtok.

Szőllősvégardó község határában (Ugocea megye, posta- és vasutállomás Nagy-Szőllős) Nagy-Szőllős város, megye, székhely és vasút állomásától 3 km-terre, a kassa—jablonczai állami ut mentén jobbra és balra, nagyrészen belsősegeknek alkalmas 530 (1200 □-öles) hold szántóföldből álló birtok nagy belsősegekkel, urulakkal, jó gazdasági épülettel, egy évi 800 korona bért hozó házzal, melyben állami iskola van, 20 kat. hold dohányültetessel, nagymennyiségű őszi és tavaszi vetésekkel és teljes felszereléssel eladó. Birtokon jelzőlog-teher van, mely átvehető. Felvilágosítással szolgál **Czapary Dénes, földbirtokos.**

Eladó 40-50 drb elsőrendű hasas üsző és borjas tehén

báró Pongrácz Anselmnénál Oreg-Tiszapuszta, posta és vasut **Mezőlak,** Veszprém m. 533

31.
Erdélyi
Fodor
megbízás
járom
sertések,
egyéb ter
nálai áll
és azokat
gyorsan é
rekt forr
Czm: Erd
Társaság
egyház-ut
T
Igen szép,
tarka sim
1-
növen
és üsz
ugyszintén
köt
jarm
legjután
aj
Klein
ke
CZEL
Megrendel
szerint bá
ga
Bon
friss te
és teny
nyosáron
héten ked
csütörtöki
lök Kispest
Telefon
Levél- és
Flaschn
4748 tehén
Epest, Far
Veg
15,000 ko
holdas birtok
sére ajánko
azonnali belé
adóhivatálnál
nében.
Urakalmak
lal Harasztli E
Azonnal tel
mily anyanyel
jó fizetést ad
földet stb. B
ki nekem ilyen
kezni Fritsch
u. p. Puhó-K
Takarmány
szere szerint.
Ára vászonköt
Megrendelhető
gazd. szakkö
Budapest, IX.

Erdélyi Kereskedelmi Társaság
Fodor és Társai
 megbízásokat elfogadnak
jármos ökrök, tinók,
 sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetítik.
Cím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság Koltovszvár, Szent-egyház-utca 2-ik szám.
 Telefon 311. 424

Igen szép, válogatott vörstarka simmenthali jellegű 1-2-3 éves

növendék - ökrök és üszöborjakat
 ugyszintén legprimább lekötni való és

jármosökreit
 legjutányosabb áron ajánlanak

Klein Testvérek
 kereskedők
CZELLDÖMÖLK.
 Megrendelések egyszerszerint bármikor is elfogadhatók.

Bonyhádi
 friss fejős-tehenek és tenyész-bikák jutányos áron kaphatók minden héten kedden, szerdán és csütörtöki napokon. Istantól Kispesten, Üllői-ut 24.
 Telefon: Kispest 1,
 Levél- és sürgőncím:

Flaschner Sándor
 4748 tehénkereskedő
 Bpest, Ferencz-kört 40.

Vegyések

15,000 koronát befektetésre ad 6-800 holdas birtoknak önálló kezelésére ajánlkozó képzett gazda azonnali belépéssel. Cím a kiadóhivataltól válaszbelvélgy ellenében. 3791

Uradalmakban miskolcist és herdést elvált Haraszti Ernő állatorvos Vác. 3846

Azonnal telepitni szeretnék 6 jóra való családost, bármily anyanyelvű, kiknek állandó jó fizetést adnék és jó lakást, földet stb. Busásan jutalmazom, ki nekem ilyeneket szerez. Jelentkezni Fritsch Rezsőnél Nemőcz u. p. Puhó-Kocsaköz. 3823

Takarmányozást. Kellner szere szerint. Irta Cseikó István. Ára vászonkötésben 10 korona. Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazd. szakönykereskedésében. Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Eladás

Alkalmi zongoravétel
 Bőssendorfer Schweighofer Korn-Wirtl kiváló mesterek gyártmányú 300 forinttól feljebb. Pianinók 160 frt, új szopora, vagy pianinó 350 frttól feljebb, minden árban. Zongora-, szimfoniongongó helyben és vidéken, szakavatott munkások által gyorsan és olcsón eszközölésnek. **REMYNYI MIHÁLY** a Magyar Kir. Zeneakadémia szülötje, **BUDAPEST, VI., Károly-utca 58** 3472

Gödöllőn közvetlen a vasút és mellett 2 bérház eladó. Egyik ház 4 szob, hozzávaló összes melléképületek, parkírozott udvar elkülönített gazdasági udvarból áll. Ugyanott a másik bérház 4 lakással, melyek évi bére 1100 korona, szintén eladó. Bővebb értesítés "Ház" jelleg alatt a kiadóhivataltban nyerhető.

Malomeladás. forgalmu pontján egy gőzmalom eladó vízi joggal együtt, de jelenleg 10 lóerjű gőzmotor hajtja, 1 kő és egy hengerpárral, amely gépkatos- és kovácsműhelyre is be van rendezve, mindenféle szerszámmal, még esztergappal is. Szép lakház, melléképületekkel, 1418 [2-5] jó földdel, szép gyümölcsösökert hozzá és egy kizsámlható meleg forrással. Cím a kiadóhivataltban. 3534

A baromfiaknak nevelése és járványos betegségeinek sikeres gyógyítása. Irta: Zsarolyáni Márton Ilka. Ára: 1.- K. Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazdasági szakönykereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Polgárdi (Fejér megye) szőlőhegyben ujonnan beültetett, már termő szőlőterület a rajta levő épületekkel együtt eladó. Cím a kiadóhivataltban. 3787

Kacsakemén a gyümölcsfákat rágyógyítja. Irta: Zsarolyáni Márton Ilka. Ára: 1.- K. Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazdasági szakönykereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

A sertészhizlalás, tekintettel a sertészsírre. Irta: Bäcker György. 2-10 K előleges beküldése ellenében bérmentve szállítja a "Patria" r.-t. gazdasági szakönykereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Olcsón eladó május 20-ig, vevő tetszése szerinti átvétellel, 21 db fehér magyar hizott ökrök, 60 db piros tarka hizott ökrök, 10 db piros tarka hizott bika, 300 db prima anyjánál elvált, válogatott 300 db bárány, 3 évesek, 30 db piros tarka igaz-ökrök. Továbbá 20 db aratógép, 10 db kévelő, 10 db marokrakó, használt, legjobb karban, venni kerestetik. Bővebbet Ilkóvits Adolf Szekker, posta Töltsék, Sáros megye. 3701

Vadászfegyver-örökségből szárazon gyűjtendő, egyenként is **potomaron** azonnal eladó. Köztük modern Hammeries 40 frt, Lankaster damasztövű 20 frt, Manlicher 28 frt, Drilling valdói Krupp-acélesővel 70 frt, Winchester 35 frt, Buckflinte 50 frt. Néhány jobb revolver mint Browning stb., ugyszintén régi pisztolyok. Ugyanitt egy **600 g. fényképezőgép olcsón eladó.** Cím: Radó, IV., Egyetem-tér 5. I. 3683

Magyar gazdák a német földről. Az OMGE által 1907 rendezett németországi tanulmányúton szerzett benyomások és tapasztalatok ismertetés irásában és képmében. 5-30 K előleges beküldése ellenében bérmentve szállítja a "Patria" r.-t. gazd. szakönykereskedésében Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25.

Luczfenyő-csomete. 400,000 darab 3 éves eladó, ára csomagolva és vasúthoz szállítva; nagyobb vételnél 7, kisebbnél 8 korona ezrenként. Erdőhivatal Barka, u. p. Dornó, Gőmör m. 3788

Tokmag. Sok éven át általánosan sikeres Indiá Mammut és vörös kínai kereszteséből származó vetőmag néven kapható. Terménye kiválóan eltartható és bőtermő, kilója 3 korona. Tarnai Bertalan földb. Apostag, Pest megye. Megrendelési kérem e hirdetésre hivatkozni. 3616

Jutányosan eladók: egy benzinnmotor, egy magánjáró és egy orosz tüzelő; mindegyik egy-egy 8 lóerjű cseplőgarnitúrával. Megtekinthető a Törökstr. 11. sz. Kánitzter féle telken. Ugyanottan benzinhordók is eladók. Felvilágosítást ad özv. Kánitzter Gyuláné Debreczen, Jókai-utca 7. 3535

A szőlő trágyázása. Irta: Jenő. Pályázaton díjazásra érdemestett munka. Ára bérmentve küldésel 2-10 K. Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazdasági szakönykereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Balaton közvetlen partján, Lelle nyőri helyen beépített villák között, egy 1078 m² területű kiterjedésű villatelek eladó. Különösen családoknak ajánlható. Feltehető megállítható tervben, rendkívül előnyös feltételek. Bővebb információkat ad Helta Ferenc Jégző Csőr, Fejér m. 3824

Keltőtojások szállítanak a következő fajtaiból díjmentes csomagolással: Orpington fehér, sárga, fekete; Plymouth, Langshan, Wyandotte, Olasz, Bantam, Pekingerca 40 fillér; bronx és fehér pulyka 1 K darabonként. Fajbaromfiak és fajnyulak kaphatók mindenkor. Tenyészéselmény anyagát kiadólag prima egyedek alkotják. Fajbaromfi telep Törökhatárat, (Pest megye) Zymándy-ut 221. sz. 3813

Az Alföld mezőgazdasági viszonyainak reformja. Az OMGE meghívásából Irta Cserháti Sándor. Ára bérmentve küldésel 1-30 K. Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazdasági szakönykereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Benzinlokomobil, 6 lóerjű, zárható szekrényben, hozzá kőfűrés, acélkorongok, transzmissio jutányos áron eladó. Cím a kiadóhivataltban. 3820

Egy nagyon jó karban lévő gőzcséplőgép garnitúra teljes felszereléssel, ugyszintén egy maxonyos 8 HP. locomobil is jutányos áron eladó. Bővebbet Beokvi s Jánosnál Aranyosmaróton, Bars m. 3817

Gledittia elősövénynek a legjobb 3 tüskés, 2 éves, 120 cm magas, ezre 6 frt, 2 éves, 70-80 cm magas, ezre 4 frt-ját alultrónál azonnal kapható díjmentes csomagolás mellett. Dobos Imre főszolgabíró Tiszalök, Szabolcs megye. 3816

Könyv az egészséges állatok gondozásáról és a beteg állatok ápolásáról, 376 rajzzal. Irta: Monostori Károly. 5-30 K előleges beküldése ellenében bérmentve szállítja a "Patria" r.-t. gazdasági szakönykereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Putyl magtengerit, mely nálunk egy legkorábbi becres, mint börtöröszegre kitünően bevált, ajánlunk tiszta minőségben, a csővek közepéről morzsolva, métermázsánként 17 koronáért. Apró szemű fehér, igen nagyra növevő csataméddentert, melyből kat. holdankint 60 kg. bőségesen elegend, 22 koronáért métermázsánként abrudnai állomás vevő szakjait. Polakovits Mátys gazdasága Rudna, Torontál m. 3815

Allókaptár, országos egyesület, leti, használt, 5 éves, jó karban, festve, teljesen felszerelve, eladó. 15 családra, egyes 6, kettős 12, hármás 18 korona. Intéző Védény, Moson megye. 3851

Téli pörkölt szalonna, oldalonnként 35-55 kg, nehéz, kapható Rauchhauer Nándornál 126 koronáért q-ként, ab vasut Uj-Szent-Anna, utánvét ellenében. 3852

Uj cseleddörvény. A gazda cseleddörvény jogviszony szabályozásáról szóló törvény jegyzetével és magyarázatokkal ellátta dr. Vantós Gyula. 2-20 K előleges beküldése ellenében bérmentve szállítja a "Patria" r.-t. gazdasági szakönykereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Sárga orpington tojás. Fajtaüzletésért járó díjok, kitértett törzsek származékai. Válogatott szopora tojóktól, remek állatok, rázásmentes dobozban, franco csomagolás, szállítás tucatonként 275 frt Hálász, Bosznák-ialu, Nyitraudó. 3850

Pulyka-tojások tiszta fohér, valamint **bronzpulykák** után fajtisza, friss kapható gondosan csomagolva darabonként 10 kor.-ért. Gianone Desző gazdatiszt Kéthalom, Szolnok megye. 3844

Géptulajdonosok figyelmébe ajánlom világhírű szabadalmazott tőrekrostaim. Megrendelhető Benesik Pál, Tisza-Alpár. 3847

Birtok eladó Nógrád megyében 1200 hold, (1200 □) urilakkal, gazdasági épületekkel 120,000 frtért. Törlesztés kölcsön kapható 60,000. Bővebbet Birtó Sándornál Budapest, István-ut 19. 3849

Szárga- termelési kézikönyve. Francia források és saját tapasztalat alapján Irta Legrády Károly. 45 fillér előleges beküldése ellenében bérmentve szállítja a "Patria" r.-t. gazdasági szakönykereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Takarmány-kamrák részére forrás kitünően alkalmas 3-as Robey-lokomobil, 5 éves, keveset használt, telefon eladó. Cím a kiadóhivataltban. 3855

Eladó birtok. Budapesttől egy órányira Ócsa község közelében, a vasuti állomástól három kilométerre, az új vasuti megállóhelytől egy kilométerre, körülbelül 500 magyar hold (1200 □-öles) parcellákban eladó, 5 holdtól följebb holdankint 150-180 forintig. Szőlőtelepítésre rendkívül alkalmas. Bővebb felvilágosítást ad Farkas László tulajdonos, lakik: Felsőbábad, u. p. Ócsa, Pest megye. 3848

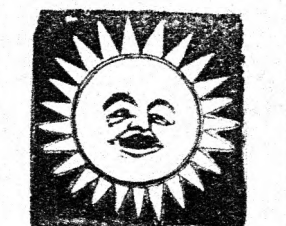
Vetőmag-bükköny beregetés használt, de szászaiulomásra, vevő szakjaitban szállítva, métermázsánként 15 koronával eladó; nagyságos Bárony Sándor beregdaróczi gazdaságában, u. p. Beregszász. 3853

A szőlő helyes metszése. A szőlő fő metszési módjait tárgyaló segédkönyv. Irta: Mátyás Horváth. 4. kiadás. 2 kor. 60 fillér előleges beküldése ellenében bérmentve szállítja a "Patria" r.-t. gazd. szakönykereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Szatmár megye Miskolcban, közszégy közvetlen közelében 50 hold elsőosztályú urilakozás és melléképületekkel bíró kert művelésre is alkalmas, kitünő taposbírtok bevetve eladó. Teher tízezerkorona, vasutíóvonal, posta helyben. 3854

Jutányos áron eladó: 1 készlet használt, de szakszerűen javított, 4 1/2 HP Első Magyar Gazdasági, 1 készlet 4 1/2 Robey angol, 1 készlet 3 1/2 Garrett, 1 db 42" Robey cseplőszekrény. **Sóos és Kell** gépműhely Budapest, VIII., Örmölygy-utca 38-40. 3820

Szepesség! kárpáti fenýöborovicska, valdói, legfinomabb, régi, gyógyerejű, különlegesség, egyike a legégszesebb haloknak, kitünő szer gyomorhár ellen, hathatós étvágygerjesztő és gyomorérsítő, a vesék működésére szerfeltet kedvező hatású. Nemcsak Magyarországon és más európai államokban, hanem Amerikában is a legjobbnak hírnévet örvénd. Posta-küldés ellenében, utánvét mellett 9 kor. 50 fillér. **Ganovszky Gustáv** fenýöborovicska-gőzfűtőüzletgazda, **Szepossombak** (Szepes m.) 166

KELTETŐGÉPEK díjtalanul próbára. Keltetőgépek a legjobbak és legolcsóbbak. Keltetőgépek sok száz kitünő bizonyítvány és ajánlatok egész Ausztria és Magyarországból, melyek bármely díjtalanul megküldenek. **Keltetőgépek** tyuk-, liba-, fogoly-, fázán- és kacsatojásokhoz. **Keltetőgépek részletes leírása.** Keltetőgépek szabadalmazva Ausztriában és Magyarországon. — Egyedül készítöje **G. Mücke, Reichenberg 2. szám, bei Wien.** — Ezen szakmában egyedüli gyár. 690

Répa mag

Hámozott oberndorfi 75 kg. 70 kor. (ebből 75 kg. annyi, mint rendesből 100 kg.)
Duppai zab csávázva 100 kg. 22 kor.

Tavaszbuzza 100 kg. 30 korona.
Prairie Királyné tengeri, bőtermő, 100 kg. 16 K.

Putyi tengeri, piros, korai 100 kg. 18 kor.
Székely tengeri, sárga, legkorábbi 100kg. 20 K.

Magyar Kincs burgonya 100 kg. 7 kor.
Magyar Kincs burgonya 1000 kg. 60 kor.

Magyar Kincs burgonya 5000 kg. 250 kor.
Magyar Kincs burgonya 10,000 kg. 450 kor.

Amerikai dió, szil, körissorfa 100 db 70 kor.
Pekingi kacsatojás tucatzja 8 kor.

Olaszemdeni libatojás tucatzja 24 kor.
Bronzpulykatojás tucatzja 12 kor.

Fehér és fekete Uringtontojás tucatz. 12 kor.
Magyar üszök 1-2 évesek élő kg.-kint 80 fill.

Magyar üszök 2-4 évesek élő kg.-kint 70 fill.
Magyar igazökrök dbja 5 1/2 mm. 500 kor.

Magyar bikák darabja 800-1600 kor.
Lámpanélküli melegvívűtűsű keltetőgép 130 tyuktojásra 120 kor.

Gróf Teleki Arvéd uradalmában, posta, távirtda, vasut
KONCZA.

Fiedler János lenfonógyára Komárom vesz

nyers lenkórót szál-nyeréshez, valamint kaszált és géppel csépeelt lenszalmát,

tetszés szerinti mennyiségben és elad eredeti (pernai)

orosz lenmagot.

Eladó bérház!

Budapest (IX., Mester-u, 12. sz.) a Ferencz-kört közelében, 175 □ m. Villamos megálló. Felvilágosítással ugyanott a háztulajdonos ugalgál. — Ugyanők kizárva.

Talajismeret. Irta Cserháti Sándor. 4*20 K. előleges beküldése ellenében bérmentve szállítja a "Patria" r.-t. gazdasági szakönykereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

LEGYEK

konyhából, kamrából, mésszárszékéből, istállóból, vágóhidról biztosan elűzetnek, ha a falakat

LEGY-BONODORRAL

meszeljük. Legjobb márkora tavasszal. — Egy kiló elegendő 25 □-méterre, 5 kg. leírással 6 kor. franco utánvétellel. Megrendelhető **FODOR FERENCZNÉ** Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/H. Számos elismerőlevél. 287

!! Ujdonság !!

A hazai szövetkezeti gabonarakta.

Irta: Dr. Horváth János, az Országos Központi Hírelszövetkezet igazgatója.
 Magtári rajzlapokkal.
 3-ik kiadás.
 Ára bérmentes küldésel 2 korona 10 fillér.
 Megrendelhető a "Patria" r.-társ. gazdasági szakönykereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Gyönyörű birtok!

Szép, kies vidéken, város és vasut közelében, országút mentén fekvő, kitünő buza-, sörépa- és kukorica-terület, 1500 holdból álló, belterjesen házilag kezelt és dusan felszerelt

birtok,

vetéssel, élő és holt felszereléssel együtt 250,000 forintért, kedvező fizetési feltételek mellett eladó és azonnal átadható. A birtokon terjedelmes ósparkban álló új, kényelmes urilak, mintaszéri gazdasági épületek, téglazású, nagybott szőlőtelep új borházal, jó vadászlat. Csak közvetlen vevőknek ad bővebb felvilágosítást **Velencei Zsigmond** Budapest, VII., Izabella-u. 8. Válaszbélyeg. 544

Nedves falak

gyökerező szárazságtétel, **istálló-mennyezetek**

tökéletes páramentesítés, szab. "Kosmos" honnyolt aszfalttejjel

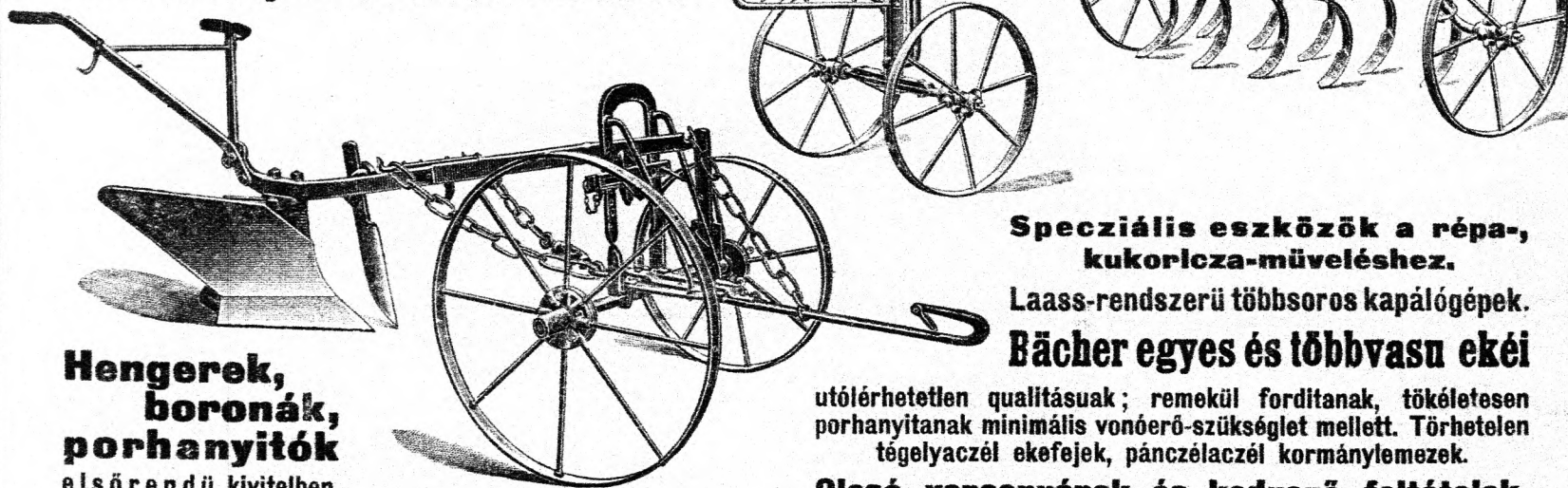
kitünően bevált. Felvilágosítást ad: **Greif Antal** mernök Budapest, VIII., Sálétrom-utca 10. (Telefon).

A tavaszi talajelőkészítés legczélszerűbb eszköze a **RUGALMAS FOGU KULTIVÁTOR**

mélyjáratszabályozó - emeltyüvel.

Több ezer darab legnagyobb megelőgedésre használatban.

Modern talaj- és rétművelő eszközök.

**Hengerek,
boronák,
porhanyítók**
elsőrendű kivitelben.

Specziális eszközök a répa-,
kukorica-műveléshez.

Laass-rendszerű többsoros kapálógépek.

Bächer egyes és többvasú ekéi

utólérhetetlen minőségűek; remekül fordítanak, tökéletesen
porhanyítanak minimális vonóerő-szükséglet mellett. Törhetetlen
tégelyaczel ekéfejek, pánczélczel kormánylemezek.

Olcsó versenyárak és kedvező feltételek.

BACHER RUDOLF specziális eke- és talajművelő-eszközök gyára.

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND.**

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Az „eredeti Melichar“-gyártmányú „UNICUM DRILL“ páros sorszámú „UNICUM DRILL“ a jelenkor legtökéletesebb sorvetőgépe.

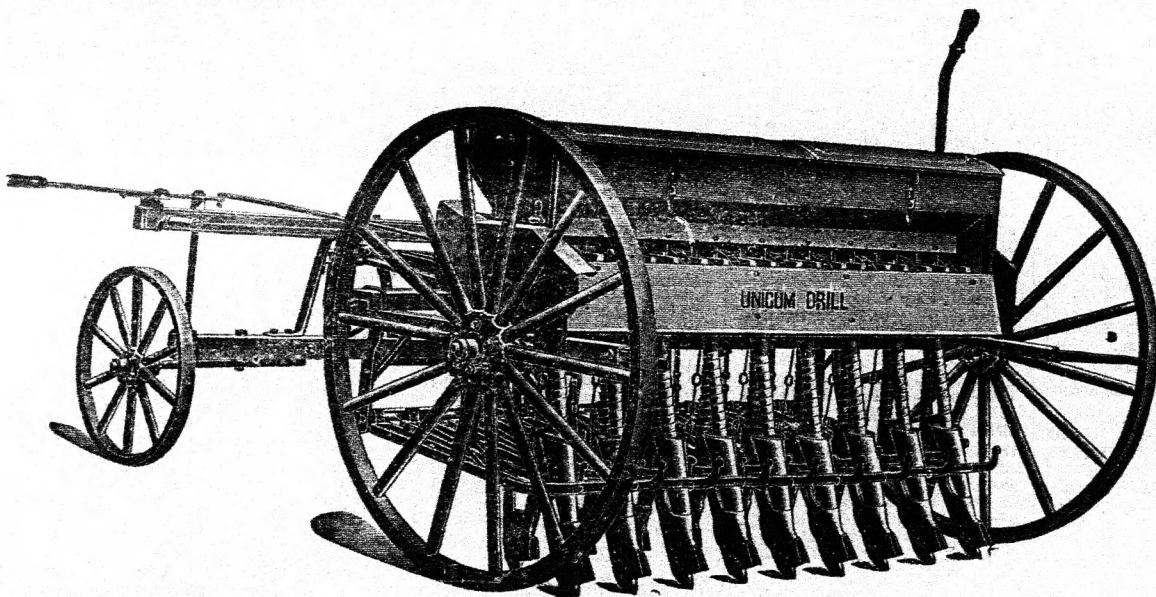
Utólérhetetlenül precíz vetés, hegynek-völgynek teljesen egyforma, ideálisan tökéletes magelosztás, végtelen könnyű és biztos kormányzás" feltűnően csekély vonóerőszükséglet, szilárd kivitel, elsőrendű anyag, bámulatosan egyszerű szerkezet és könnyű kezelés ama jellegzetes tulajdonságok, melyeknek ezen sorvetőgép általános kedveltségét köszönheti. Több mint 32000 db használatban. Számítalan elsőrendű kitüntetés és sok száz elismerő levél a világ minden részéből.

Ujabb specziálisítások:

Mütrágyaszórógépek és mütrágyaszóróval kombinált sorvetőgépek.

Különleges répa- és kukorica-amerikai rendszerű fészekbevetők (a Hermann-féle művelésmódhoz).

Chiliszórók a cukorrépa fejtrágyázásához.

MELICHAR FERENCZ sorvető- és mütrágyaszóró-gépek gyára.

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND.**

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Hirdetés
minden
... de
A legz

Bet
birt

Földbir

Dijmen

A Magyar

és Erd

1908. Üll

hirdet

figyelme

állást k

helyben

bőzöb

gyezve

Az állá

dijszer

esetén

zetőgy

lára me

tot aján

az illet

salak

sábr

megkül

Tisztele

birtoke

kat, hog

sok bet

iratt

keze

igényb

kezelés

A H. Szá

Ország

Betöl

Pályáz

A zágrá

dalmán

iskolát

vég

Állára

pályáz

hatnak

évet bet

öltöb

és kész

buza 12

2 öl, pol

1 db teh

szabad

le

házikert

költsé

vénykez

kerülőisk

keresztlev

vány, 4. s

5. erkö

kívántat

nyelv tud

resel sa

később 190

hivatalhoz

érseki ura

sége Billé

Gazdass

időb, gye

tást vez

baromfi

felügyel

ság megk

Rónay M

n. p. Ság

Segédít

lattal, aki

könyvvit

nyilvánm

visza nem

Károly B

czimre ké

Gazdasá

keresték:

gyar, néme

Folyamod

másolatok

küldetnek

jelölésével

nyos, Tre

kéretnek.

Pályázat

hírnöke

előbbi le

sági elk

zókól me

és edzett

nyelv bír

sóbb gazd

mányak be

három évi

számvitel

czák. Sz

csakls okm

meghívás

megállap

leg írt ké

Kapuvár

dendők.

Gazdatis

nyelvet be

talattl bír

tésére ke

bizonyítv

junius else

Majthényi

sicza, post

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér beiktatásonként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

KIS HIRDETÉSEK

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér beiktatásonként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a munkaadó birtokos vagy bérlő címének kitételeivel közöljük. Kis Hirdetésekre előre fizetendő.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Földbirtokosok figyelmébe!

Díjmentes állásközvetítés!

A Magyar Gazdatisztok és Erdőgazdák Országos Egyesülete (Budapest, IX. Ullóut. 25.) felhívja a birtokos és bérlő urak figyelmét

állás közvetítő osztályára, helyben gazdatisztok a legkülönbözőbb állásokra elő vannak jelezve.

Az állásközvetítés teljesen díjmentes. Megkeresés esetén az egyesület ügyvezetősége a betöltendő állásra megfelelő gazdatisztot ajánl a tulajdonosnak az illető bizonyítványokkal és ottléti működésükre vonatkozó adatokat megküldi.

Tisztelettel felkérjük a birtokos és bérlő urakat, hogy gazdatiszt állásukat egyenesen az állásközvetítő osztályra igénybe vonni sziveskedjenek.

A M. Gazdatisztok és Erdőgazdák Országos Egyesülete elnöksége.

Betöltendő állás

Pályázati hirdetmény.

A zágrábi érsekség bílléi uradalomban betöltendő, erdőkerülő állásra pályázatot hirdet. Pályázhatnak az erdőfői állásra 24 évet betöltött és 40 évnél nem idősebb végzett erdőőrök. Fizetés kiegészítés 175-90 korona; buza 12 q, tengeri 6-90 q, szalma 2 5/8, polyva 2 5/8, tölte 1600 [3]-5/8, 1 do. tenésztárs, disznótartás, szabad legeltetés, szabad lakás, házikert. Felvétel esetén utazási költségek megteremtettek. A kérvényekhez csatolandó: 1. erdőkerülői bizonyítvány, 2. keresztlevél, 3. orvosi bizonyítvány, 4. szolgálati bizonyítvány, 5. erkölcsi bizonyítvány. Megkívánatik a magyar és német nyelvi tudása. A folyamodók kérelmei sajátkezűleg irandók és legkésőbb 1908 május 31-ig az alanti hivatalhoz adandók be. Zágrábi érseki uradalom jószágfelügyelő-sége bíllé (Torontál m.). 3805

Gazdasszony

kerestik pusztára uradalomhoz, idős, gyermektelen, ki a háztartást vezesse, finoman főzzön, baromfiat, tej- és kerti munkák felügyeljen. Felületen megbízhatóság megkívánatik. Jó bánásmód. Rónay Mihály Szent-Mária-Liget, u. p. Ság, Tennes megye. 3780

Segédtitstet,

nőtlent, keresek több évig gyakorlati, aki az egyszerű gazdasági könyvvitelt érti. Ajánlatok bizonyítványokkal, melyek vissza nem küldetnek. Geiringer Károly Bírard, Bihar megye. 3806

Gazdasági könyvelő

mielőbbi belépésre kerestik. Megkívánatik a magyar, német és tót nyelvi ismerete. Folyamodások bizonyítványokkal, melyek vissza nem küldetnek. Fizetés igények megjelölésével Schlesinger Filopó Toronyos, Trensény megye címre keretnek. 3808

Pályázat,

Herczeg Esterházy kapuvári jószágának bérnöksége azonnali vagy mielőbbi belépésre keres. Pályázók megküldetik: egészség és edzettség, magyar és német nyelvi bírása, jó eredményű feladott gazdasági képesítés, tanulmányok bevezése után legalább három évi alkalmazás, gazdasági számviteli gyakorlat, jó referenciák. Személyes megjelenés csak okmányok beküldése után megvárásra keretnek. Fizetés közös megállapodás szerint. Sajátkezűleg írt kérvények fenti címre Kapuvárra, Sopron megye küldendők. 3807

Gazdatiszt,

ki földművelésiskolát végzett, román nyelvet beszél, több évi tapasztalattal bír, önálló gazdaság vezetésre képesített, hosszabb jó bizonyítvánnyal rendelkezik, juttasson eljere keretnek. Báró Majthényi Teresz megye, Szolnoki, posta Veresz. 3838

Gőzeke-gépező

kerestik a tervezési uradalomba évi alkalmazás mellett. Ajánlatok a tervezési uradalom számítógéphez küldendők. 3805

A gróf Esterházy-féle csákvári uradalomba iróknak felvetetik

egy akadémiát vagy gazdasági tanintézetet végzett intelligens egyén 1000 K készpénz, 12 m. hasábját és lakásból álló javadalmazással. A felveendőnél kívánatos: 1. Mielőbbi belépés, 2. hogy a sorozáson vagy az önkéntes katonai szolgálaton túl legyen, 3. hogy kedve és képessége legyen a gróf földművelésiskolájánál néhány kisebb tárgynak tanítására. Pályázni óhajtok forduljanak egyelőre levélben a gazdatiszt hivatalhoz. Csákvárra, melyek bizonyítványaik nem hitelettel másolatát és arczképeket. 3840

Főerdőőr

mielőbbi belépésre kerestik. Megkívánatik a magyar és román nyelvi és irásbeli teljes bírása, 30-40 év körüli életkor, az erdőtervny körüli minőség, a modern erdőgazdálkodás terén való teljes jártasság. Fizetés évi 600 korona, lakás, fűtés, 2. tehén- és 2. koczalajkítás. Felületen jízany, kifogástalan erkölcsű, munkabíró, megbízható, egyének magyar és román nyelven sajátkezűleg írott kérvényeket okmányokkal (melyek vissza nem küldetnek) küldjék be nagyszámú Kocsányi Sándor uradalmi intézőséghez Kápolnára, Krassó-Szörény megye. 3837

Mielőbbi belépésre

keresünk egy vizsgázott, több évig gyakorlati bíró gazdasági ellenőrt, kinek egy a bel-, mint a külgazdaságban kellő jártassága van. Évi fizetés 720 korona és teljes ellátás, mosáson kívül. Ajánlatok bizonyítványokkal (melyek vissza nem küldetnek) küldjék be Stein Testvérekhez Bátorkező, Esztergom m. küldendők. 3839

Állást keresők

Gazdatiszt 12 évi praxisal május 1-ére, egy 36 éves, román. vallású, nős, gyermektelen, ki a kaszál tanintézetnél **gyakorlati vizsgát** jórészt **nyelvtanulással**, beszél magyar, német és szerb nyelveken, **teljesen megbízható, erélyes, józan életű, fáradságot nem ismerő, gazdasági önálló vezetését és könyvvitelt teljesen érti, gazdaság összes ágában teljes jártassággal bír**, egy mint állattenyésztési, hízalási, növény-, dohány-, szőlő-, czukor- és répatermelés, tehénzetet stb. Szíves megkeresések „józan életű” jelleg alatt a kiadóhivatalba keretnek. 3836

A gróf Esterházy-féle földművelésiskolát

június végén több, részben a katonai sorozáson már túlvolt növendék végzi, kiknek egy része felesleges is. Mindannyi egyszerű földművelés minden ágában jártas. Ezeket igénybe venni óhajtok forduljanak a bér megjelölése mellett az iskola igazgatójához Csákvárra. 3776

Magyar urak!

Mint tudjuk a 20-ik század nehézségeit hozott hazánkra és a gazdálkodásra, de azért 8-10% jövedelmezés biztos az én gazdálkodási rendszeremmel, ki nagy jövedelmet kíván uradalmi után élni, kérem bizalommal uradalmi kezelést, a legesélyesebb jövedelmet adó gazdaságot és jövedelmezővé teszem. Szíves megkeresést kiadóhivatal „Uj rendszer” címen továbbít. 3796

Gyakorlati ispán,

intelligens, nős, családtalan, 25 évi praxisal bíró egyén, aki bel- és külgazdaság, tejgazdaság, czukor- és répatermelés, magtár, anyagraktár stb. kellő jártassággal bír, állást keres azonnali belépésre. Esztleg kulcsári vagy raktárnoki állást is elfogad. Cím a kiadóhivatalban. 3801

Nagybirtokos urak,

ki jövedelmét óhajt uradalmi után élni, forduljon bizalommal hozzám, uradalmi kezelésem által jövedelmesebbé teszem. Cím a kiadóhivatalban. 3797

Ispáni vagy ehhez hasonló állást

keres 15 éves praxisal, földművelésiskolát végzett, román kath., nős, gyermektelen, 34 éves, gazdaság összes ágában teljes jártassággal bíró, kisigényű, józan életű, fáradságot nem ismerő egyén. Az állást azonnali elfoglalhatja. Cím „Gazdatiszt” jelleg, Nagyvárad, poste restante. 3800

Uradalmi kertész,

nős, kertészt végzett, beszél magyarul, németül, nagy uradalmakból a legjobb bizonyítványokkal állást keres, villában vagy uradalomban. Ajánlatot kér Kólos János Nagyszombat, Alsókülváros 145. sz. 3799

M.-övéri akadémiát

végzett, 25 előrelépés gazdasági intézményeknél (elsősorban a fővárosban) üresedésben levő állásra pályázik. Szíves megkereséseket Bpest, VII., Thökölyut. 93. l. em. alá kér Neumann Lajos. 3798

Azonnali belépésre állást

keres, nőlen, 4 polg., földművelésiskolát végzett, 1 1/2 évet nagyob uradalomban töltött egyén, beszélni magyarul, németül és románul. Cím a kiadóhivatalban. 3802

Ispáni állást

keres 12 1/2 évi belterjes gazdaságból szerzett gyakorlati, 30 éves, nős, gyermektelen, ír., vallású, szorgalmas, fáradságot nem ismerő ember, kinek czukoripar-, dohánytermelés, tejgazdaság és hízalásból több évig gyakorlati, nős, állás felmondatlan, igényei szerények, már önállóan is kezelte 1700 holdas birtelt. Cím a kiadóhivatalban. 3795

Szakkepzéssel

ki jelenleg uradalomban felmondatlan állásban működik, keres, övadék letétele ellenében perczentálás kezelésre nagyobb uradalmat, vagy esetleg először nagyobb javadalmazású földesit állást. Ajánlatok keretnek a kiadóhivatalba „x-y” jelleg alatt. 3828

Gazdatiszt

állást keres 29 éves, nőlen, keresztény, szakiskolát és gazdasági gyakorlati vizsgát tett, 9 évig gyakorlati bíró tisz. Cím: „Gazdatiszt” Poroszló, Heves megye. 3825

Gazdatiszt

állást keres, földművelés, növénytermelés, állattenyésztés, állatgyógyászat, de különösen a sertésves elleni egyszerű védekezés, erdő- szőlő- s pinczekezelés, nemkülönben az egyszerű s a kettős számadatok vezetésére és az állattenyésztésben teljes jártassággal bíró, 48 éves, román. kath. vallású, okleveles gazdatiszt, aki jelenleg is egy mosonmegyei hírneves uradalomban mint számvéző és ezzel kapcsolatosan mint szőlő- s pinczekezelősdőt az alkalmazása, uradalomban vagy nagybirtokos gazdaságban mint **intéző tőzist, titkár vagy számvéző** szertny feltehetőleg mellett alkalmaztatni kíván. Szíves megkeresések „Erélyes és szerény” jelleg alatt a lap kiadóhivatalához keretnek. 3833

Gazdatiszt

állást keres egy tapasztalt, vizsgázott gazdatiszt június vagy július elsajere, jelenleg 3400 holdas bér gazdaságban 15 év óta mint rendelkező tiszti van állásban. Cím Oppenheim Miksa Pusztai-Tenyő, Szolnok megye. 3826

Adai földművelésiskolát

kintőn végzett, nyolcvévi gyakorlati, a gazdaságban és szőlőművelésben teljesen jártas, kisigényű, koránkelő, nős egyén azonnali v. május 1. belépésre bármily megföldelő állást keres. Cím: „Török” Ada, Bács m. 3856

Ispáni vagy kulcsári állást

keres 13 évi gyakorlati bíró a gazdaság összes ágában jártas gazdatiszt. Balla, Budapest. Sütő-utca 2. 3859

Azonnali belépésre

keres földművelésiskolát és közepetkultúrára végzettségű, katonaképzéssel rendelkező telt egyén, egy mezőgazdaság, valamint szőlészet, borászat s méhészet terén alapos gyakorlati bíró, beszél magyarul, németül, románul és szerbül; iradatelőkeztetést is érti. Cím: Gyúry Ferencz bíllé, Pusztapáka (Torontál megye). 3857

Elsőrangú, intelligens özlőszarvas, gazdasági és földbirtokosok

na 10 év óta kintőn bevezetve, 1908 április 15-től állást vállal. Szíves megkeresések „Üzletszerző” jelleg alatt a lap kiadóhivatalába keretnek. 3838

Önálló intézői állás

keres, jelenleg felmondatlan állásban lévő, intéző oki. gazda, 14 év mezőgazdasági gyakorlati állástól oly állással cserélne fel, hol kényelmes lakása lenne és megköszülhetne. Cím a kiadóhivatalban. 3838

Egy jobb családból

való, 24 éves, hadmentes román. kath. fiatalember, 3 középiskolát és földművelésiskolát végzett, 4 év nagyobb gazdaságban szerzett gyakorlati, mint segédtitst, vagy közgazdaságban mint kezelő alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 3860

Állatok

Eladó tenyésztet felosztása

folyanó ömeltőssége gróf Hunyady László úrnéni uradalma eladásra bocsátott többörösen kintőtt „Merino electoral nevelt” tenyésztésből, míg a készlet tart dró tenyésztésűt és dró. tenyészket. Venni szándékozónak bővebb felvilágosítást nyújt az uradalmi jószágfelügyelő, Úrmeny, Nyitra m., hol is a tenyész megtekinthető. 3786

3 hónapos,

szálkás és sima bűlszármazott foxterrier-ek eladók. Megkeresések intézőséghez Tiszta-Radvány, posta és állomás Cséfi (Bihar megye) címzendők. 3785

Yorkshire

választott malacok legnagyob faj, darabja 20 koronáért eladó. Misesi gazdaság, u. p. Nagykopornak, Zala megye. 3784

Egypár teljesen behajtott

bihozó és hibátlan, erős csontozatú, figurás, 16 marokos 6 éves pár herli **hintőssé** jutányos árban eladó. Báró Puteáni I. csaliti gazdasága Balaton-Erdés. 3783

Gr. Almásy Dénesné

Tiszadán tartani uradalmában 3 dró jól kifejlett 2 éves tiszta magyar fajbika eladó. Posta helyben, vasútállomás Mezőcsát. 3811

Hampshire-down tenyész-

kosok kerülnek eladásra Reizmann Herman kisvárdai juhásztól. Erdéklődőknek közelebbivel Reizmann Herman gazdaságának központú irodája Kisvárdán szolgál. 3812

Eladó

Michels Imréné Kuku-állomás kintőtt Erdős-Szörény megye, van 20 darab fiatal betegni való 3-4 éves Bányi-Hunyadri származó számfelölti bivalytinó, ugyszintén onnan származó 10 darab 4-5 éves fejős bivalytinó. 3731

Eladó tenyészállatok

és fajburgonyák. A Pta-Ujnépi uradalomban (u. p. Nagykánizsa) teliver simmenthali bikák, teliver westhali kanok és kecskék állandóan kaphatók. Ugyanott Reichscanzler, Vesta, Magyar Kincs Opal, Karmazsin, Prof. Wohltmann, Bismark, Prof. Orth, Frigg, Morphis, Sas, Apollo, Cifó, Krüger, Fehér órák, Silesia burgonyafelteségek 100 kg-ként 7 koronáért, Iduna, Teutonia, Roland, Galathea, Felitta, Don Carlos, Topor, Irmgard, De Wett, Abdul Hamid burgonyafajok 100 kg-ként 9 koronáért Nagykánizsa vasútállomásra szállitva. 3783

Szarvasmarhát nyári legelőre

tenyésztet felosztás miatt eladók 200db bonyhádi és eredeti importált immatáli fejős fias és hasas tehén. Schwarz Arthur Dömsöd, pályaudvar. 3762

Muraközi mécsikő

170 cm. magas, fekete, jeltelesen, 2/4 éves, nagyon szelcs, erős csontozatú, teljesen hibátlan. Ár 1200 korona. Weisz Alajos, Nagykánizsa. 3767

Országosan törskönyvezett nagy, fehér nemesített Yorkshirre tenyésztetem

az idei tenyészállatváson a legelő d jjal timentett ki. A Yorkshirre faj tenyészése iránt való érdeklődőkre bízattalag hat az ország külön-özo vidékén, más és más falajon tett kísérletek sikere, mely egyrészt a Yorkshirre acclimatizálódó képességének tulajdonítható. Az eddigi nagy számú megrendelések arra készítenek, hogy kerjem a t. gazdaságot megrendelések még idejében való megtevére, hogy így a főmezes előjegyzések dacára időm és módom jusson az igények kielégítésére. Idősebb elsőrendű tenyészkanok és kecskák előjegyzéseket már most elfogadok. Választási malacokat 30-40 koronájával adok el. **Binasok Gyula Kajdacs** (Tolna vármegye). 3741

Eladó tehének.

7 dró részben hasas, részben borjas elsőrangú nagy és szép példányok, bonyhádi fiatal tehének, kintő tejeők. Kluger Jenő bérlő, Pozva, posta Zalaegerszeg. 3778

Normandiai mezeli nyuszitűnek

eladók. Ahány hónapos, ára anyyi korona. 3699

Eladó raczka bárányok.

A gróf Bányfi-féle bonczhidai és zentelkei többször díjazott tisztavérű fehér raczkahüvelyzetekből eladó lesz folyó évi május hó elején kb. 800 dró számfelölti választott jerke és kosbárány. Erdéklődőknek felvilágosítást ad Vajna István bonczhidai (posta, távirat és vasut helyben) és Nagy Sándor zentelkei (posta, távirat és vasut Bányiuhnyad) uradalmi tisztartó. 3842

Saanehtali félév bakjádák

betegásra 25-30, bronzpnyűkék 10 kor-ért, tojásik 60 filléért darabonként, peszemegjádák 120, pulcsik 140 filléért különként kaphatók Torkos Imréné Ké-Bodony, Nógrád megye. 3843

Kettő dró 2 1/2 éves, világos pej,

jezyleten muraközi mén. 159 és 161 cm. magas. 2 pár járatúra lépés, 1 pár stróspaták 36” kő, egészen új teljesen felszerelve, szíjak nélkül. Egy ötos számú Indrik darálómalom, Sebes és Antal gyártmány, egészen jó-karban eladó, Macsi uradalomban Hajdu megye. 3841

FARAGO ADOLF

szarvasmarha-, juh- és sertés-ágyonk BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 32. sz. Telefon 76-85.

Elfogadja a tisztelt gazdaközönség megbízását **hizott, hizalni való és növendék szarvasmarhák, fejős tehének, juhok és sertések adás-vételének közvetítésére.** Sikeres elintézés! Díjtalan felvilágosítás.

Ökrök ::

Néhai Nagy Miklós utódánál, Nagy Dénes birtokosnál, mindig fiatal erdélyi jármos ökör és 1 éves ökör kapható. Levélczim NAGY DÉNES birtokos, Torda, Erdély. A "KIS HIRDETÉSEK" folytatása a 851. oldalon van.

Muraközi hidegverő (norfi) Igás tenyésztőlovak

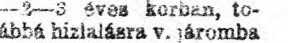
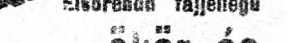
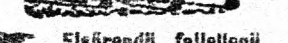
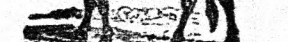
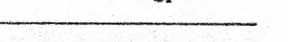
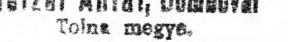
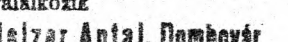
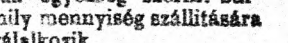
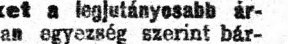
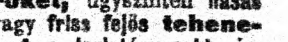
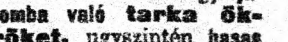
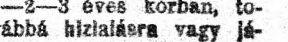
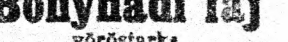
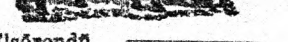
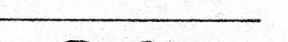
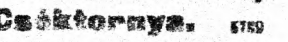
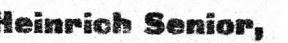
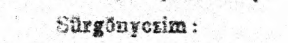
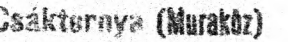
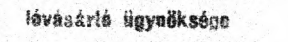
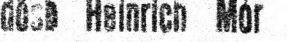
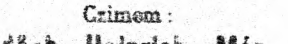
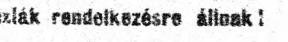
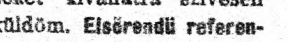
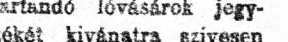
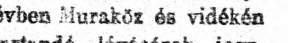
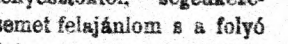
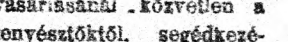
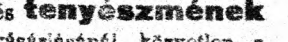
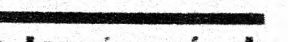
és tenyészmenek vásárlásánál közvetlen a tenyészőktől, segédkezésemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegyzékét kívánatra szívesen küldöm. Elsőrendű referenciák rendelkezésre állnak! Crimem: Idősebb Heinrich Mór lóvásárló ügynőksége Csáktornya (Muraköz) Sürgönyözim: Heinrich Senior, Csáktornya. 6780

Elsőrendű Bonyhádi faj vöröstarka

Ökör- és üszőborjukat 1-2-3 éves korban, továbbá hizalásra vagy járómba való tarka ökröket, ugyszintén hasas vagy friss fejős tehenekeket a legjutányosabb árban egyezség szerint bármily mennyiség szállítására vállalkozik. Neizsar Antal, Dombovár Tolna megye.

Elsőrendű fajjellegű vöröstarka ökör és üszőborjukat

1-2-3 éves korban, továbbá hizalásra v. járómba való tarka ökröket, ugyszintén hasas v. friss fejős tehenekeket a legjutányosabb árban egyezség szerint bármily mennyiség szállítására vállalkoznak. 259 Spitzer és Wellner " Kis-Czelli "

GŐZMIVELÉS.
Nagyobb területek szántását gőzekével
hajlandó vagyonok elváltatni; építgy
mélyrigolozást szőlő-telepítésekhez.
Érdeklődők kértnek, hogy alant emiatt forduljanak.
WOLFF ERNŐ, gőzszántási vállalkozó
BUDAPEST-KELENFÖLD.

Lőtt vadat! minden mennyiségben nyári és
téli szállításra a legmagasabb
árakért vásárol. Óvadékok
fetszésszerű nagyságban ad, nagyobb vadászatok kivá-
natra a helyszínen azonnali készpénzfizetés mellett
átvesz **Valentin, Reinhard, Grossflorian és Pettan**
vadnagykereskedő és kiviteli cég képviselősege:
Vajda Elemér, Csáktornya.
Elsőrendű referenciák! 528 Elsőrendű referenciák!

Sertéseladások és vételek legjobban és legpontosabban csekk-
zöltetnek sovány úgy hizott állapotban
URL REZSŐ
sertésbizomány snál Buda-
pest, VIII., B. rkocsis-u. 12.
Telefon: 97-05 Interurbán.
Felvilágosításnál készsé-
ggel szolgál.

Szalmát, szenát,

muhart és zabos-bükkönyt bármily mennyiségben

veszek és eladok. 453

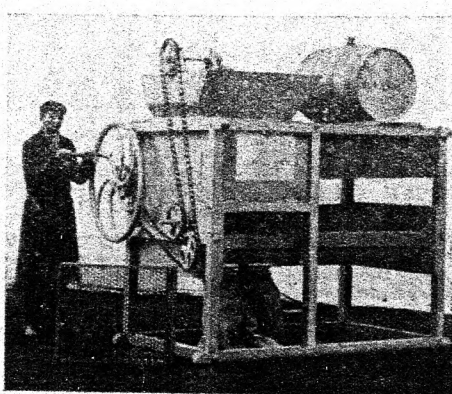
SCHREIER BÉLA :: TAKARMÁNY-
NAGYKERESKEDŐ
BUDAPEST, VIII., NÉPSZÍNHÁZ-UTCZA 22. Telefon 20-52.

KALISÓK

nevezetesen kaint, kalitrágyázó, szén-
savas mész stb. szállítására ajánljuk:

F. GROBE & Co., BERLIN W. 9. Abteilung Kalisalze
und Düngemittel. 476

REICH ADOLF, BUDAPEST, VI., Csengeri-utca 78. szám.

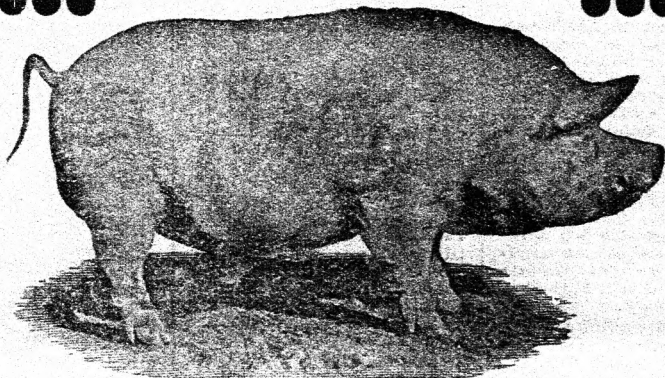

Ne vegyünk MELASSE-keverékeket.
Vegyük meg a szabadalmazott „Magyar-
Ovár” Melassekeverőgépet.

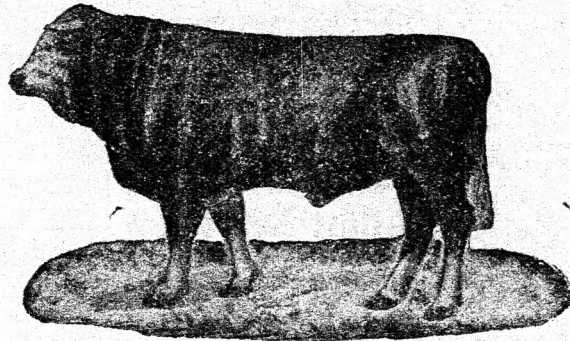
Gyártja: **Graepel Hugó.**
Gépünkkel előállított 2 wagon takar-
mányánál a gép ára megtérül teljesen.

Ára 650 korona.
Legolcsóbb napi árban szállít-
unk folyékony melasse, korpa,
pogácsa és egyéb nyers terményeket.

ELKÁN és FODOR szabadalom-
tulajdonosok
Budapest, V., Zoltán-utca 11.
Sürgőnyozim: „Keverő”. Kívánatra
prospektusokat ingyen küldünk

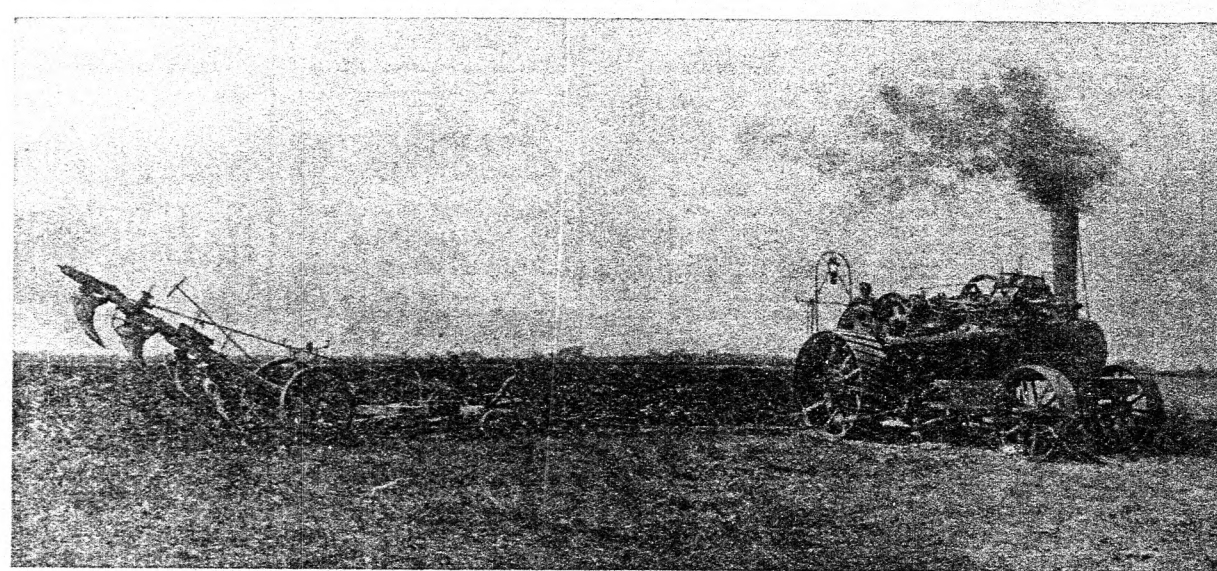
Nagy fehér nemesített Yorkshire fajsértés
törzstenyészetem ajánlja állandó készletét elsőrendű fiatal
tenyészkocák és kanoknak, idősebb állatokra előjegyzések
szükségesek, ugyszintén állandóan kapható hizlásra alkalmas
fiatal malacz. — Az állománya télen átvészelt.

Továbbá **berni törzstenyészetemből** állandó készlet
van fiatal hágóképes berni fajbikákból. — A tenyészetek
országos törzskönyvelve vannak és az eddig látogatott kiál-
lításra I. díjat nyertek. A tenyészet megtekintése szívesen
engedélyeztetik.

Eckstein Fülöp Lugos, Bolduri gazdaság.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban
Budapest, IX., Köztelek.

Magyar gyártmányu
kétgéprendszerü

Gőzekéket

a legtekélyesebb kivitelben készit

GANZ és TÁRSA

Vasöntő- és Gégyár Részvény-Társulat

BUDAPESTEN, X., Kőbányai-ut 31. sz.

Részletes leirással és ajánlattal
szívesen szolgálunk.

A SZ

(A pénzüg)

F. évi április hó
sági, ipari szeszgyá-
gyárosok, szeszmag-
készítők, valamint
az OMGE. és több
döntőjének jelenlét-
ben szeszankét tá-

Bár ezen az ar-
hetek részt, a
miatt azok száma
arányu ankét össz-
a kontingenst szal-
az idei szeszterm-
ennek következtéb-
termelhető szesz-
kerül. A szeszanké-
séget nyert még a
az ideje, hogy ugy-
valamint az 1903-
szellem megvalós-
nagy közgazdasági
gazdasági iparágna-
sággal, mely egész-
alapját képezi, sz-
ugy kívánja fejlesz-
mellett termelhető
veszteséggel, drág-
látározások miatt te-
s így drágábban te-
gyárak kapják. Ez-
mert a mezőgazda-
kedvezményenyl ké-
felvenni a verseny-
országos érdekek-
sági közgazdasági
mert: saját gazda-
fel s így egy agr-
egészségesebb ipar-
helyes arányokat h-
teszik a burgony-
oldalává válik a t-
az egész gazdálkod-
ölt, mert a szeszgy-
dékok értékesítése
Megnagyobbodik a
gyobb lesz a trágy-
let szükséges a tak-
sek pedig nagyobb-

Mostoha klimatik-
mos vidék gazdáin-
mezőgazdasági sze-
terményüket a bu-
alakban ilyen helye-
Végül ne feledjük,
gyárak a nagyüzem-
lanul több munkás-
szintén mélyreható

Mind ezek oly tér-
tudatban terjedtek
részéről is méltán-
ten elnöklő *Weker-*
beszédéből is kitün-
a mezőgazdasági
elősegítését az ipa-
zásával szükségesne-
módon történjék, a
hangzott érvek lesz-

A szeszkontingens új szabályozása.

(A pénzügyminiszter által folyó évi április hó 9. és 10-ik napjára egybehívott szeszankét tárgyalásainak eredményei.)

Irta: Krolopp Hugó, az OMGE. titkára.

F. évi április hó 9. és 10-én a mezőgazdasági, ipari szeszgyárosok, cukor-, eczet- és likörgyárosok, szesznyagkereskedők, gyümölcs-pálinkakészítők, valamint az érdekelt miniszteriumok, az OMGE. és több más érdekképviselőt kiküldöttjeinek jelenlétében a pénzügyminiszteriumban szeszankét tartottak.

Bár ezen az ankéten csak a delegáltak vehettek részt, a meghívott számos érdekeltek miatt azok száma a 80-at meghaladta. Ily nagyarányú ankét összehívására az adott okot, hogy a kontingens szabályozó törvényes intézkedés az ideai szesztermelési idejénél véget ér és ennek következtében a kisebb adótétel mellett termelhető szesz mennyiség új felosztás alá kerül. A szeszankét különösen fontos jelentőséget nyert még azzal, mert elérkezett annak az ideje, hogy úgy az 1888-ik évi XXV. t.-cz., valamint az 1903: IX. t.-cz.-ben kifejezésre jutó szellem megvalósuljon, mely a szeszgyártást nagy közgazdasági érdekléssel határozottan mezőgazdasági iparágának deklarálja, a mezőgazdasággal, mely egész nemzeti létünk legbiztosabb alapját képezi, szoros kapcsolatba hozza és úgy kívánja fejleszteni, hogy a kisebb adótétel mellett termelhető alkoholemennyiséget a sok veszteséggel, drága üzemüket a törvényes korlátozások miatt teljesen kihasználni nem tudó s így drágábban termelő mezőgazdasági szeszgyárak kapják. Ez annyival is inkább jogosult, mert a mezőgazdasági szeszgyárak csakis ily kedvezményekkel képesek az ipari szeszgyárakkal felvenni a versenyt és egzisztálni, már pedig országos érdekléssel bír az, hogy a mezőgazdasági szeszgyárak versenyképesek legyenek, mert: saját gazdaságuk terményeit dolgozzák fel s így egy agrárállamban a képzelhető legelőszelvényesebb ipart alkotják. A gazdálkodásban helyes arányokat hoznak létre, mert kötelezővé teszik a burgonya termelését, ezáltal többoldalúvá válik a termelés, a rizikó megoszlik, az egész gazdálkodás pedig intenzívebb jellegűvé válik, mert a szeszgyártás után származó hulladékok értékesítése a közlést vonja maga után. Megnagyobbodik a gazdaság állattartása, nagyobb lesz a trágyaprodukczió, nagyobb terület szükséges a takarmánytermelésre, a termékek pedig nagyobbak és biztosabbak lesznek.

Mostoha klimatikus viszonyokkal küzdő számos vidék gazdáinak egyenes létérdeke, hogy mezőgazdasági szeszgyárral bírjanak, mert főterményüket a burgonya képezi, amely más alakban ilyen helyeken csak alig értékesíthető. Végül ne feledjük, hogy a mezőgazdasági szeszgyárak a nagyüzemekhez viszonyítva aránytalanul több munkáskezet foglalkoztatnak, aminek szintén mélyreható jelentősége van.

Mindezek oly tények, melyek nemcsak a köztudatban terjedtek el, hanem az államférfiak részéről is méltányoltattak, amint az az ankéten elnöklő Wekerle Sándor dr. miniszterelnök beszédéből is kitűnik. A miniszterelnök ugyanis a mezőgazdasági szesztermelés fejlődésének elősegítését az ipari szeszkontingens korlátozásával szükségesnek tartja. Hogy ez minő utonmódon történjék, arra a szaktanácskozáson elhangzott érvek lesznek irányadók, melyek arra

szolgálnak, hogy a kormány előtt megtisztult látóhatár nyíljon.

A miniszterelnök megnyitó beszédében arra is utalt, hogy az államszükségletek folyton emelkednek s így eljött az idő, amikor új bevételi forrásokról kell gondoskodni, hogy a növekedő szükségletek megfelelő fedezetet találjanak. Ezen fedezet megteremtése céljából nálunk épp úgy, mint Ausztriában tervezik a szeszadót az eddigi 100 koronás adó helyett 140 koronára kell felemelni, ami míg a fogyasztókönység a drágább szeszt meg nem szokta, a szeszfogyasztás csökkentését fogja eredményezni, mely körülmény a szeszkontingens mérvének megállapításánál szem előtt tartandó. Hogy a fogyasztás csökkenése minő arányokat ölt, azt előre senki sem tudhatja s épp ezért nehogy túltermelés s ennek nyomán árdepresszió álljon elő, melynek káros hatását nemcsak a közvetlenül érdekeltnek éreznék meg nagy mértékben, hanem megéreznék az állam is, amennyiben a várt több jövedelem helyett a megcsappant fogyasztás következtében esetleg a mainál is kevesebbhez jutna és ezzel az államháztartásban komoly zavarok támadnának, a kormány a kontingens labilitását kívánja tenni s nem úgy mint eddig, évekre előre megállapított mértékben, hanem évről-évre, az előző évben mutatkozó fogyasztás arányában fogja szétosztani, amivel a fogyasztás és termelés között a helyes egyensúly fenn fog tartatni.

A jövőben a kormány a kontingens szeszből ki akarja venni azt a szesz mennyiséget, mely eczetgyártásra szolgál és eddig a kontingens szeszéből telt ki. Ezzel természetesen szintén kisebbednek a kontingens szesz mennyisége, illetve annyival kevesebb kontingens szesz helyezhető el mindaddig, míg a termelés és fogyasztás között meg lesz a helyes arány.

A miniszterelnök további kijelentései közül nagy aggodalommal töltötte el a mezőgazdasági szeszgyárosokat az, hogy a kormány a bonifikáció törlését óhajtja. Veszélyes is ez a mezőgazdákra mindaddig, míg az ipariak kezében kontingens van, mert tudvalevőleg a bonifikáció arra van hivatva, hogy a mezőgazdát kárpótolja azért, mert a törvényes intézkedések következtében üzeme meg van szorítva és így lényegesen drágábban termel, mint az ipari szeszgyáros.

Ellenben nagy tetszéssel találkozott a miniszterelnök azon kijelentése, hogy a kormány az ipari célokra külföldre kerülő szesz után a termelőnek 7 korona kivételi prémiumot helyez kilátásba.

A miniszterelnök beszéde után Pallavicini Ede örgróf, mint az OMGE. delegált alelnöke beszédében az értekezlet fontosságát és összehívásának szükségességét emelte ki. Utána Széchenyi Géza gróf, mint a Szesztermelők Egyesületének elnöke szólalt fel s azon aggodalmának adott kifejezést, hogy ha az eczetgyártáshoz szükséges szesz kikapcsolatik a kontingensből és az adótétel egyszerre 40 koronával emeltetik, a fogyasztásban oly apadás fog jelentkezni, mely nagymértékű túlprodukczióra s ezzel kapcsolatos árdevalvációra vezetne, ha a törzskontingens mint eddig meg-

maradna. Javasolja tehát, hogy a fogyasztás csökkentésére annak mintegy 20% a számítottassék le azon a szesz mennyiségen kívül, amely eczetgyártásra szükséges.

Az a kontingens, mely ilyformán feleslegessé válik, vonassék el az ipari szeszgyárak kontingenséből és idővel adassék a mezőgazdasági szeszgyárosoknak, illetve osztassék ki új mezőgazdasági szeszgyáraknak akkor és oly mértékben, amint és amikor a fogyasztás több szesz jelenlétét kívánja. Mindaddig pedig, míg a helyzet nem tisztul, ne osztassék ki. Erre felállott Radó dr. azt fejtegetve, hogy ha az ipariak gyengítettnek, annak a mezőgazdaság látja a kárát, mert a kisgazdák teljesen elesnek attól a jövedelemtől, melyet az ipari szeszgyáraktól kaptak eddig, hogy ha terményeiket a gyáraknak eladták. Javasolja, hogy mindkét érdekelttől egyforma arányban vétessék el a kontingens. Majd szociológiai alapra helyezkedve, azt igyekszik bizonyítani, hogy a mezőgazdasági szeszgyárak fejlesztésével egy külön kaszt, a középbirtokosság mintegy állami szubvencióban részesül.

Végül, amidőn azt javasolja, hogy az eczetgyártáshoz való szesz ne vétessék ki a kontingensből, a kormány figyelmét felhívja arra, hogy a kormánynak az ipari szeszgyárosok nagy szolgálatokat tettek akkor, mikor ők hajtották be a kincstár számára az adót, ők fizették azt le gyakran még akkor is, hogy ha kövételük elveszett.

Tekintettel azon nagyarányú jólétre, mely az ipari szeszgyárosok között otthonos, az adóbehajtás ezen módja aligha lehetett olyan igen nagy teher.

Teljesen új szempontból állt az ipari szeszgyárak pártjára *Telbisz* polgármester, aki utalva arra, hogy a városok fejlődése minő kihatással bír az egész ország fejlődésére, azt kéri, hogy ne gyöngítettessenek meg az ipari szeszgyárak, mert azok szoros nexusban állnak a városokkal és gyengítésük azonos lenne a városok gazdasági helyzetének gyengítésével.

Chorin dr. a MGOSz. nevében szólalt fel és azonnal felveti a kérdést, hogy ha a kontingens labilitás tétetik és a törzskontingens apasztatik, kinek a terhére és minő arányban történjék ez? Az a nézete, hogy ha az ipariaktól vétetik el, az csakis teljes kártalanítás mellett történhessen. Közben azt fejtegeti, hogy az ipari szeszgyárak a mezőgazdasági szeszgyárak érdekeinek örei, mert a szeszárak alakulására szabályozólag hatnak és sok melaszt, tehát gazdasági terményt dolgoznak fel.

Ami az árszabályozást illeti, csak azt jegyezzük meg, hogy sajátságos ugyan, de mindig akkor nagy a szesz piaci ára, mikor a gazdák kezében már alig vagy egyáltalában nincs szesz. A melaszból való szeszfőzés pedig nem hogy előnyös volna a gazdára nézve, hanem arra nagyon is sérelmes, mert elvonja a melaszt attól, hogy mint takarmány szerepeljen.

Pallavicini Ede örgróf foglalkozva *Chorin* dr. felszólalásával, nem írja alá azt, hogy ipari és mezőgazdasági szeszgyárak között oly szoros nexus legyen, sőt tiltakozik az ellen, hogy az előbbieknek meg lenne az a gazdasági jelentő-

ségük, melyet az ipariak feltüntetni óhajtanának. Amióta az ipari szeszgyárak felhagytak a hízalással és a moslékot szárított alakban külföldre szállítják, mezőgazdasági vonatkozásuk teljesen megszűnt. A kiváut teljes kártalanításra pedig azt jegyzi meg, hogy erre joguk nincsen, ellenben kérhetik azt, hogy a kisajátításnál a kormány részéről méltányos elbánásban részesüljenek.

A szeszankét tanácskozási sorrendjében már most több felhangzott kérésre változás történt, amennyiben többen rámutattak arra, hogy mindaddig, míg a gyümölcsből készülő szesz jövőbeni megadóztatása tisztázva nincsen, a kontingens leszállításának mérve felől tanácskozni sem lehet, mert tudvalevőleg a gyümölcs szesz a szeszfogyasztásra nagy kihatással bír.

Wekerle miniszterelnök ezen kérelmet teljesíti. Egyebekben pedig a kormány nézetét tolmácsolja akkor, midőn kijelenti, hogy a gyümölcsstermelést, melynek sok vidéken nagy a jelentősége, a gyümölcs szeszadótulzsigoru kivételével tönkretenni nem akarja, de viszont azt sem óhajtja, hogy a mai viszony az egész vonalon fenntartassék, mert köztudomású, hogy ma az általános szeszadórendszer mellett a tényleg kitermelt anyagnak csak körülbelül egyharmada lesz megadóztatva.

A gazdák közül *Schwarz* azt indítványozza, hogy a gyümölcs szesz éppen olyan mértékben adóztassék meg, mint a burgonyaszesz. A kisültösök azonban kapjanak rekompenzációt gyanánt dupla bonifikációt. Nézete szerint, ha a gyümölcs szesz erősebb megadóztatás alá kerül, több friss gyümölcs fogyasztatik el és csak a romlottból fognak szeszt készíteni.

Molnár István min. tan. szerint, ha a tisztán gyümölcsből készült szeszt keressük az országban, az 40,000 hl-nél több nem lesz, mert nálunk sok nyers gyümölcsöt adnak el. Az a nagy szám, melyet a statisztika mint gyümölcspálinkát kimutat, nagy mértékben törkölyből, seprüből és külföldi gyümölcsből készült szeszből áll. Kategóriákba osztja a gyümölcs szeszgyárosokat és megkülönbözteti a nagyipari vállalatokat, melyek sok idegen gyümölcsöt dolgoznak fel és az anyagot a lehető legjobban használják ki. Ezeknél a termelési adó hozandó be. Ezenkívül vannak a kisültösök, kiknél, mivel kis intelligenciájuknál fogva amugy is tökéletlen felszereléssel helyezték kihasználni úgy sem tudják, megmaradhatna esetleges módosítással az általános szeszadórendszer.

Darányi István kimutatja, hogy az 1903-4. term. évadban bejelentett 66,491 hl. gyümölcs szeszszel szemben 1904-5-ben 86,224 hl., tehát 19,733 hl.-rel több lett bejelentve, amiből a kincstár kerekén 2 millió korona jövedelemhez jutott ugyan, de mivel 1904-5-ben viszont 114,800 hl. abszolút alkohollal kevesebb fogyasztott a gyümölcspálinka nagyarányu térfoglalása miatt, az állam ezen a réven kerekén 11,500,000 korona kevesebb jövedelemhez jutott, tehát lényegesen károsodott.

1905-6-ban csak 63,020 hl. gyümölcspálinka lett bejelentve, ami az előző évhez képest 23,204 hl. csökkenést képez, melynek révén az állam gyümölcs szeszéből ebben az évben 2,300,000 koronával kevesebbet vett be, de ugyanekkor a szeszfogyasztás 1,107,000 hl.-rel emelkedett, amiből az államnak 10,700,000 korona bevétele volt, tehát lényegesen kárpóttatott. Ilyen hatással van a gyümölcs szesz felépése a piacon a többi szesz fogyasztásának kialakulására. Erre való hivatkozással javasolja, hogy a gyümölcspálinka általános alapja a mainak ötszöröse emeltessék, az ipari nagyüzemeknél pedig vagy a termelés képezze az adózás alapját, vagy az eddigi adóalap ötszöröse. A külföldi gyümölcs kiszorítása végett pedig azok a gazdák, akik öntermelte anyagokból főznek szeszt: prémiumban részesíttessenek.

Burdia Szilárd a gyümölcstermelők nehéz helyzetét vázolja és méltányossági okokból kéri, hogy a kisültösöknek az általános szesz rendszer feltétel nélkül maradjon meg.

Rubinek Gyula, az OMGE. igazgatója szólal fel ezután és a mezőgazdák osztálat tetszésnyilvánítása közben a következőket mondja: A szeszankét minden érdekcsoportot kellőképpen képviselve látok, csak egy nincs jelen s az azon gazdák kiküldöttsége, mely ezidőszent szeszgyárral még nem bír. Ez annyival is inkább sajnálatos, mert hiszen éppen az ő jövőjükről van szó. Kijelenti, hogy ezen távollevők érdekeit fogja képviselni.

Reflektálva arra, amit *Chorin* mondott, kimutatja, hogy régebben a magyar tengeri kiviteli cikket képezett, kiviteli adóval volt sújtva és még nem ment volt át a köztudatba az, hogy a mezőgazdaságnak felsőbb állami szempontokból mily óriási jelentősége van, a helyzet egészen más volt, mint ma. Most évente két millió q. külföldi tengeri jön be hozzánk, immár tehát nem jogosult az ipari szeszgyáraknak azon állítása, hogy ők a belföldi termékek feldolgozása céljából állanak fenn. A meg nem szűnő tengeriimport élénk bizonyosága annak, hogy az ipari szeszgyárak és a mezőgazdaság között kevés a kapcsolat, mert ha ez meg volna, annak az import csökkenésén meg kellene látszani. Ez a tény a köztudatba ment át és ugyancsak a köztudatba ment át a törvényben gyökerező azon alapelv is, hogy a szeszgyártás határozottan mezőgazdasági ipar és teljes egészében a mezőgazdasághoz csatolandó.

A gyümölcs szeszgyártásra vonatkozólag megjegyzi, hogy azoknak a nagy ipari gyümölcs szeszgyáraknak, melyek a törvény tilalma dacára tulnyomó arányban külföldi eredetű gyümölcs feldolgozásával foglalkoznak, létjogosultságuk már azért sincsen, mert állandóan a kontingens csökkenését veszélyeztetik.

Az összes mezőgazdák nevében ragaszkodik ahhoz, hogy az egész kontingenst a mezőgazdák kapják. Ami pedig a kisajátítás mérvét illeti, mivel az első évben a törzskontingenst is meg kell rövidíteni, az semmi esetre se a gazdáké, hanem az ipari szeszgyárak kontingenséből vétessék. Mivel a fogyasztás csökkenése a magasabb adótétel miatt az első évben előreláthatólag 140,000 hektoliterre fog rugni, javasolja, hogy az első évben ennyit vegyenek el, a többi pedig 10 év alatt aránylagosan.

Nagy anomália ma az, hogy akik kontingenst kapnak, későn tudják meg és rendszerint csak nagy áldozatok árán képesek a mezőgazdasági szeszgyárt berendezni és az első termelési évadban úgy ahogy üzembentartani. Magától értetődik, hogy ennek nyomán azután utólag sok javítás válik szükségessé és azzal kapcsolatosan nagyobb költségek járnak. Részben ezért, különösen pedig azért, mert a kontingens labilitása folytán az mindig az előző évi fogyasztás arányában fog kiosztatni, igen helyesnek tartja, hogy a mezőgazdák, akik kontingenst kapnak a jövőben, azt ilyenformán idejében fogják megtudni. Javasolja, hogy a jövő termelési évadban a kisajátításra kerülő ipari kontingens új mezőgazdasági szeszgyárak emelésére fordíttassék. Nem osztja azt az elhangzott nézetet, hogy a mezőgazdasági szeszgyárak a nagybirtok érdekét képviselik, az ipariak pedig a kiscgazdákat. Sőt ellenkezőleg, a kiscgazdák a jövőben szorosabb nexusba jöhetnek a szeszgyárakkal, mint eddig, mert alkalom és mód nyílik szövetségi szeszgyárak emelésére. Hogy szövetségi szeszgyár a meglévőknél több már eddig is nem épült, az annak tudható be, hogy a nép annak előnyeit még eléggé nem ismeri. Tiltakozik az ellen, az ipariak részéről felhangzott állítás ellen, hogy az ipari szeszgyárak a kiscgazdák érdekében működnek. Tiltakozik pedig azért, mert ezek a nagy ipari szeszgyárak a szeszgyártáshoz szükséges tengerit ott és attól vásárolják, kinél olcsóbban kapják. Ezenkívül a hazai melasz legnagyobb részének szeszgyártási célokra való felhasználásán kívül évente még Ausztriából is 140,000 q. melaszt hoznak. Igaz, hogy ezt a cukorgyárosok szeretik, mert a melasz értékesíté-

nek ez végtelen könnyű módja, csak hogy ez ellen tiltakozniok kell a gazdáknak, mert a melasz elvégre is takarmány és takarmányozási célokra használandó fel.

Rámutat arra, hogy *Tellbisznak* a városok nevében kár az ipari szeszgyárakat olyan nagyon nagy védelemben részesíteni, mert a drágaságnak nagyrészt éppen ők az okai.

Tekintettel arra, hogy a nagyüzemi ipari szeszgyárak a moslékot szárítják és kiviszik a külföldre, hogy marhabizalással egyáltalában nem foglalkoznak, azok immár a mezőgazdasággal kapcsolatba nem hozhatók.

Utálva arra a körülményre, hogy a kormány azon szesz után, amely ipari célokra a külföldre szállítatik, 7 korona prémiumot óhajt életbe léptetni, kéri a kormányt, hogy ugyanilyen módon részesüljön prémiumban az a szesz is, amely a belföldön ipari célokra használatik fel. Ha ezt nem tesszük, saját iparunk mellőzésével segítjük a külföldi ipar felvirágozását. Aggodalommal tölti el a miniszterelnök ur azon kijelentése, hogy a bonifikáció a mezőgazdasági szeszgyáraktól már most esetleg teljes egészében elvonatik. Aggodalommal tölti el pedig azért, mert míg az egész ipari kontingens kisajátítva nem lesz, hogy ha a gazdák elvéteik a bonifikációt, a piacon ipariak és mezőgazdák nem egyforma készütséggel jelennek meg. Eddig az állam fizette a gazdáknak a bonifikációt s ha az tőlünk megvonatik s ők éppen úgy, mint az ipariak, a nyílt piacon fogják kapni, a versengésben meg nem állhatnak, mert megszorított termelésükkel, amihez még a drágább előállítás költsége is járulnak, az ipari szeszgyárakkal eredményesen nem versenyezhetnek.

Leipziger hosszadalmasan fejtegeti az ipari szeszgyárak helyzetét, elmondja azok történetét és miközben különösen kifejti, hogy a szeszgyártás fejlődésében 6 minő mértékben folyt be, azt javasolja, hogyha a kontingenst már mindenáron el akarják tőlük venni, vegyék el egyszerre az egészet.

Rónay a mezőgazdasági szeszgyárak érdekében a bonifikáció megvonása ellen szól, mert amennyit nyerne az ipariak, ugyanannyit vesztenek ezzel a gazdák, akik drágábban termelnek. Ezért azt javasolja, hogy oly arányban, amilyenben a bonifikáció megvonatik a gazdasági szeszgyáraktól, adóztassanak meg 4 K.-val az ipari szeszgyárak.

Moskovitz dr. azt indítványozza, hogy az ipari kontingens hagyassék meg a jelenlegi mértékében és amennyiben a törzskontingens csökkenése válik szükségessé, vétessék el az olyan mezőgazdasági szeszgyáraktól, amelyek egyes vidékeken már régóta fennállanak, ott a gazdaságban megfelelő arányokat hoztak létre s teljesítették azt a missziót, melynek érdekében emeltettek. Ezeket aztán elvenni kívánna tőlük és oly vidékekre kívánna telepíteni, amely vidékeken kontingentált szesz gyártására jogosult mezőgazdasági szeszgyárak nincsenek. Itt is meghagyná őket néhány évig s azután ismét más vidékekre vinné őket át. Szóval afféle vándorszeszgyárakat kíván létesíteni. Ez a felvetett idea a megoldási módoknak minden esetre legeredetibbe közé tartozott és a gazdák körében nagy derűtséget keltett.

Stein a gyümölcstermesztők és főzők érdekében emelt szót és kimutatta, hogy egyes vidékeken a szilvatermesztés nélkül a nép meg sem tud élni. Ha már mostan az általános szesz rendszer helyett a termelési adórendszer hozatnék be, ilyen vidékeken a nép ki fog vándorolni. Szerinte a magas adótétellel a szilviumunkat, ezt a kinosan felépített és európai hírnévnek örvendő ipart teljesen tönkretennők.

Bujanovics Gyula, mint a Mezőgazdasági Szesztermelők Országos Egyesületének alelnöke, az ipariak részéről felhangzott fejtegetésekkel szemben azt állítja és bizonyítja, hogy a szesz a leghatározottabb mértékben mezőgazdasági iparág, a mezőgazdasággal a leg-

szorosabb... ahhoz cs... fenntartás... a mezőga... között. Le... ilyen kérd... tekinteni... az egyéni... lönösen p... hozott nag... jónak látt... áldozatot... dás nélkü... Leipziger... azt tárgya... kontingens... azzal megl... régóta tör... még az 1... nyert az... mezőgazda... pedig, hog... magát, mi... szeszadót... hogy ez sz... javult, am... állást fogl... szálltak. A... a gazdák... kitermelni... nemcsak a... dig, de ki... még akkor... nyak volta... esetre sem... adósságokb... osztja Leip... many nem... hető csök... meg a törz... esetre sem... osztrákok... így. A gyüm... hogy absz... állapot, am... szeszszel s... megterhelt... termesztők... gozó gyár... csak azt... egyáltalába... mesztéstől... hogy a gy... ellenkezőle... lesztését, c... az a szesz... amíg az ál... addig az m... de veszély... ben a gyüm... játszására... alapon (ter... szeszgyárak... many ezek... fenntartás... mesztés kü... azonban n... érdekében... czióban rés... *Kohn* H... many figye... közül külö... megység, am... hogy mezőg... ken minél... Hivatottak... és a teng... képezi a... klimatikus... termést ad... az az idő... gazdák kezd... jövedelmez... hatni s ez... amely ma... kezében va...

szorosabb kapcsolatban van és mindenesetre ahhoz csatolandó. Kívánja a bonifikáció fenntartását, mert ez paralizálja a helyzetet a mezőgazdasági és ipari szeszérdekesség között. Leipziggerrel polemizálva kijelenti, hogy ilyen kérdéseknél elsősorban a közérdekre kell tekinteni és csak másodsorban jó figyelembe az egyéni szempont. Vajjon a mezőgazdák, különösen pedig a középbirtokos-osztály nem-e hozott nagy áldozatot akkor, amikor az állam jónak látta tőlük a regalét megváltani? Ők akkor áldozatot hoztak és hozták azt minden zugoldás nélkül, mert országos érdeket képezett. Leipziger azon felháborodására pedig, amelyvel azt tárgyalta, hogy az ipari szeszgyártástól a kontingens el fog vétetni, az a válasza, hogy azzal meglehetősen megkésztet, mert hiszen már régóta törvényben van lefektetve és legutóbb még a 1900:IX. t. cz.-kél újra megerősítést nyert az, hogy a kontingens fokozatosan a mezőgazdaságnak adassék át. Arra vonatkozólag pedig, hogy Leipziger quasi egy tünteti fel magát, mintha ő lenne az 1888:XXV. t. cz. szeszadótörvénynek megteremtője, azt feleli, hogy ez szép, de állapotunk mégis csak azóta javult, amióta a gazdák öntudatra ébredtek, állást foglaltak és saját érdekeik védelmére sikra szálltak. Az nem áll, amit Leipziger tart, hogy a gazdák nem lesznek képesek a kontingens kitermelni. Mint eddig bebizonyosodott, a gazdák nemcsak a kontingens termelték ki eddig mindig, de kitermeltek még a pótkontingens is, még akkor is, mikor a szeszárak olyan alacsonyok voltak, hogy a termelés haszonnal semmi esetre sem járhatott. Igaz azonban, hogy akkor adósságokba keveredtek a gyengébbek. Abban osztja Leipziger nézetét, hogy az osztrák kormány nem volt tekintettel a fogyasztás remélhető csökkenésére és túlmagasan állapította meg a törzskontingens. De abban már semmi esetre sem osztja Leipziger nézetét, hogyha az osztrákok ezt így csinálták, csináljuk mi is ugyanígy. A gyümölcs-pálinkára vonatkozólag megjegyzi, hogy abszurdum a mai állapot és lenne a jövő állapot, amikor egy 140 korona adóval megterhelt szeszszel szemben a piacon egy 30 koronával megterhelt szesz állana fenn. Amit a gyümölcstermesztők érdekében a gyümölcsszesz-feldolgozó gyárosok említettek, erre vonatkozólag csak azt jegyzi meg, hogy Magyarország léte egyáltalában nem tehető függővé a szilvatermesztéstől. Ezzel nem akarja azt mondani, hogy a gyümölcstermesztésnek ellensége, sőt ellenkezőleg kívánja a gyümölcstermesztés fejlesztését, de nem kívánja olyan alapon, hogy az a szesztermelés rovására merjen. Már pedig amíg az általánosítási adórendszer van életben, addig az mindig veszélyes lesz a többi szeszre, de veszélyes morális szempontból is, amennyiben a gyümölcstörvény egyenesen a törvény kijátszására tanítja. Ezért történjék ugyanolyan alapon (termelési adó) a nagyüzemi gyümölcsszeszgyárak megadóztatása és ne adjon a kormány ezeknek az általánosítási adórendszer fenntartásával privilégiumot. A gyümölcstermesztés különleges helyzetére való tekintettel azonban nem zárkozik el attól, hogy annak érdekében a gyümölcsszesz bizonyos bonifikációban részesüljön.

Kohn H., a kontingens kiosztásánál a kormány figyelmébe ajánlja a felföldi megyék közül különösen Liptó, Turóc és Trencsén megyét, amelyek első sorban hivatottak arra, hogy mezőgazdasági szeszgyárak azon a vidéken minél nagyobb számban létesíttessenek. Hivatottak erre pedig azért, mert ott a répa és a tengeri meg nem terem, a burgonya képezi a főveteményt s az is a legtöbb klimatikus viszonyok között sokkal rosszabb termést ad, mint másutt. Ha majd eljön az az idő, amikor az egész kontingens a mezőgazdák kezében lesz, akkor szerinte egy új és jövedelmező mellékipar lesz az élesztőgyártás, amely ma kizárólag a nagyipari szeszgyárak kezében van, amelyek a gabonából készítik

az élesztőt. Ezekkel a versenyt a gazda ezidő szerint már azért sem tudja felvenni, mert a burgonya élesztőkészítésre nem alkalmas, de még ezenkívül a törvény tiltja, hogy a gazda gabonából készítsen szeszt. Idővel azonban lesznek olyan mezőgazdasági szeszgyárak is, amelyek gabonatermesztő vidékeken állíttatnak fel s ezek aztán megteremtik a mezőgazdasági élesztőipart.

Wieland Arthur a mezőgazdasági szesztermelők érdekében arra kéri a kormányt, hogy a mezőgazdasági szeszgyár jelenlegi kontingense változatlan mértékben tartassék fenn és az a mennyiség, amelyet a fogyasztás csökkenése miatt el kell venni, az ipariaktól vétessék el. Különben pedig mindenben hozzájárul ahhoz, amit Bujanovics és Széchényi gróf mondtak.

Az ipari szeszgyárosok érdekeinek megvédése céljából érdekes érveket hozott fel Kohn Gy. Ő ugyanis azt mondja, hogy míg az állam az ipart minden rendelkezésre álló eszközzel emelni óhajtja, Magyarországon ipart teremteni óhajt s e célra a külföldi tőkét ösztönzi az országba, addig most egy meglevő, minden tekintetben megfelelő ipart, az ipari szeszgyártást gyengíteni akarja. Utal arra, hogy ha a külföldiek látják az itt folyó áramlatot, tautózkodóbbakká lesznek, nem lesz meg bennük a hajlandóság tőkéjüket idehozni és itt ipart alapítani, mert attól fognak tartani, hogy úgy fognak járni, mint az ipari szeszgyárosok. Különben pedig még arra is utal, hogy ugyan mit fog szólni hozzá a külföld, ha látja azt, hogy itt az ipariaktól elvonatik a kontingens e ak azért, hogy az a mezőgazdaságiaknak jusson.

Ennek az egész érvelésnek nagy jelentősége nincsen és már nagyon jól ismerjük azt a régi receptet, amely minden ténykedésnél nyilvánosságra jut akkor, ha ez valami érdekeltég ellen van. Ilyenkor szokták arra hivatkozni, hogy mit szól majd hozzá a külföld! Mintha Németországban nem azonos áramlatot látnánk! Hiszen ott a szesztermelés lehető legnagyobb mértékű kiterjesztésére, az országban való felhasználására, a szesznek hazai termékekből való előállítására a legnagyobb mértékű erőfeszítéseket teszik.

Mivel eddig az ipariak részéről az egész vita leglényegesebb pontját mindig az képezte, hogy vajjon kontingensük megváltásánál milyen jogi alapra helyezkedhetnek és milyen kártalanításra tarthatnak igényt, Wekerle miniszterelnök végre is arra kérte a jelenvoltakat, hogy ne foglalozzanak folyton a kisajátítási jog tárgyalásával, mert hiszen arról egyáltalában a kormány részéről szó sem volt, hogy a kisajátított kontingens fejében megfelelő rekompenzáció ne adassék. Ekte ő a maga részéről különben sem menne bele soha. Ezért kéri a jelenvoltakat, kapcsolják ki ezt a kérdést és foglalozzanak a szakkérdésekkel. Ha azután az anket végén olyan pontok merülnek fel, melyekre nézve az érdekeltek közös megállapodásra jutni nem tudtak, azokat részletes megbeszélés és megegyezésre jutás céljából egy később választandó albizottsághoz fogja utalni.

Szólásra jelentkezett már most Ghyllányi Imre báró, aki a mezőgazdasági szeszgyárosok érdekében kijelenti, hogy a szeszkontingens újabb felosztását, úgy mint eddig, 10 évre kiterjedő hatálylyal óhajtja. Kívánja továbbá, hogy az újonnan keletkező mezőgazdasági szeszgyárak a törvény eddigi szelleme szerint építtessenek ott, ahol a gazda ezekre rá van szorulva s ezek nélkül megélni nem képes. Tiltakozik az ellen, hogy az olyan mezőgazdák, akik spekulációból ezidő szerint olyan helyre, ahova mezőgazdasági szeszgyár nem való és csak azért építettek szeszgyárat, mert azt remélték, hogy ahhoz az ipari kontingens felszabadulása után kontingenset kaphatnak, az megadassék. Tiltakozik ellene pedig azért, mert ez a törvény egyenes kijátszása lenne és szeszgyárak olyan helyekre kerülnek, ahol nem teljesítik azt a missziót, amelyre

mint mezőgazdasági szeszgyárak hivatva vannak. Az egyes termelési időszakokban rendelkezésre álló pótkontingens kiosztásánál azt javasolja, hogy legelsősorban is a legkisebb mezőgazdasági szeszgyárak részesüljenek pótkontingensben. De azért egy sem kapjon összesen több kontingens hektáronként 3 liternél, vagyis földje arányában. Rámutat arra, hogy ezen az anketén a két érdekeltég között a mezőgazdák képezik az erősebbet, dacára annak, hogy a különféle érdekeltégekkel szemben számszerint hátrányban vannak. De erősebbek azért, mert magas erkölcsi alapon állanak, mert az összes gazdák érdekeit képviselik és ezt önzetlenül teszik, ami által élénk ellentétbe jutnak az ipariakkal, akiknek minden felszólalása a magánérdekek védelmezésében csucosodik ki.

Léderer A. a pótkontingens kiosztását szabályozó ponthoz azt a megjegyzést fűzi, hogy bár a legkisebb mezőgazdasági szeszgyárak tényleg a legdrágábban termelnek, a pótkontingens mégsem elsősorban úgy mint eddig azoknak adassék, mert esetleg nem tudják kitermelni, hanem arányosan osztassék ki a mezőgazdasági szeszgyárosok között. Utal továbbá arra, hogy a mi szeszgyárosaink azért, mert a napi termelés átlaga a 7 hektoliter meg nem haladhatja, meleg éghajlatunk alatt a beraktározott anyagban sokat veszítenek, miért is kéri ezen korlátozás megszüntetését és azt, hogy bizonyos szabályok szem előtt tartásával 1680 hl.-en túl is termelhessenek a gazdák. Erre vonatkozólag határozati javaslatot nyújt be a kormányhoz.

Engel H. teljes mértékben csatlakozik Léderer fejtegetéseéhez, mert alkalmasnak tartja őket arra, hogy az elvont bonifikációért a mezőgazdasági szeszgyárosoknak némi kárpótlásul szolgáljanak. Ha az exkontingens termelés részben ipari felhasználásra, részben denaturálásra, részben pedig a vámkülföldre való kivitelre felhasználatik, akkor nézete szerint a termelés kiterjesztése annál is inkább megadható, mert hiszen a kontingens szesz értékesítését semmi tekintetben sem károsítja.

Máriássy M. mindenben csatlakozva ahhoz, amit a gazdák már elmondottak, felhossa, hogy az ipari kontingens elvesztésével az ipar nem gyöngöttetik, mert a mezőgazdasági szeszgyártás ezen iparágat éppen olyan jól fogja vezetni, mint vezették eddig az ipari gyárak. Különben pedig a kártalanítással az ipariak oly nagy tőkét fognak kapni, hogy abból új vállalatokat létesíthetnek, ha akarnak.

A Horvát Gazdasági Egyesület kiküldöttje, miközben vázolja országa helyzetét, kiemeli, hogy náluk burgonyaszesz távolról sem bir olyan fontossággal, mint a szilvából készült szesz, miért is kéri a gyümölcsszeszgyártásnál az eddigi állapot fenntartását.

Ugyancsak a gyümölcsszesz-produkció védelmére kel Tompa A. dr., aki egyúttal egy határozati javaslatot is ad be, amelyben kéri, hogy a kisüzösöknél az általános adózási rendszer csak kis mértékben emeltesék. A gyümölcspálinkák adómentes töményítésére, szemben a gyári provenienciájú magastoku szeszszel, az eddig kívánt 30%-os töménység 20%-ra redukáltassék. A gyümölcspálinkák termelésénél és töményítésénél a burgonya, melasz és gabonából származó gyári szeszszel való keverés (Durchzug) bírság terhe mellett eltöltassék.

Elek E. egyebek mellett a bonifikációról szólva kiemeli, hogy az régebben sem paralizálta a mezőgazdasági és ipari szeszgyárosok közötti versenyt. Az ipar ott és akkor vásárolt, ahol és amikor olcsóbb volt és 2 év termés t akár hat hónapban is kitermelhetette, tehát üzeme amugy is olcsóbb. Emellett melaszt dolgozhatott fel. Ezzel szemben a gazdát tevékenységében kötötte a törvény. Különösen sérelmes pedig az, hogy az ipariak melaszból főznek szeszt, miért is kéri ennek a jövőben való szabályozását és kéri, hogy a kontingens megvédése érdekében a melaszból származó szesz nagyobb adóval terheltesék. Az ipari kontin-

gens egyesítésénél azt kéri, hogy az ne legyen megengedhető, ha pedig ki nem kerülhető, akkor a kisipariak kajjájá, mert ezeknek nincsen moslék-szárló gépjük.

Engel H. utalva a jelenlegi magas szeszárakra, azt javasolja, mint eczet- és likörgyáros, hogy a kontingens ne szállíttassék le, mert szerinte a gazdák alacsonyabb szeszárakkal is megelégedhetnek.

Kuffner báró, magától értetődőleg, mint cukorgyáros, a cukorrépatermesztő gazdák érdekével szemben a melasz ellen indított akciózt élénken ellenzi.

Bosány igen részletesen foglalkozik a gyümölcstermelők helyzetével és tömegtelen statisztikai adat felsorolása után azt javasolja, hogy ne úgy adóztassanak meg a jövőben, mint ahogy azt az eddigi felszólalók kívánták, hanem olyanformán, hogy a nagyüzemeknél maradjon meg az általánosítási rendszer, de felemelt adótétellel, a kisüzeműknél pedig a feldolgozandó nyersanyag képezze a megadóztá-

tás alapját. De hogy hogyan, arra vonatkozólag felvilágosítást nem adott.

Böszörményi O. szerint az ipariaktól sok áldozatot követelnek, különösen azoktól, akik finomítóval vannak felszerelve, miért is kívánja, hogy mondassék ki a finomítási kényszer és nyersszesz fogyasztásra egyáltalában ne kerülhessen. Kéri továbbá a 4 havi hitelt 8 havi hitellel kiterjeszteni, a cassa scontónak pedig a duplára való felemelését. Oly ezé, hogy a szesz az ipari téren nálunk is nagyobb mértékben felhasználható legyen, javasolja, hogy az ily ezérra szolgáló szesz prémiumban részesüljön.

Sinkovics O. dr. arra hívja fel a kormány figyelmét, hogy a 480 hl-es berendezésű mezőgazdasági szeszgyárak jóval drágábban termelnek, mint a 720 hektóliteresek, miért is kéri, hogy a terület arányában ezek elől a fejlődés útja ne legyen elzárva.

Pap G. dr. vázolja az alföldi gazdák kedvezőtlen helyzetét, kéri, hogy az új kontingens kiosztásánál vételessék ez tekintetbe és ne regasz-

kodjanak továbbra is ahhoz, hogy mint eddig csak a burgonya termesztésére utalt gazdaságok kaphassanak kontingenst, mert a kontingens kiosztásánál szem előtt tartandó törvényes rendelkezések, tekintettel a változott gazdasági viszonyokra, az alföldi gazdákra nézve sérelmesek.

Ezzel a szeszankét tárgyalási anyaga ki volt merítve. Mivel azonban az érdekeltségek között egyes pontokra még nézeteltérések voltak, a miniszterelnök egy szűkebb bizottság összeállítására hívta fel az érdekelteket, hogy a delegáltak kölcsönös megvitatás után megegyezésre juthassanak.

A mezőgazdasági szeszgyárosok érdekeinek képviselője végett Rubinek Gyula, Bujanovics Gyula, Rónay Ernő, az ipari szeszgyárak részéről Leipziger Vilmos, Linzer Imre és Moskovitz dr. küldettek ki. Ezenkívül még a horvátországiak részéről is jelen volt egy kiküldött.

Ezen szűkebbkörű bizottság tárgyalása még néhány napig fog tartani.

Ujdonság! Most jelent meg!

UPTON SINCLAIR:

AZ IPAR-BÁRÓ

Ford.: ÖZV. BAROSS KÁROLYNÉ.

Amerikai történet a milliomosok életéből.

Ára 2 korona.

Megrendelhető a „PÁTRIA” r.-társ. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. szám.

Most jelent meg!

A mezőgazdasági kémiai technologia alapelvei ::

Írta: KOSUTÁNY TAMÁS.

81 rajzzal. Ára 9 korona.

Tartalma: Keményítőgyártás. Burgonyakeményítő gyártás. Buzakeményítő-készítés. Tengerikeményítő-készítés. Rizskeményítő-készítés. Dextrin-gyártás. Glükózgyártás. Répacukorgyártás. Tejcukorgyártás. Az erjesztésen alapuló ipar. Borászat. Sörfőzés. Szeszgyártás. Szeszgyártás lisztes anyagokból. Cukortartalmú anyagok feldolgozása. Az erjesztés. A lepárlás. Sajtott élesztőgyártás. Kenyérkészítés. Ecetgyártás. Olajgyártás és a zsírok feldolgozása. Szappangyártás. Tej- és tejtermékek készítése. A lefőlés. A vajkészítés. A vaj és zsírok pótlószerei. Sajt készítés.

Megrendelhető a „PÁTRIA” részv.-társaság gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Ujdonság! Most jelent meg!

AZ OKSZERŰ BAROMFITENYÉSZTÉS

Fenti címmel több száz oldalra terjedő s másfél száznál több ábrával ellátott szakkönyv hagyta el a sajtót, mint a Mezőgazdák Könyvtárának harmadik kiadványa. A könyv célja az, hogy a baromfitenyésztés üzéséhez szükséges szakismereteket a magyar társadalom legszélesebb rétegeiben elterjessze. A baromfitenyésztés ugyanis tudvalevőleg a kiviteli statisztika tanúsága szerint az utolsó évtized alatt a nemzeti vagyongyűjtésnek meglepően gazdag forrása lett. Pedig itt a fejlődésnek még csak kezdetén vagyunk, mert szakértők állítása szerint Európa területén alig van még ország, mely a baromfitenyésztés hatalmas fellendüléséhez a kedvező előfeltételeknek akkora tömegével rendelkeznék, mint hazánk.

E könyvet tehát mint az anyagi virágzás szellemi előharcosát bocsájtjuk a magyar közönség asztalára. Szerzője eddigi munkássága révén országosan ismert szakértő, aki a gyakorlat levegőjében él és a gyakorlati élet számára dolgozott. A könyv ábráit tulnyomó részt maga a szerző tervezte és rajzolta azzal a lelkesedéssel, hogy a baromfitenyésztés technikájának megértését és elsajátítását a laikus számára is minél egyszerűbben és alaposabban lehetővé tegye. Különös melegséggel és részletességgel tárgyalja a szerző a mesterséges keltetést, ami annál fontosabb, mert hiszen tudvalevőleg a baromfitenyésztő gép révén a szerény viszonyok közt élő kisember is valóságos nagyüzemet rendezhet be a házában. A baromfi pedig oly czikk, amely a mai viszonyok közt a legkönnyebben és legelőnyösebben értékesíthető.

E nagyfontosságú szakkönyv magamagát ajánlja. Mindenki, aki kedvet érez a baromfitenyésztéshez s emellett anyagi függetlenségre is vágyódik, megbecsülhetetlen szolgálatokat fog tenni.

TARTALMA FŐBB FEJEZETEKBEN:

Általános fajtani szabályok. — Baromfifajták: A tyukok. A pulykák. Víz szárnyasok. — Berendezkedés: A baromfiudvarokról. Épületek. Állandó ólak. Nevelőházak. Hordozható ólak. Az ólak berendezésénél és a tenyésztésnél általánosságban használt tárgyak és gépek. — Tenyésztés: A tojás. Természetes keltetés. Mesterséges keltetés. A keltetés munkái. Csibenevelés. A pulykanevelésről. Fialat kacsák és libák etetése és gondozásáról. Növendégbaromfiak osztályozása és jelölése. Tojástermelés fokozása. A baromfiak gondozása és takarmányozása. Káppan. Tenyésztojás és tenyészbaromfi szállításáról. — Hízalás: A hízalás fontossága. A hízalásról általánosságban. Tyukok hízalása. Pulykák hízalása. Víz szárnyasok hízalása. A különféle hízalt baromfiak piaczképessé tétele. — Baromfi betegségek: Általános egészségügyi óvintézkedések. Elősdiek. Szerzett bajok. Fertőző betegségek. — Függelék: I. Szervezkedés és tömörülés kérdése. II. Baromfiak és azok termékeinek értékesítéséről. III. Madarak védelme.

Ára füzve 3 K 60 f., velinszürke vászonkötésben 5 kor.

Írta: **KÖVY JÓZSEF**
a gödöllői magyar királyi állami baromfitenyésztő-telep vezetője.

Százharminczhét ábrával.

Megrendelhető a „PÁTRIA” r.-társ. gazdasági szakkönyvkereskedésében :: Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Itt vannak a nem, már az nemi öröm érzésként diadalmasan kiüllyenkor a zöld a zöld mező felé és emberi gond kell. A természet gyümölcscsésé arra szervezkedést, aki a fát mostoha irántur

A napsugár termelő munka alól. A gazdaságnak dalmából nem lehet szervezkedni potát szenvedjü mást. Létezőt se tölti ki a buz is, adhat-e a tör A közérdeklődés óriás alakjába ö feladatok iránt vé féle paragrafus

Mi tehát, ha érdekképviselőt várunk minden zetet kapunk, n magasabb kötele Gondoljuk meg milyenek legyen csakis a gazdas erőteljes működ nyeket.

Ezért minden szervezetekhez köteleességüket

